

Notulen

*van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht*

gehouden op 8 oktober 2012

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 8 oktober 2012

ISBN 0920-3370

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht
Vergadering 8 oktober 2012

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR, EUROPA en MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 augustus 2012, dienst/sector FLO, nummer PS2012BEM12, inzake wijziging Reglement waterschap Vallei en Veluwe.	73	
Daartoe besloten	74	PS2012BEM12
MILIEU, MOBILITEIT en ECONOMIE		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 augustus 2012, dienst/sector FLO, nummer PS2012MME12, inzake kadernota Bodem-, Water - en Milieubeleid.	55 - 73	
Daartoe besloten	74	PS2012MME12
Motie M6, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake educatie aardkundige waarden. De motie is verworpen.	62	
Daartoe besloten		
Motie M7, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake financiering Bodem-, Water- en Milieubeleid. De motie is verworpen.	68 - 69	
Daartoe besloten	74	
RUIMTE, GROEN EN WATER		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 september 2012, dienst/sector FLO, nummer PS2012RGW11, inzake inzet op ruimtelijke kwaliteit.	55	
Daartoe besloten	74	PS2012RGW11
STATEN (provinciale)		
Vaststellen agenda	11	
Afscheid van mevrouw R.K. Dik-Faber.	11 - 13	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Onderzoek geloofsbrieven van de heer C. de Heer te Amersfoort.	13	
Beëdiging van de heer C. de Heer te Amersfoort.	13	
Ingekomen stukken.	13	
Vragenhalfuurtje.	14	
Vaststellen van de notulen en de besluitenlijst van 10 september 2012.	14	
Interpellatie van de fractie van de SP inzake de Ring Utrecht.	14 - 39	
Motie M1, ingediend door de fractie van de SP , inzake A27, nu geen 2 x 7!	17	
De motie is verworpen.		
Daartoe besloten	39	
Motie M2, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake Red Amelisweerd; bescherm onze inwoners.	20	
De motie is verworpen.		
Daartoe besloten	39	
Motie M3, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake het voorkeursalternatief Ring Utrecht.	28	
De motie is ingetrokken.		
Daartoe besloten	38	
Motie M4 ingediend door de fracties van D66 en GroenLinks inzake de Ring Utrecht.	36	
De motie is aanvaard.		
Daartoe besloten	39	
Interpellatie van de fractie van de SP inzake De Utrechtse Spelen.	39 - 50	
Motie M5, ingediend van de PVV, inzake De Utrechtse Spelen.	42	
De motie is verworpen.		
Daartoe besloten	74	
Interpellatie van de fractie van de PvdA inzake de procedure met betrekking tot de begroting 2013.	50	
Stemverklaringen.	73 - 74	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Stemmingen.	74	
WONEN, MAATSCHAPPIJ en CULTUUR		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 augustus 2012, dienst/sector MEC, nummer PS2012WMC07, inzake verdeling middelen erfgoedparels.	71 - 73	
Daartoe besloten	74	PS2012WMC07

Presentielijst

Vergadering 8 oktober 2012

Voorzitter: R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin

Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD	mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen E.R.M. Balemans, Utrecht dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht drs. J.A.J. Konings, Vleuten mevr. Y. Smit, Maarssen mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein G.H.J. Weierink, Maartensdijk	SP	M.H.O. Boer, Bilthoven A.M. Meijer, Amersfoort mevr. drs. A.M.C. Mineur, De Bilt
		ChristenUnie	drs. C. de Heer, Amersfoort A.J. Schaddelee, Houten
		SGP	W. van Wikselaar, Driebergen
		50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
		PvdD	W. van der Steeg, De Meern
PvdA	mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen drs. K.E. Driehuijs, De Meern A. Essousi, Utrecht ing. D. Kiliç, IJsselstein drs. C. de Kruijf, Leusden mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht mr. E. de Vries, Amersfoort	Afwezig:	
		VVD	Z. el Yassini, Utrecht
		CDA	mr. J.M. Buiting, Utrecht
		SP	ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht
CDA	mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik ir. H. Graaff, Amersfoort G.A. de Kruijf RT, Woudenberg mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoever, Zeist mevr. H. Nap, Vleuten	Leden van Gedeputeerde Staten	drs. R.W. Krol, Soest J.W.R van Lunteren, Hoogland mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
D66	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik ir. J.P.M. Peters, Bilthoven ir. I. Thonon, Utrecht mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht		
PVV	mevr. E.J. Broere, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. Ijssennagger, Bilthoven ing. H.N. Scherer, Maartensdijk drs. W.J. Ubaghs, Maarssen		
GroenLinks	drs. F.H. Bekkers, Utrecht mevr. A.C. Boelhauer, Wijk bij Duurstede J. Fastl, Utrecht drs. B. Nugteren, Utrecht		

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open uw vergadering. Ik heet u allen heel hartelijk welkom, ook het college van GS en de aanwezigen op de publieke tribune, de belangstellenden, mensen vanuit de ambtelijke organisatie en de pers.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: U hebt ongetwijfeld gehoord dat er drie interpellatieaanvragen zijn gedaan:

- De begroting: op verzoek van de fractie van de PvdA, aangevuld met de fractie van de PVV.
- De Ring Utrecht: op verzoek van de fractie van de SP.
- De Utrechtse Spelen: op verzoek van de fractie van de PVV.

De interpellaties heb ik naar u doorgeleid. Conform artikel 46 is mijn vraag aan u of u de interpellaties wilt behandelen. Mijn advies zou zijn daar ja tegen te zeggen en deze te behandelen na agendapunt 8, de vaststelling van de notulen. Wij kunnen dan beginnen met de Utrechtse Ring als agendapunt 8a, De Utrechtse Spelen wordt 8b en de begroting wordt 8c. Voor de rest kunnen wij de agenda conform afhandelen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat heeft absoluut mijn instemming. Misschien nog het volgende: ik weet niet of u in overweging hebt genomen bij zo'n actueel punt als de A27 de stemming meteen te laten volgen na het agendapunt.

De VOORZITTER: Dan zou dat een voorstel van orde moeten worden. Wij hebben afgesproken dat wij de beraadslagingen doen en dat wij daarna even schorsen en vervolgens gaan stemmen. Dat wil ik wel graag aanhouden, want anders gaan wij ons reglement erg op de kop zetten. U kunt echter nog even nadenken of u, op het moment dat het debat is afgelopen, een voorstel van orde wilt indienen. Dan gaan wij het zo doen: agendapunt 8a: de Utrechtse Ring, 8b De Utrechtse Spelen en 8c de begroting. Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Afscheid van mevrouw R.K. Dik-Faber.

De VOORZITTER: Heel hartelijk welkom, mevrouw Dik. Ik loop even naar het spreekgestoelte.

Mevrouw Dik, beste Carla. Vandaag nemen wij afscheid van een statenlid. Dat is altijd best een beetje een droevig moment. De eerlijkheid gebiedt echter te zeggen dat in jouw geval er een vreugdevolle aanleiding is, waarop je trots kunt zijn: je verlaat de Staten om deel te nemen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal als vertegenwoordiger van onze provincie Utrecht. Dat maakt niet alleen jou trots en allen die jou dierbaar zijn, maar ons ook zeker.

Je bent geïnstalleerd op 20 september jongstleden. Ik denk dat het een geweldige en eervolle stap is in je politieke carrière. Natuurlijk zagen wij je vertrek aankomen met die kansrijke positie: vijfde op de lijst van de ChristenUnie. Het was nog even spannend, maar het is gelukt. Hulde daarvoor. Je hebt al een hele politieke carrière achter de rug. Een carrière die begon met het lidmaatschap van de raad van Veenendaal in de periode 2003/2010. In 2007 maakte je de overstap naar de provinciale politiek. Je deed al eens een gooi naar het lidmaatschap van het Europese Parlement, zo van: niet geschoten is altijd mis. Het lukte toen niet, maar niet alles lukt in een keer. Europa kan altijd nog. Wij zullen het zien.

Als we jouw inbreng in de Staten en in de statencommissies, het fractievoorzittersconvent, de werkgroepen, sinds 2007 zo de revue laten passeren, dan is er eigenlijk maar één conclusie mogelijk: Utrecht gaat een gedreven politica, een vakvrouw met grote inzet en een grote dossierkennis, missen. Je manifesteerde je op een groot aantal terreinen. Eigenlijk te veel om op te noemen. Ik ben absoluut niet compleet, maar toch roep ik maar een paar zaken, zoals: de Flora- en faunawet, de discussie omtrent het Groene Hart, de Agenda Vitaal Platteland, de Structuurvisie, Vliegbasis Soesterberg, de Ecologische Hoofdstructuur, Paleis Soestdijk, hoefdieren op de Heuvelrug, de Landbouwnota, het arbeidsmarktbeleid, Samenwerkingsagenda's, duurzaamheid, de bestuurlijke organisatie en ook Europa was een geliefd onderwerp. Kortom, vrijwel allround, zou ik zeggen. In al die debatten gaf je blijk van een grote kennis van zaken, een grote

interesse en een stevige inhoudelijke inbreng. Je bent serieus, gaat recht op je doel af. Ik denk dat wij je ook kunnen kenschetsen als volhardend en als iemand die altijd het naadje van de kous wil weten. Kortom, je inbreng dwong respect af en je aanpak heeft het tot nu toe ver gebracht.

Nu ga je die Haagse arena betreden. Dat zal absoluut anders zijn dan hier. Een andere cultuur. Ik denk een nog – let op het woord 'nog' – hogere werkdruk en nog meer in het vizier van het grote publiek en de landelijke media. Nog meer zal de politiek onderdeel van je leven uitmaken. Een leven dat toch al rijkelijk gevuld is met jouw gezin en hobby's. Ik zou zeggen: houd daarvoor tijd, neem dat mee. Dat is mijn welgemeend advies.

Nogmaals: wij vinden het heel jammer dat zo iemand ons gaat verlaten. Maar, aan de andere kant gunnen wij je natuurlijk die verdere politieke carrière in de Tweede Kamer. Daar zullen wij je ongetwijfeld blijven volgen. Wij zullen, dat zeg ik je toe, gepast gebruik maken van het feit dat je uit onze provincie komt en helemaal weet wat onze positie hier in het hart van Nederland inhoudt.

Je vertegenwoordigt in je nieuwe positie alle Nederlanders, maar als het even kan, denk dan toch in het bijzonder aan onze mooie provincie Utrecht. Wij hopen dan ook van ganser harte dat wij je onderdak mogen blijven verschaffen. Met andere woorden: dat je hier blijft wonen.

Voor al jouw bijdragen in het belang van de provincie Utrecht en haar inwoners, bedrijven en instellingen wil ik je heel hartelijk bedanken. Ook voor al je inzet, voor al je uren die je daaraan besteed hebt. Ik wil je alle goede wensen meegeven voor de toekomst. Die toekomst ligt voor jou in de politiek, maar, nog belangrijker, in je persoonlijke leven samen met je gezin. Ik wil die woorden van dank graag onderstrepen met de bekende roemer en met bloemen. (Applaus)

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Fijn dat ik even het woord tot jullie mag richten. Ik herken veel in de woorden die net door jou, Roel, zijn uitgesproken vreugde en verdriet. Zo sta ik hier ook: echt met gemengde gevoelens. Enorm verbonden met deze provincie, verknocht aan deze provincie. En toch de roeping om in Den Haag aan de slag te gaan. Dat doe ik dus ook erg

graag. Ik heb twee weken geleden in mijn maidenspeech geprobeerd iets daarvan tot uitdrukking te laten komen. Mijn maidenspeech in de Tweede Kamer begon ik met de woorden: "Ik voel mij een provinciaaltje en ik ben er trots op". Dan zou je natuurlijk kunnen denken: "Ja, zij komt uit Veenendaal, een dorp achter de Heuvelrug, en zij gaat naar de grote stad." Zo heb ik het absoluut niet bedoeld. Ik heb bedoeld dat ik mij enorm verbonden voel met de provincie, met alles wat er in de regio gebeurt, wat er lokaal gebeurt, omdat ik ervan overtuigd ben dat het niet gaat om die vierkante kilometer in Den Haag, maar echt om de samenleving, het grondvlak. Juist hier in de provinciale politiek en ook in de lokale politiek heb ik daarmee veel kennis kunnen maken. Ik hoop al die ervaringen mee te kunnen nemen naar Den Haag.

Ik wil kort terugblikken op deze statenperiode. Ik herinner mij nog, toen ik de overstap maakte van de gemeente naar de provincie, dat iedereen zei: "Wat ga je doen?" Het is een bestuurslaag die onbekend is en die daardoor ook onbemind is. Ik heb toch echt de provincie leren kennen als een heel mooie bestuurslaag, waarbij je maatschappelijke problemen kunt oppakken die het gemeenteniveau overstijgen, maar waarbij je toch heel duidelijk het gevoel hebt met het grondvlak. Het is ook een bestuurslaag die niet zo in de picture is van de pers, maar dat geeft ook weer heel veel kansen om met die inhoud aan de slag te gaan. Dat vind ik mooi. Er zijn ook best moeilijke momenten geweest. Toen ik zo teruggedacht aan al die jaren hier, kwam als eerste de bestuurscrisis in 2008 bij mij boven. Dat heeft nog wel even doorgeëbd hier in deze Staten. Het vertrek van onze twee uitstekende gedeputeerden vorig jaar vond ik ook best lastig. En ook het overlijden van Jos van Hal Scheffer heeft mij diep geraakt.

Gelukkig waren er ook veel mooie momenten. Een van de mooiste projecten is vliegbasis Soesterberg. Ik herinner mij nog goed dat wij daar in een busje rondreden en dat wij mochten uitstappen op die landingsbaan en dat je zo uitkeek over dat gebied, de zon scheen en toen dacht ik echt: "Wow, wat een gaaf project, wat geweldig om hierbij betrokken te mogen zijn."

Wat ik ook een mooi moment vond, was het overnemen van het fractievoorzitterschap en het vertrouwen dat ik daarin heb gekregen van de fractie.

Natuurlijk ook alle werkbezoeken met bijzondere ontmoetingen.

Nu heb ik dan de overstap gemaakt naar Den Haag. Ik dacht: dat is ongeveer vergelijkbaar met de overstap van gemeente naar provincie. Niks is minder waar. Ik ben echt in het diepe gesprongen en kopje onder gegaan. Ik voel mij echt weer alsof ik in de eerste klas zit en allemaal nieuwe klasgenootjes moet leren kennen en de nieuwe spelregels op de nieuwe school moet leren kennen. Het gaat allemaal lukken. Maakt u zich geen zorgen. Het zijn nieuwe procedures, nieuwe mensen, nieuwe politieke verhoudingen en voor mij ook veel nieuwe onderwerpen. De hervorming van de AWBZ, het winterweer op het spoor en de nieuwe mestwetgeving. Al die onderwerpen hebben geen onderlinge overeenkomsten en ik heb ze allemaal in mijn portefeuille.

Nu is dan mijn afscheid. Ik wil Arne en zeker ook Kees, die zo meteen geïnstalleerd wordt, heel veel succes wensen. Ik heb er alle vertrouwen in dat het helemaal goed zal gaan. Dat heeft het mij ook gemakkelijk gemaakt om de overstap naar Den Haag te maken. Ik wil iedereen bedanken voor de plezierige samenwerking: de statenleden, collegeleden, de griffiemedewerkers, de mensen in de organisatie. Ik wens jullie al het goede en veel wijsheid en zeker ook heel veel plezier in het besturen van gewoon de mooiste provincie van ons land. Ik zal jullie missen. Ik zal jullie niet vergeten. Kom zeker een keer langs als jullie in Den Haag zijn. Bedankt. (Applaus)

De VOORZITTER: Carla, mag ik je vragen nog even op je zetel plaats te nemen. Dan gaan wij eerst de heer De Heer beëdigen. Dan kunnen wij hem daarna feliciteren en ook afscheid van jou nemen.

Onderzoek geloofsbriefen van de heer C. de heer te Amersfoort.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN: Mijnheer de Voorzitter! De commissie voor de geloofsbriefen is bij elkaar geweest en heeft kennis genomen van de bescheiden van de heer De Heer. De commissie is van mening dat de bevindingen conform de wettelijke bepalingen zijn en dat er geen bezwaren zijn de heer De Heer toe te laten tot onze Staten.

De VOORZITTER: Dan concludeer ik dat niets zich verzet tot zijn toetreden tot de Staten. Ik verzoek de griffier de heer De Heer binnen te geleiden.

Beëdiging van de heer C. de Heer tot lid van Provinciale Staten van Utrecht.

De VOORZITTER: Mag ik u verzoeken te gaan staan voorzover dat mogelijk is.

Mijnheer De Heer, ik denk dat er weinig mensen zijn die ik in mijn bestaan als commissaris van de Koningin voor de derde keer mag beëdigen. Drie maal is scheepsrecht.

Om toe gelaten te worden, leg je de eed af. Ik lees het formulier voor. Dat zul je beantwoorden met: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

"Ik zweer dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

De heer DE HEER: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: Ik wil je daarmee gelukwensen en wens je opnieuw een heel mooie tijd in de Staten toe. (Applaus)

Ik schors de vergadering voor een moment van felicitaties en gelukwensen.

Schorsing van 14.22 uur tot 14.41 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Ik wil aan de lijst nog toevoegen een afschrift van een brief inzake de planstudie A27 van de heer J. Korff de Gidts. Ik stel voor de brief deel te laten uitmaken van de beraadslagingen. Als ingekomen mededeling laat ik u weten dat de heren Lutfula en Buiting afwezig zijn.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN: Mijnheer de Voorzitter! Ook de heer El Yassini is afwezig.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen ingediend.

Vaststellen van de notulen en de besluitenlijst van 10 september 2012.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik had al een mail gestuurd, maar ik geef graag nog even een toelichting. Het betreft pagina 17 van het verslag. De heer Van Lunteren zegt: "Deze provincie heeft besloten niet te willen schatkistbankieren". Hij heeft het wel gezegd. Dat weet ik nog. Ik dacht toen nog: moet ik hier iets mee? Maar het moment was alweer voorbij. Het moet misschien aangepast worden in de notulen.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de gedeputeerde. Hij knikt en doet de duim omhoog dat hij het met u eens is. Wij zullen het in die zin aanpassen.

Zonder hoofdelijke stemming stellen de Staten de notulen en de besluitenlijst van de vergadering van 10 september 2012 vast, met inachtneming van de voorgestelde wijziging op de notulen.

Interpellatie rondom de Ring Utrecht.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Waarom zijn wij hier bij elkaar en wat is de situatie van dit moment? Het is ongeveer anderhalf jaar geleden dat wij allen de verkiezingscampagne hebben gevoerd. In die verkiezingscampagne ging het best hard tegen hard. Het ging met name ook over de vraagstukken rondom de verbreding van de A27. Laten wij beginnen met vast te stellen dat als bij statenverkiezingen betrokken fracties fel met elkaar in debat gaan over zo'n onderwerp, dat het zo'n onderwerp is waar de provincie iets mee heeft, waar politici op aanspreekbaar zijn en waarvoor zij natuurlijk verantwoording moeten afleggen. Dat betekent ook dat de Staten een rol hebben in zo'n onderwerp. Vervolgens is de nieuwe statenperiode begonnen,

is er een nieuw college aangetreden en dat college heeft een coalitieakkoord gesloten. Het zal u wellicht verbazen: ons geluk met betrekking tot de kwaliteit van het coalitieakkoord is wat beperkt. Desalniettemin staat er één passage in die in het bijzonder onze aandacht trekt en die wij als veelbelovend zien, namelijk wat betreft de verbreding van de A27: "Tevens bepleiten wij in de 2e fase MER een uitwerking op het gebied van de inpassing als Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA) op te nemen. Wij realiseren ons daarbij dat dit wellicht niet tot een variant zal leiden die binnen het budget kan worden uitgevoerd, maar wij verwachten wel dat dit inzicht biedt in nieuwe kansen en mogelijkheden die wel kunnen worden meegenomen in het vervolgetraject." Hoe je er ook tegen aankijkt, daar staat met zoveel woorden dat oplossingen binnen 'de bak' zonder verbreding nadrukkelijk een rol zullen spelen in het verdere proces. Ik ben zo vrij vanaf deze plaats te zeggen dat als daar iets anders staat, het eigenlijk een vorm van kiezersbedrog is, want wat heeft het voor zin hier over een dergelijk alternatief bepalen op te nemen in je coalitieakkoord, waarmee je een belofte doet aan de mensen? Reken maar dat er heel veel inwoners in Lunetten zijn, die zich dodelijke zorgen maken over wat daar gebeurt met betrekking tot hun gezondheid, met betrekking tot de leefomstandigheden daar en ook over de gevolgen voor het bos in Amelisweerd en de aantasting van de natuur daar. Opnieuw, zoveel jaar na dato. Als je in dat coalitieakkoord niet bedoeld te zeggen dat oplossingen binnen 'de bak' bespreekbaar zijn, dan is dit een wassen neus, waar – laat ik het maar heel eerlijk zeggen – sanitaire voorzieningen meer op hun plek zijn. Dat is dus de actuele stand van zaken, want de coalitie heeft in meerderheid dat coalitieakkoord aangevaard. Dat betekent dus ook dat het coalitieakkoord de steun geniet van de meerderheid in deze Staten en dus is daarmee een college van GS gehouden aan het handelen in overeenstemming met dat coalitieakkoord.

Wat gebeurt er op 24 september 2012? Minister Schulz stuurt een brief naar de bestuurders in de regio – nog even vlak voordat het kabinet ophoudt te bestaan – en daarin staat: "... heb ik de knoop doorgehakt. Ik ga voor 2 x 7. Alle andere oplossingen binnen 'de bak' komen niet meer aan de orde. Dat hebben wij zo afgesproken binnen de richtlijnen voor de 2e fase MER." Klaar, einde verhaal.

Dat is nog niet zo'n probleem als onze provincie vertegenwoordigd werd door een keihard onderhandelaar, die zegt: "Ik sta voor de wil van de meerderheid van deze Staten en ik ga met deze minister de strijd aanbinden, want dit is niet wat de meerderheid in mijn Staten vindt." Tot onze verbijstering en teleurstelling zien wij in diezelfde brief opgenomen dat de provincie Utrecht heeft ingestemd met deze keuze en zien wij in het statenvoorstel de neerslag van die instemming zonder dat deze Staten, de volksvertegenwoordiging, daadwerkelijk iets hebben kunnen zeggen over dit besluit en deze richting.

Ik vat het even samen. Een meerderheid van de Staten zegt: "Wij willen dat oplossingen binnen 'de bak' een rol blijven spelen in het vervolgproces." Vervolgens gebeurt er een hele tijd niks. Ja, er wordt wel van alles gezegd en er zijn verhalen over terechtvorming in de besluitvorming en noem maar op. Dan ineens, boem, pats, zegt de gedeputeerde tegen de minister: "2 x 7, buiten 'de bak', ga je gang." Dit is een bijzonder ernstige zaak. Wij zien met de grootst mogelijke belangstelling de beantwoording van de vragen die wij in de interpellatie geformuleerd hebben, door de gedeputeerde tegemoet. Ik wil het daarbij in eerste instantie laten.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als je zo luistert, dan zou je inderdaad bijna denken: "Er klopt iets niet helemaal." Alleen, wat wel vaker gebeurt als ik vragen krijg, is dat ...

De VOORZITTER: Even voor de goede orde: geen interrupties. Nadat de heer Van Lunteren heeft gereageerd, komt de discussie.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat wel vaker gebeurt als mij vragen worden gesteld, is dat er één element uit een stuk gepakt wordt en dat men een ander element gemakshalve vergeet. In dit geval is dat het element waarin nadrukkelijk staat dat de afspraken, zoals geformuleerd op 3 december 2010, het uitgangspunt vormen en dat er inderdaad dankzij de inzet van dit college extra aandacht is gekomen voor het MMA op het gebied van inpassing. De heer Meijer verwijt ons dat er geen strak onderhandelaar heeft gezeten, maar dat is nu precies wat ik als gedeputeerde namens u heb gedaan. Ik heb de afgelopen anderhalf jaar niets anders gedaan dan samen met de stad en

het Bestuur Regio Utrecht (BRU) op te trekken om een zo goed mogelijk resultaat op het gebied van inpassing binnen te halen.

Wat betreft de afspraken die wij in 2010 hebben gemaakt is het misschien goed voor het geheugen van de Staten om nog even terug te halen wat er op dat moment is besloten. Op dat moment is namelijk niet alleen besloten dat 'de bak' verbreed zou worden, twee keer zeven, als uitgangspunt, maar is tegelijkertijd gezegd dat de A2,5, waarover ook jarenlang in deze Staten is gesproken, een weg dwars door het Groene Hart heen, is afgeschreven. Er is ook gezegd dat een weg dwars door Leidsche Rijn, dwars door een wijk met jonge gezinnen, zou worden afgeschreven. Er is ook een weg, die dwars door Amelisweerd heen zou gaan als bypass, afgeschreven. Dat was het besluit dat op dat moment voorlag. Dat is het besluit dat wij hier uitgebreid besproken hebben en waaruit de variant die er nu ligt, de 2 x 7, de variant waarvoor een wegverbreding nodig is, zou worden gerealiseerd. Tegelijkertijd zou een forse investering van € 110 miljoen aanvullend beschikbaar komen voor een tramnetwerk hier in het Utrechtse.

Als wij nu kijken naar de besluitvorming dan zie ik dat er op het gebied van de inpassing een aantal dingen is gebeurd. Allereerst moet ik vaststellen dat de fly-over die bij Lunetten zou komen, er niet meer komt. Ik heb inmiddels moeten vaststellen dat wij op het gebied van geluid al een heel sterke reductie op het onderliggend wegennet te pakken hebben; die hebben wij nu gewoon in de pocket. Op het gebied van verdere bovenwettelijke maatregelen, waarop dit kabinet de afgelopen periode nooit en te nimmer aan te spreken was, hebben wij € 15 miljoen beschikbaar gekregen. Volgens mij heb ik exact in lijn met de moties, die ook door de partij van heer Meijer zijn ingediend in het debat van februari 2011, gehandeld.

Op de vraag die de heer Meijer mij stelt wanneer ik op de hoogte was van het voornemen van de minister om te kiezen voor 2 x 7, zeg ik: "Dat was ik op 3 december 2010, toen ik mijn handtekening zette onder een akkoord, samen met de stad en het BRU." De vraag is gesteld: "Meent u dat ik recht doe aan de grote maatschappelijke weerstand?" Ja, ik doe daar recht aan door mij continu ingespannen te hebben voor datgene wat er binnen de afspraken die wij met elkaar gemaakt hadden mogelijk was. Dat heb ik

continu gedaan, dat blijf ik doen en daarvoor blijf ik mij verantwoord, telkens weer gaandeweg het proces. Dat heb ik elke keer gedaan. Dat lag er nu ook. Er lag een statenbrief voor. Normaliter zou dat een behandeling zijn geweest in de commissie en dan was het ongetwijfeld, dat heb ik mij van tevoren heel goed gerealiseerd, hier ook tot een debat gekomen. Dat hebben de Staten ook meerdere malen aangegeven. Het was hier altijd de stelling dat ondanks het feit dat wij ons realiseren dat wij er niet over gaan, wij het een dusdanig belangrijk onderwerp vinden dat wij er hier te allen tijde over willen kunnen spreken. Dat snap ik en ik denk ook zeker dat dat moet. Op dat punt complimenteer ik de heer Meijer dat hij het hier in de Staten inbrengt.

De vraag: "Op welke inhoudelijke gronden heeft uw college besloten om niet, net als de gemeente Utrecht, deze beslissing aan de volksvertegenwoordiging, in dit geval de Staten, voor te leggen?" Ook in de gemeenteraad van Utrecht ligt dit niet ter besluitvorming voor; het wordt ter kennisname gebracht aan de raad. Ook daar kan de raad besluiten zoiets ter bespreking op te voeren. Dat hebben de Staten hier besloten. Dat kan de raad in Utrecht ook doen. Verder is gevraagd of het college heeft meegewogen dat het vertrouwen van omwonenden in democratische besluitvormingsprocessen door deze handelswijze ernstig wordt ondermijnd. Ik vind dat grote woorden, zeker gezien dat wij de afgelopen periode continu alle omwonenden in dit traject hebben betrokken; wij hebben daar gesproken met mensen. Ik ben ook, iets wat normaal relatief ongebruikelijk is in dit soort sessies, zelf een keer naar zo'n sessie gegaan, omdat ik de mensen zelf wilde spreken. Ik ben daar ook los langs geweest. Ik denk dus dat ik daar op een goede en zorgvuldige manier mee omgegaan ben, zoals men dat van een bestuurder mag verwachten.

Wat betreft de vraag in hoeverre er voldoende recht is gedaan, denk ik dat wij in deze fase al veel hebben kunnen realiseren op dat vlak; dus dat wij door de inpassingsmaatregelen die nu zijn genomen al een heel eind op weg zijn. Mijn inzet zal zijn dat nog verder voor elkaar te krijgen en zeker met de extra middelen die beschikbaar komen te kijken wat wij daar nog op kunnen doen. Dat wil ik op die manier blijven doen. Dat betekent dat gaandeweg dat traject het MMA uitgewerkt blijft worden. In al die stappen

gebeurt dat continu. Dat hebben wij de afgelopen periode ook gedaan. Om die reden is de variant er gekomen zoals die er ligt. Die is dus een stuk beter inpasbaar dan wat er lag op 3 december 2010.

De vraag: "Wat zijn de financiële gevolgen voor het regionale OV-beleid nu er nadrukkelijk voor gekozen is extra middelen ter beschikking te stellen voor meer asfalt?" Dat is klinkklare onzin, want dat staat er niet. Er staat dat wij de investeringen op dit punt handhaven. Dat is dus een punt van het Rijk; het Rijk gaat erover. Wat er wel staat, en daarover hoor ik de heer Meijer niet, is dat wij in elk geval een erkenning hebben gekregen van het Rijk dat er hier op het gebied van openbaar vervoer nog een forse investering moet worden gedaan. Voor dat punt heb ik mij de afgelopen jaren, samen met meerdere statenleden – in elk geval met mevrouw Blom van de PvdA – stevig ingezet. De vorige gedeputeerde is ook al met diverse moties op pad gestuurd. Op basis hiervan hebben wij in geval een titel om op dit punt middelen binnen te gaan halen. Daarvoor wil ik mij hartstikke hard gaan inzetten de komende periode.

Volgens mij heb ik hiermee uitgebreid de eerste serie vragen uit deze interpellatie beantwoord.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zouden heel graag een schorsing van een kwartier willen. Kan dat?

De VOORZITTER: Ja. Wij kunnen de vergadering voor een kwartier schorsen.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Is het niet verstandiger eerst het debat te voeren alvorens te schorsen?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan de heer De Vries vertellen dat dit onderwerp ons allen erg bezighoudt en dat de vragen die zijn gesteld en de antwoorden die zijn gegeven ons aanleiding geeft te vragen om een schorsing.

De VOORZITTER: Wij schorsen de vergadering voor een kwartier.

Schorsing van 14.59 uur tot 15.19 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Het interpellatiedebat verloopt als volgt. De inter-

pellant krijgt nu als eerste het woord. Dan kijk ik of anderen nog vragen hebben. Dan reageert het college. Er is ook een tweede termijn. Daarna sluit ik het debat. In het reglement zijn geen spreektijden gehanteerd voor interpellatiedebatten. Wij hebben echter een agenda voor de normale vergadering, die wij voor zessen zouden afronden. Ik stel daarom toch voor spreektijden te hanteren voor dit debat. Ik stel voor er een uur debat van te maken, zodat partijen vijf, vier en drie minuten spreektijd hebben en in de tweede termijn twee minuten. Dat kan uw instemming hebben?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan zeker onze instemming hebben. Nu u toch met de orde bezig bent, zou ik willen terugkomen op het punt dat ik eerder noemde. Wij willen voorstellen onmiddellijk na afloop van deze interpellatie de stemming te laten plaatsvinden.

De VOORZITTER: Het voorstel van orde is meteen na afloop van dit debat te stemmen over eventuele moties. Kan dat uw instemming hebben? U krijgt dan wel even gelegenheid om te schorsen als fracties daaraan behoefte hebben. Wij gaan dus meteen na het onderwerp de stemming doen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben uiteraard goed geluisterd naar de beantwoording van de gedeputeerde. Hij heeft redelijk wat ruimte genomen om uiteen te zetten wat hij bedoelt, maar wij kunnen niet anders dan constateren dat de gedeputeerde in elke variant, altijd en overall, het MMA zal inzetten. In die rede­natie betekent dit dat de meest milieuvriendelijke optie altijd voorzien kan worden van een MMA, de iets minder smerige optie. Langs die lijn logisch redenerend, is de gedeputeerde altijd zijn verplichting nagekomen. Nogmaals, dit is niet wat de bepaling in het coalitie­akkoord bedoeld te zijn. Deze bepaling in het coalitie­akkoord geeft duidelijk aan dat er een pretentie en een belofte gedaan wordt. Dat is niet welke richting er ook uit rolt, dat er uiteindelijk altijd een -1%-variant is. Nee.

Wat betreft het moment van het aangaan van de coalitie­verplichtingen en het beeld van wat het MMA was, is het zo, en laten wij eerlijk zijn: dat was op dat moment vooral ingebracht door de Kracht van Utrecht en dat was een alternatieve optie met meer

stroken binnen 'de bak', waarin extra wordt ingezet op openbaar vervoer en fiets­verbindingen, zonder dat het nodig is ruimte te nemen in de richting van de bewoners en zonder dat het nodig is om ruimte te nemen in de richting van het bos in Amelisweerd. Alle andere lezingen zien wij niet als recht doend aan datgene wat aan de mensen in Lunetten en bij Amelisweerd is beloofd. Met deze rede­natie kun je namelijk alle kanten op.

Op basis van de beantwoording van de gedeputeerde ziet de fractie van de SP zich genoodzaakt een motie in te dienen die duidelijk maakt dat er nadrukkelijk iets fout is gegaan met de besluitvorming met betrekking tot de verbreding van de A27. De motie doet daarover een duidelijke uitspraak, namelijk dat wij daarmee niet kunnen instemmen, en dat de morele basis daarvan gelegen is in het feit dat er nooit ergens een fatsoenlijk debat heeft plaatsgehad over het verschil tussen datgene wat in het coalitie­akkoord is beloofd en datgene wat zich hier nu plotse­ling op 24 en 25 september aandient en dat het de democratische plicht is daarover in alle openheid en met betrekking tot alle inhoud een goed debat te voeren en dat die gelegenheid alsnog moet worden geboden.

Motie M1 (SP): A27, nu géén 2x7!

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 oktober 2012;

constaterende:

- *dat in de brief van minister Schultz aan de regionale vertegenwoordigers in de BSG Ring Utrecht d.d. 24 september 2012 met kenmerk lenM/BSK-2012/195335 te lezen valt: "Daarnaast is in de Richtlijnen voor het MER 2e Fase onder meer afgesproken dat een niet-verbrede Bak in Amelisweerd en een verlaging van de maximumsnelheid niet meer onderzocht worden". Buiten de Bak dus!;*
- *dat het huidige coalitie­akkoord te lezen geeft: "Tevens bepleiten wij in de 2e fase MER een uitwerking op het gebied van de inpassing als Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) op te nemen. Wij realiseren ons daarbij dat dit wellicht niet tot een variant zal leiden die binnen budget kan worden uitgevoerd, maar wij verwachten wel dat dit inzicht biedt in nieuwe kansen en mogelijkhe-*

den die wel kunnen worden meegenomen in het vervolgotraject." Binnen de Bak dus!;

- dat GS in de Statenbrief 80C2FCD d.d. 25 september vermeldt: "In het kader van het project Ring Utrecht hebben het DB BRU en wij ingestemd met de gemaakte keuzes en de extra toezeggingen van de minister van I&M, zoals verwoord in de brief van 24 september jl.." Buiten de bak dus!;
- dat de gemeenteraad van Utrecht zich nog over de voorstellen van de minister zal uitspreken;
- dat het DB BRU haar instemming met het voorstel van de minister niet heeft bevestigd;

overwegende:

- dat de eventuele verbreding van de A27 2x7 nadrukkelijk deel uitgemaakt heeft van de verkiezingscampagne;
- dat dientengevolge in het coalitieakkoord is bepleit om een uitwerking van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief in de 2e fase MER op te nemen;
- dat een dergelijke bepaling in het coalitieakkoord een pretentie en dus een belofte inhoudt;
- dat omwonenden en andere betrokkenen terecht moeten kunnen vertrouwen op de betrouwbaarheid van coalitieakkoorden;
- dat derhalve de Staten, als volksvertegenwoordiging, zich over dergelijke ingrijpende wijzigingen van het coalitieakkoord dienen uit te spreken;

dragen het college op:

- vooralsnog ter zake van verbreding van de A27 bij Amelisweerd niet in te stemmen met de gemaakte keuzes, zoals verwoord door de minister van IenM in haar brief aan de regionale vertegenwoordigers in de BSG Ring Utrecht van 24 september 2012 met kenmerk IenM/BSK-2012/195335;
- met ingang van heden te nemen besluiten met betrekking tot de eventuele verbreding van de A27 bij Amelisweerd in de vorm van statenvoorstellen ter bespreking aan de Staten voor te leggen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertkend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer KONINGS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het is inderdaad een interessant onderwerp. Met

de brief van 24 september heeft de minister haar keuze bekendgemaakt omtrent de Ring A27 Utrecht. Zij kiest inderdaad voor twee maal 7 rijstroken op de A27. Het zal u niet verbazen dat de fractie van de VVD achter deze keuze staat. De fractie van de VVD is vooral tevreden over de extra's die door onze gedeputeerde, door ons college hier, zijn binnengehaald. Immers, de minister bevestigt in diezelfde brief dat € 15 miljoen extra ter beschikking wordt gesteld voor leefbaarheids- en inpassingsmaatregelen, wat het totaal aan inpassingsmaatregelen op zo'n € 200 miljoen brengt: zo'n 20% van het totale budget.

Bij een project als dit is het natuurlijk altijd belangrijk te kijken of aan de randvoorwaarden wordt voldaan. In de eerste plaats hadden wij natuurlijk een verkeersprobleem. Wij denken dat het met deze keuze wordt opgelost. In de tweede plaats, zeker ook niet onbelangrijk en het raakt inderdaad het coalitieakkoord, wordt een oplossing voorgesteld die de leefomgeving voldoende spaart en die goed is ingepast. Op de derde plaats – dat moet de heer Meijer aanspreken – is het ook niet onbelangrijk dat het project binnen het budget kan worden uitgevoerd. Een goede inpassing van de hoofdinfrastructuur is een doelstelling, verwoord in dat coalitieprogramma. De fractie van de VVD is van oordeel dat hierin wordt voorzien met de plannen van de minister.

De VOORZITTER: Voor de goede orde: in een uur debat is het toegestaan per fractie twee interrupties te plagen over dit onderwerp.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem aan dat u bedoelt: twee interrupties per spreker.

De VOORZITTER: Nee, twee per onderwerp. Dat hebben de Staten zelf besloten. Ik geef u het woord.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dan laat ik de heer Konings zijn betoog voortzetten. Dan blijven mijn interruptiemogelijkheden staan.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zat in de commissie die de regels heeft opgesteld over de interrupties. Het ging erom dat er per onderwerp, niet per agendapunt, twee interrupties mochten plaatsvinden. Dat kunnen er meer zijn in een debat.

De VOORZITTER: Ik laat het aan de heer Balemans over straks met een exegese te komen. In de verordening staat: per onderwerp twee interrupties. Dat lijkt mij ook voldoende. Als het anders is, dan hoor ik dat graag.

De heer KONINGS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik volsta met het herhalen van mijn laatste zin. Een goede inpassing van de hoofdinfrastructuur is een doelstelling, verwoord in het coalitieprogramma. De fractie van de VVD is van oordeel dat hierin wordt voorzien met de plannen van de minister.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde begon met: "Er klopt hier iets niet helemaal." Daarover kunnen wij het in elk geval eens zijn. Er klopt hier iets niet helemaal. Ik heb het idee dat de VVD zowel landelijk als op provinciaal niveau bezig is met selectief shoppen uit de varianten. Wij kunnen ongelooflijk lang steggelen over wat er anderhalf of twee jaar geleden is besloten, niet is besloten of whatever. De toon van het debat was toch dat heel veel partijen, waaronder mijn partij, de SP en ook GroenLinks en D66 en ook min of meer het CDA, heel graag de 2 x 6 variant wilden hebben. De VVD wilde 2 x 7. Er is toen afgesproken alle varianten volwaardig – "volwaardig" is een paar keer genoemd in die discussie – te bestuderen. Nu zijn wij anderhalf of twee jaar verder. Het was stil vanuit Den Haag. Opeens komt er een brief waarin staat dat wij naar 2 x 7 gaan. Dan is 2 x 6 toch nooit volwaardig onderzocht? Dat is ons probleem: 2 x 6 is nooit volwaardig onderzocht. De fractie van de PvdA heeft voorkeur voor 2 x 6. Dat is toen gezegd en dat zeggen wij nu: onderzoek dat ook volwaardig.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag over dit punt. 2 x 6. Dan heeft de heer De Vries het over: inclusief een verbrede bak.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, daar kom ik zo nog op. De fractie van de PvdA wil gewoon in de bak blijven. Het moet in de bak passen. Klaar.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik erop wijzen dat het debat van februari 2011 uiteindelijk voor bijna al die partijen, inclusief PvdA en SP, wel degelijk ging over verbreden van de bak. Daarnaast wilden wij 2 x 6 en 2 x 7 aan de orde

houden. Dat is daar besproken. Op dat moment heeft de gedeputeerde aangegeven, en dat hebben wij met elkaar tijdens dat debat geconstateerd, dat er in Den Haag geen enkel zicht was op 80km/u, wat je nodig hebt om te kunnen rijden binnen de bak met 2 x 6.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Geen enkel zicht op 80km/u? Het is maar net waar je naartoe kijkt. Als je kijkt naar de VVD-minister dan is daar geen enkel zicht op, maar als je ergens anders naartoe kijkt, dan is er misschien best wel zicht op 80km/u. Dat wordt een technisch verhaal. De heer Hoefnagels heeft alle notulen nog eens nagelezen. Dat heb ik ook dit weekend gedaan. De discussie ging toen vooral over 2 x 6 en 2 x 7. Het 'in de bak' of 'buiten de bak' is veel minder aan de orde geweest dan nu. Wij zijn anderhalf jaar verder. Op allerlei gebied is er natuur aangetast. Natuur is veel minder belangrijk. Wij hebben een regering en een staatssecretaris gehad die enorm op natuur hebben bezuinigd. Er zijn enorm veel wegen en verbredingen aangelegd. Het '130 km/u' is wild om zich heen geslagen. Het zijn andere tijden. Wij hebben er nog eens over nagedacht. Het is niet anders, maar voortschrijdend inzicht. Toen waren wij voor 2 x 6. Wij zeggen nu ook, nog iets strenger, dat wij binnen de bak moeten blijven. Het gaat ons erom Amelisweerd te beschermen aan de buitenkant. Het gaat ons erom aan de binnenkant de inwoners van Utrecht ook te beschermen. Dat kan alleen als je binnen de bak blijft. Dat is 2 x 6. Het is technisch mogelijk als je bereid bent om 80km/u te rijden. Als je een dogma hebt dat dat niet mag op de snelwegen in Nederland, terwijl het in een aantal plaatsen best wel gebeurt, dan is er niks mogelijk. Dat is het selectief shoppen. Niet alle varianten worden meegenomen, niet alle technische mogelijkheden worden benut. Er wordt gekeken naar een gewenste uitkomst. Wat was het uitgangspunt? Het uitgangspunt, en dan hebben wij het weer over de brief van 3 december 2010: ja, dat zal wel. Door deze gedeputeerde en de minister is het uitgangspunt redelijk snel vertaald, één op één, als uitkomst. Dat is wat anders. Er is nooit onderzocht of 2 x 6 en 80 km/u zou kunnen. Er is een dogma opgelegd: 80 km/u doen wij niet op de snelwegen. Wij willen dat wel. Wij willen dat, omdat het minder uitstoot en minder vervuiling oplevert, omdat je daardoor de banen smaller kunt houden en binnen de bak kunt blijven. Het doel is:

Amelisweerd beschermen. Het doel is: de burgers van Utrecht te beschermen.

De inspanningsmaatregelen. 20%. De VVD zegt: "Wat veel, hulde." Ja, het is heel veel. Het is fantastisch dat dat bereikt is. Omgedraaid: blijkbaar is het dus wel nodig op zo'n plek. Het is een gevoelige plek waar veel aan de hand is, een drukke stad, een bosgebied, wij razen erlangs met een grote weg. Dan is dit dus nodig. Dat is geen luxe. Het is gewoon bittere noodzaak. Het is dus inderdaad nieuw inzicht. Ook bij de VVD is het leuk dat dat zou komen, namelijk dat 20% inpassingsmaatregelen noodzakelijk is in zo'n druk gebied als waar wij wonen. Geen luxe, maar noodzaak.

De heer KONINGS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Collega De Vries is het met mij eens dat er vanuit het college behoorlijk aan getrokken is. Waren dat onverhopen complimenten naar het college toe?

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben niet de beroerdste: ik geef gewoon mijn complimenten en niet onverhopen. Er is veel bereikt. Punt. Wat de PvdA en ook een heleboel andere partijen, waaronder toen D66, waaronder toen GroenLinks, waaronder toen volgens mij ook het CDA, graag willen is Amelisweerd beschermen en de burgers van Utrecht aan de binnenkant beschermen. Wij denken dat dit alleen maar kan door binnen de bak te blijven.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet zeggen dat ik inderdaad degene ben geweest die bij de bespreking van het onderzoek heeft gevraagd: "Het gaat toch niet om twee keer in een heel verhaal?" Toen werd er nee gezegd. Ik constateer dat de fractie van de PvdA een ander verhaal houdt dan anderhalf jaar geleden. Het is hartstikke leuk dat de heer De Vries erg zijn best doet om die 2 x 6 binnen de bak te krijgen. Laat hij het aan zijn fractiegenoten vragen; de discussie destijds was echt heel anders. Hij heeft een heel ander verhaal dan destijds.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Uiteraard hebben wij dit binnen onze fractie tot in den treure afgestemd. Het doel van de PvdA was Amelisweerd beschermen en de burgers beschermen. Toen was de discussie over 'binnen of buiten

de bak' wat minder prominent. Dat is nu wel het geval. Ons standpunt toen was: Amelisweerd en de burgers beschermen en dat kan het beste binnen de bak.

Overigens werd mij de vraag gesteld of wij er toen anders over dachten dan nu. Ik heb de stukken gelezen, zeg ik tegen de heer Hoefnagels, en ook D66 heeft toen ongelooflijk hard ingezet op 2 x 6 en ook ongelooflijk hard ingezet op 80 km/u. De fractievoorzitter van D66, toen woordvoerder op dit punt, heeft nog voorgerekend dat het verschil tussen hard rijden en zacht rijden maar zeven seconden was op dit stuk. Ik heb hele verhandelingen gelezen over 'zeven seconden dit, zeven seconden dat', maar de teneur was: moeten wij al die heisa wel doen, moeten wij Amelisweerd slopen en de burgers daar met heel veel geluidsoverlast, stankoverlast en luchtvervuiling opscheppen om die zeven seconden te halen? De heer Hoefnagels is benieuwd naar wat ons voortschrijdend inzicht inhoudt. Ik ben nog veel benieuwder naar het voortschrijdend inzicht van zijn fractie en waarom zij niet luid, net als de fractie van de SP, staat te roepen dat het 2 x 6 moet zijn binnen de bak met 80 km/u. Ik ben dus heel nieuwsgierig wat hij daarvan vindt.

De VOORZITTER: Wilt u afronden?

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik stelde een vraag aan de fractie van D66.

De VOORZITTER: De fractie van D66 krijgt ook een spreektermijn en komt waarschijnlijk terug op uw vraag.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is fantastisch. Om ons standpunt kracht bij de zetten, hebben wij gemeend een motie te moeten indienen.

Motie M2 (PvdA): Red Amelisweerd; bescherm onze inwoners

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 oktober 2012;

gehoord de beraadslagingen bij de interpellatie over de verbreding van de A27 bij Amelisweerd;

constaterende:

- dat de minister van Infrastructuur en Milieu en het college van GS van de provincie Utrecht overwegen om de A27 te verbreden naar 2x7 banen;
- dat minister en het college op de A27 bij Utrecht een maximum snelheid van 100 km per uur willen aanhouden;
- dat bij een verbreding naar 2x7 banen en 100 km per uur, de snelweg niet meer in de huidige bak past;

overwegende;

- dat bij een uitbreiding van de huidige bak het natuurgebied Amelisweerd kleiner wordt en er bomen moeten worden gekapt;
- dat bij verbreding van 2x7 met 100 km per uur de auto's dichter langs de woningen van de stad zullen gaan rijden, waardoor de geluidsoverlast en de lucht- en lichtvervuiling voor de bewoners zal toenemen;
- dat er bij het openbreken en vergroten van de bestaande bak waterproblemen kunnen ontstaan;
- dat bij een verbreding van de A27 naar 2x5 banen of 2x6 banen in combinatie met een maximumsnelheid van 80 km per uur, het mogelijk is om de snelweg binnen de bestaande bak te houden en de overlast en de vervuiling te beperken;

spreken als hun mening uit:

- dat er in Amelisweerd voor de verbreding van de A27 geen bomen mogen worden gekapt, zodat een wegverbreding naar 2x5 of 2x6 banen het maximale is;
- dat door de wijzigingen aan en op de A27 voor de bewoners geen verslechtering mag optreden op gebied van luchtvervuiling, geluidsoverlast en lichtvervuiling, zodat er maximaal 80 km per uur gereden kan worden;

verzoeken het college van GS:

er bij de minister van I&M op aan te dringen om bij een verbreding van de A27 bij Amelisweerd binnen de bestaande bak te blijven, een maximale verbreding naar 2x5 of 2x6 banen na te streven en een maximale snelheid van 80 km per uur in te laten stellen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De

motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Nog even iets over de interrupties. Het gaat over een aangelegenheid, onderdeel of artikel. Dus ik kan mij voorstellen dat als het gaat over de bak, u twee interrupties per fractie kunt doen. Als het gaat over 80 km/u is het een ander onderdeel. Als wij het zo lezen, denk ik dat wij er met elkaar wel uitkomen.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter!

Er is de afgelopen week in de media veel aandacht geweest voor de voorgenomen verbreding van de A27. De maatschappelijke betrokkenheid is, naar het begrip van onze fractie, erg groot. Tegelijkertijd stelt onze fractie vast dat dit college binnen de kaders heeft gehandeld die het is meegegeven en dat het college ook aanvullende zaken voor elkaar heeft gekregen om met name de leefbaarheid en de luchtkwaliteit te verbeteren. Wij willen het college daarmee dan ook complimenteren.

Tegelijkertijd geldt voor onze fractie dat het Rijk optreedt als bevoegd gezag. De provincie participeert in dit project vanuit het programma VERDER. Vanuit die rol begrijpen wij dat het college heeft ingestemd met het voorgenomen besluit van de minister. Wat onze eigen fractie betreft: naast de negatieve effecten op de directe omgeving van de verbreding zien wij ook dat de verbreding leidt tot een betere doorstroming tussen Lunetten en Rijnsweerd. Ook de constructie die gevonden wordt om die twee knooppunten met elkaar te verbinden, leidt tot een verbetering. Tegelijkertijd zie je dat binnen de stad de overlast van het verkeer afneemt door deze verbreding. Binnen die context vinden wij dit voorstellen dan ook acceptabel, zeker gezien dat die aanvullende maatregelen worden getroffen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn interruptie heeft betrekking op een bewering van de heer Graaff. Die bewering is dat de voorstellen in voldoende mate voorzien in het afnemen van de verkeersdruk in de stad. Ik zou graag willen weten op grond waarvan hij meent dat die conclusie zo hard is.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een aantal rapporten gelezen over de effecten van de verbreding van 2 x 7. Dan zie je ook, met name op de Waterlinieweg, maar ook op andere routes, dat het verkeer afneemt.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de heer Graaff ook kennis genomen van andere rapporten en ook van andere notities die een goed beeld geven? Denk aan het MMA, zoals dat in een eerder stadium is aangedragen door de Kracht van Utrecht, dat tot andere conclusies komt.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is natuurlijk zo dat er op het moment dat de verbreding plaatsvindt een toename van het verkeer kan optreden dat de stad in die zin belast. De laatste rapporten, waarbij met een geavanceerd verkeerskundig model is doorgerekend wat die effecten zijn van 2 x 7, laten zien dat het voor het onderliggend wegennet gunstiger scoort dan 2 x 6. Dat is een feit dat ik hier heb aangedragen. Natuurlijk kun je daarover genuanceerd denken. Er zijn ook andere aspecten die daarmee

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik meende dat de heer Graaff altijd genuanceerd dacht.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een flauwe opmerking.

De VOORZITTER: Het was wel de derde opmerking.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! In februari 2011 hebben de Staten gediscussieerd over de Ring Utrecht. Een van de onderdelen daarbij was de verbreding van de A27 ter plaatse van de bak bij Amelisseweerd. De Staten hebben destijds in overgrote meerderheid kennis genomen van en ingestemd met het voorkeursalternatief voor de voorkeursvariant of de voorkeursvariant voor het voorkeursalternatief. Dat verschil raak je steeds kwijt. Vanwege die overgrote meerderheid en vanwege de landelijke politieke realiteit is de uitwerking van die voorkeursvariant als uitgangspunt opgenomen in ons coalitieakkoord. Daarin is het ook het MMA opgenomen. Wij hebben bovendien afgesproken de minimale asfaltvariant bezien te willen hebben. Overigens niet in het coalitieakkoord, maar in het algemeen.

De afgelopen anderhalf jaar is dit volgens de gedeputeerde ook gebeurd en heeft dit binnen de kaders, zoals de Staten die in 2011 hebben meegegeven, geleid tot de voorkeursvariant waarvan Gedeputeerde Staten ons via een statenbrief op de hoogte hebben

gesteld. Dit wil de fractie van D66 heel graag inhoudelijk bespreken.

In de statenvergadering van februari 2011 heeft de gedeputeerde ons beloofd dat het college, zodra dit aan de orde is, met de Staten in commissieverband de discussie aangaat en te zijner tijd een presentatie geeft over wat de plussen en de minnen zijn bij de verschillende varianten. Dan praten wij dus over de 2 x 7 en de 2 x 6. De fractie van D66 verzoekt dan ook de voorzitter van de commissie MME deze brief op 22 oktober te bespreken en Gedeputeerde Staten om daarbij een zeer duidelijke presentatie te verzorgen van deze voors en tegens om de belofte gestand te doen om de Staten in deze afwegingen mee te nemen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag heeft betrekking op het procedurevoorstel dat de heer Hoefnagels onder woorden brengt. Mijn vraag aan de heer Hoefnagels is: vindt u het niet vreemd dat u eerst een brief krijgt van de minister, waarin staat dat de provincie heeft ingestemd met haar voorstel om te gaan voor 2 x 7, vervolgens een statenbrief ter kennisname krijgt, waarin staat dat de provincie de beslissing van de minister steunt en dat hij vindt dat het toch wel belangrijk is dat wij er nu over gaan praten, terwijl nu zwart op wit staat dat de provincie heeft ingestemd? Is de heer Hoefnagels in dit verband op de hoogte van het feit dat er woensdag in de Tweede Kamer een zogenaamd AO (Algemeen Overleg) plaatsvindt, waar de fracties van SP, GroenLinks en D66 de minister zeer kritisch zullen bevragen over haar voornemen met betrekking tot de A27?

De VOORZITTER: Interrupties zijn kort en bondig.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Zeker. Ik zal de bondigheid aanzienlijk doen toenemen. Dat het dus betekent dat op dit moment de minister het groene licht heeft gekregen van de provincie, terwijl hij de gedeputeerde zelf aangeeft dat hij er achteraf nog een keer in de commissie over wil praten. Hoe ziet hij dat? Hoe geloofwaardig is deze insteek?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben even aan het denken, want de heer Meijer heeft mij wel vijf vragen gesteld in één interruptie. Ik ben benieuwd hoe de voorzitter die telt.

Het merendeel van de vragen kan ik beantwoorden met: ja, ik ben daarvan op de hoogte. Vervolgens heeft de heer Meijer het over de procesvraag: hoe gaat het met statenbrieven; hoe worden die behandeld? Als wij als Staten – zo werkt dat nu eenmaal – de kaders vaststellen ten behoeve van het beleid van het college van GS, dan kan het college van GS dat beleid verder uitzetten ofwel uitvoeren. Vervolgens zullen wij daarvan op de hoogte worden gesteld. Het kan niet anders dan dat wij eerst een statenbrief krijgen van de gedeputeerde, alhoewel het ook anders kan. Echter, in bijna alle gevallen krijgen wij eerst een statenbrief van het college van GS. Daarover gaan wij vervolgens debatteren. Zo gaat het met alle zaken, waarover wij in de commissie praten. Het feit dat het ter kennisname is, is iets wat wij als Staten hebben afgesproken. In het algemeen biedt het college van GS, als het binnen de kaders blijft, het aan en wij als commissie kunnen het bespreken. En dat wil ik: ik wil het bespreken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor dit college staatsrecht dat de heer Hoefnagels hier met volle overtuiging brengt. De kern van de zaak is echter dat door de minister wordt gesteld, ook aankomende woensdag in de Kamer, dat de provincie Utrecht instemt met de 2 x 7, terwijl de heer Hoefnagels nu zegt: "Prima allemaal, wij moeten er nog eens over praten in de commissie." Die procedure is juist gevolgd. Echter, het feit dat nu de kwestie aan de orde is of dat juist is, of de provincie inderdaad met de minister van mening

De VOORZITTER: Wilt u het kort en bondig houden?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! voor 2 x 7 is. Die kwestie is aan de orde. De heer Hoefnagels focust nu op een situatie in de commissie die er nog aankomt, maar daarmee kan hij niet voorkomen dat de minister woensdag tegen de Kamer gaat zeggen: "De provincie Utrecht heeft ingestemd." Waarom wil hij er dan nog over praten? Dat is de vraag.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil erover praten, omdat ik wil weten of wij inderdaad kunnen instemmen met de keuze voor 2 x 7 boven 2 x 6. Dat is een heel ander verhaal dan het verhaal 'binnen de bak'. Dus, je wilt weten of de

keuze die is gemaakt door Gedeputeerde Staten de juiste keuze is. Je kunt altijd op een keuze terugkomen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Hoefnagels zegt dat hij erover wil praten of wij gaan instemmen, maar hij heeft al ingestemd.

De VOORZITTER: Nee, nee. U heeft twee vragen gesteld over dit onderwerp.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Neem het andere uiterste. In de stad Utrecht wordt men ermee geconfronteerd dat in de brief staat dat zij niet akkoord gaat, terwijl daarover in de gemeenteraad nog helemaal niet is gesproken. Nee, op precies dezelfde wijze als wij hier in de Staten krijgt men in de stad Utrecht een raadsbrief. In die raadsbrief staat dat het college van burgemeester en wethouders niet akkoord gaat. Tot vandaag mocht de gemeenteraad aangeven of hij daarover wilde praten. Daar gaat het dus precies zo, alleen met een ander uitgangspunt. Dus dat is de wijze waarop het gaat in de besluitvorming. Ik kan daaraan gewoon niets veranderen.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil eigenlijk nog geen interruptie plaatsen, maar een herinnering.

De VOORZITTER: Nee, u doet een interruptie of u houdt uw mond. Zo simpel is het. U heeft de regels in de vorige statenvergadering vastgesteld en uw college hanteert datgene wat u vastgesteld heeft. Het kan niet anders. Anders krijg ik op mijn kop.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag, met uw welnemen, de spreker herinneren aan mijn vraag. U kunt het interpreteren als een interruptie of een vraagstelling. Dat laat ik aan u. Ik wil dus even herinneren aan mijn vraag. Ik zal mijn vraag even herhalen. In de vorige periode, februari 2011, heeft de woordvoerder van D66 op dit punt een gepassioneerd en enthousiast verhaal over 2 x 6 maximaal afgestoken en een verhaal over zeven seconden snelheidswinst. De toon was toen: "Dat is het niet waard, dus laten wij 80 km/u gaan rijden in plaats van 100 km/u." Hoe denkt de fractie van D66 er nu over?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat de heer De Vries het een mooi betoog vond. Het was een betoog, net als het betoog van de SP en van de PvdA en van andere partijen, voor de beantwoording van de gedeputeerde. Wij – ik was er wel bij, maar ik was geen statenlid – hebben er als partijen op dat moment over nagedacht om een motie in te dienen om wat dan ook te doen op dat moment. Het had in elk geval te maken met zes stroken; daar ga ik van uit. Op dat moment is door de gedeputeerde overtuigend neergelegd dat hij zich altijd – daarop heeft hij destijds statenbreed positieve reacties gekregen – heeft ingezet voor een zo goed mogelijke variant met de beperkte inpassingsproblemen, maar dat het absoluut niet aan de orde was om te praten over 80 km/u in een niet-verbrede bak; dat kon gewoon in de afspraken van 3 december 2010 helemaal niet aan de orde komen. Dus als wij daarvoor een motie zouden indienen – dat was ongeveer de strekking van de beantwoording en die heeft de heer De Vries de afgelopen week ook gelezen – dan zou hij ermee naar de minister gaan, maar hij kon gewoon van tevoren al op een briefje uittekenen dat hij een nee op zijn conto zou krijgen. Vandaar dat wij op dat moment als partijen – een aantal partijen, namens wie mevrouw Blom en ook mevrouw Bodewitz het woord hebben gevoerd – duidelijk hebben aangegeven dat wij als statenfracties de voorkeur hadden voor zo min mogelijk asfalt, dus voor een zesstrooksoplossing. Wij hebben daarbij aan de gedeputeerde gevraagd daarvoor ontzettend zijn best te doen. Ik heb het antwoord van de gedeputeerde hier voor mij liggen. Daarin staat dat binnen de twee verkeerskundige oplossingen gekozen zal worden. Een klein stukje zal ik voorlezen: "Beide hebben voors en tegens. Ik begrijp goed dat de Staten daarover graag met ons van gedachten willen wisselen op het moment dat dit duidelijker is." Dat is waar ik nu om vraag: ik vraag om die gedachtewisseling. Ik wil weten waarom die keuze op 2 x 7 is gevallen in plaats van op 2 x 6 en hoe dat is gegaan. Het afgelopen halfjaar zijn er – ik heb even geteld op "Ik ga verder" – 52 documenten verschenen die te maken hebben met dit onderwerp. Ik wil daarin worden meegenomen, ik wil daar het mijne van vinden. Ik kan niet als statenlid 52 stukken lezen om dat volledig bij te houden. Ik wil daarover dus een inhoudelijker debat en dat kan niet hier in een interruptiedebat in de Staten.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Een tweede, laatste, interruptie op dit punt. Zoals de heer Meijer van de fractie van de SP ook al een paar keer heeft gezegd, is dit aanstaande woensdag in de Tweede Kamer aan de orde. Er is een heldere brief van de minister, gesteund door de gedeputeerde. Na woensdag is het al dan niet een onomkeerbaar proces: dan is het doorgegaan of niet. De fractie van de PvdA wil aan de Tweede Kamer een duidelijk signaal afgeven dat zij Amelisweerd en de burgers wil beschermen en dat zij daarom binnen de bak wil blijven. Mag ik dan de heldere vraag stellen aan de heer Hoefnagels wat het heldere signaal van D66 uit de provincie Utrecht is dat D66 aan de Tweede Kamer wil meegeven?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil een helder signaal afgeven aan mijn kiezers, namelijk dat als ik een besluit neem, dan blijf ik bij dat besluit en dan draai ik niet, zoals de PvdA. Dat is wat ik dan helder wil maken. Wij als provincie kiezen een bepaalde lijn. Wij gaan voor inpassingsmaatregelen, voor zoveel mogelijk inpassingsmaatregelen. Wat het Rijk besluit, is wat het Rijk besluit. Het Rijk kan woensdag van alles besluiten en dan nog, wat het Rijk ook besluit, is: zoveel mogelijk inpassingsmaatregelen.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor van mijn fractie dat ik hierop moet reageren, want wij worden beschuldigd van iets wat wij al jaren niet meer doen. Het is geen gedraai. Ook toen waren wij voor de bescherming van Amelisweerd en de burgers van Utrecht. Dat zijn wij nog steeds.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ook wij zijn, zoals allen hier weten, voor de bescherming van Amelisweerd en de burgers. Daarom zetten wij zo ontzettend hard in op die inpassingsmaatregelen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Hoefnagels zegt dat hij bij zijn standpunt blijft. Het gaat mij even om het punt van de geloofwaardigheid. Ten aanzien van die geloofwaardigheid wil ik hem vragen of hij werkelijk denkt dat de mensen die hier op te tribune zitten, begrijpen dat hij deze procedure volgt, terwijl er op dit moment in het coalitieakkoord een afspraak staat die een belofte doet aan die mensen, namelijk dat hij gaat voor oplossingen

die ruimte geven een oplossingen binnen de bak. Op die geloofwaardigheid wil ik graag een reactie van hem hebben.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Daarop kan ik heel duidelijk antwoorden. De mensen die op de tribune zitten, weten dat het MMA dat in het coalitieakkoord staat, niet is: 'binnen de bak'. Zij weten, als zij verder lezen in het coalitieakkoord, dat er staat: "Voor het onderdeel A27 van de planstudie Ring de afspraken met het Rijk van december 2010 voor ons het uitgangspunt zijn". Volgens mij heeft de gedeputeerde dat ook al gezegd. Wat de heer Meijer in zijn verhaal eveneens niet heeft meegenomen uit het coalitieakkoord, is de zin: "Wel bepleiten wij bij het Rijk een begrenzing van de maximumsnelheid op 100 km/u". Daarmee is 120 km/u niet een optie. Nee, het is 100 km/u. Echter, niet 80 km/u in de bak, en dat heb je nodig als je 2 x 6 in de bak wilt hebben.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Zelfs in de statenzaal zorgt de SP voor files. Laat ik beginnen met de complimenten te geven aan de gedeputeerde voor zijn gloedvolle betoog in de eerste termijn. Wij wonen in een van meest dichtbevolkte landen ter wereld. U weet het: dat is niet in de laatste plaats zo vanwege de massa-immigratie. Een beleid dat in stand is gehouden door partijen die nu doen alsof de wereld vergaat als er een kleine strook bomen zou moeten wijken. Overigens zal de bevolkingdichtheid in onze provincie nog verder toenemen en daarmee ook de mobiliteitsbehoefte. Maar net als de bevolking is ook het aandeel bos in Nederland explosief gegroeid. Kende Nederland in 1900 slechts 4% bos, intussen is het 11%. Je ziet door de bomen de weg niet meer.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even een feit controleren. Klopt het dat de heer Dercksen zelf ook in zo'n bos woont?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij wonen bijna allemaal in het bos. Als je bij ons op de zeventiende naar buiten kijkt, dan is volgens mij de conclusie dat wij allemaal in het bos wonen. Het percentage bos is dus 11%. En, wat te denken van al die miljarden die in de EHS zijn gaan zitten? Elk konijn heeft intussen een eigen ecoduct op de

A28 en de automobilist mag ze betalen en eronder in de file gaan staan. De automobilist als eeuwige melkkoe die je op zoveel mogelijk manieren moet proberen dwars te zitten.

U herinnert zich nog wel alle linkse en milieuprotesten, daar waar er af en toe een rijksweg met een enkele baan werd verbreed. Het zou leiden tot meer files, opstoppingen bij afritten, de steden zouden verstopt raken en vooral wilde men meer onderzoek om elke vooruitgang te frustreren. De feiten zijn echter niet te ontkennen: extra asfalt werkt. Een klein beetje asfalt meer op de wegen heeft dus geleid tot een verbeterde doorstroming en alle paniekverhalen kunnen de prullenbak in. Toch is de economische schade van de files € 1 miljard. Die rekening komt altijd bij de consument te liggen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdA heeft niet zoveel interrupties meer over. Daarom zeg ik het maar. Dit is besluitvorming van Camiel Eurlings in een kabinet samen met de PvdA: extra asfalt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is mij bekend.

Ik heb de conclusie meegenomen van het congres: Dynamisch verkeersmanagement. Dat is een congres waaraan iedereen die er een beetje toedoet in die wereld, deelnam. Men onderzocht de gevolgen van 80 km/u-zones die de PvdA nu voorstelt. Ik citeer: "Na invoering van de snelheidsbeperking in combinatie met trajectcontrole is de doorstroming van het verkeer op de maatregelvakken verslechterd. Daarmee samenhangend is de capaciteit gedaald en de filezwaarte toegenomen." Kort gezegd: 80 km/u-zones geven meer files. Het is voor sommigen misschien nieuws, maar die hebben geen positieve invloed op de luchtkwaliteit. Dus eigenlijk zegt de PvdA tegen de omwonenden van de A27: "Wij gooien die weg lekker op slot; dan zitten jullie tot in lengte van jaren in de problemen." Met zulke vrienden heb je geen vijanden meer nodig. Het kan nog erger: door de A27 op slot te gooien, zal het onderliggend wegennet nog zwaarder worden belast. Ook daar wonen mensen. Kortom, de motie van de fractie van de PvdA is wat je noemt een verliessituatie. Er ligt een evenwichtig voorstel van de minister met nota bene € 200 miljoen aan inpassingsmaatregelen. In de uitwerking zal tot in detail in een nieuwe Milieu Effect Rapportage

(MER) worden uitgewerkt. Het is tijd om aan al die paniekverhalen een einde te maken.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ook bij de fractie van GroenLinks is er een beetje verwarring gerezen over wat de waarheid is. De waarheid wordt vandaag namelijk wel op heel veel manieren belicht in deze zaal. Daarom heb ik ook maar eens gebladerd in onze oude bijdragen: hoe zijn wij hier nu ook alweer gekomen, waar staan wij ook alweer, hebben wij hier wel een besluitvormend moment? Dat hebben wij niet, maar dat heeft de gedeputeerde al uitgelegd.

Onze vorige fractievoorzitter – zij heeft inmiddels een andere functie – besloot de vergadering in februari 2011 met een stemverklaring: "Wij stemmen in met het besluit, met de aantekening dat wij blij zijn met de tramverbinding die wordt gerealiseerd, maar dat wij het niet eens zijn met de wegverbreding van 2 x 7 of 2 x 6 rijbanen" – dat betekent dat wij maximaal 2 x 5 wilden – "en de verbreding van de bak bij Amelisweerd". Dat is het standpunt dat GroenLinks altijd gehad heeft en dat is ook het standpunt dat wij eigenlijk tot op de dag van vandaag hebben. Alleen, wij hebben tegelijkertijd te maken met een politieke realiteit. Die politieke realiteit hebben wij met alle politieke partijen in deze zaal zo gemaakt. De realiteit is dat in diezelfde vergadering van februari 2011 is goedgekeurd dat het bestuurlijk besluit tussen Rijk, provincie en stad werd gemaakt. Dat bestuurlijk besluit hield in een verbreding van de A27. Geheel tegen onze wens in, maar het is wel gebeurd.

De gedeputeerde is dus op pad gestuurd met de opdracht te gaan werken aan een zo goed mogelijke uitvoering van het plan tot verbreding van de A27. Daaraan is voor ons nog een motie toegevoegd, die toentertijd door het CDA is ingediend, waarin werd gezegd: "Wij wensen wel bovenwettelijke maatregelen." Die wens van de bovenwettelijke maatregelen hebben wij teruggezien; dat is gelukt. Los van het feit dat er al € 60 miljoen beschikbaar was voor overkluizing, is daar dus € 15 miljoen bij gekomen. € 15 miljoen: je kunt er over twisten of het voldoende of te weinig is, maar het is de opdracht die de gedeputeerde heeft meegekregen en heeft uitgevoerd.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor wat de heer Fastl zegt. Soms zit je in een coalitie – dat deed de PvdA vroeger nog wel eens, her en der in het land – en soms kun je dan niet in

dit soort gremia meer voluit zeggen wat je vindt, want je hebt afspraken gemaakt en daaraan moet je je houden, anders is het land onbestuurbaar. De fractie van GroenLinks had vorig jaar met haar stemverklaring een duidelijk punt: maximaal 2 x 5. Niet eens 2 x 6, laat staan 2 x 7. De heer Fastl zegt dat hij dat nog steeds vindt. De fractie van GroenLinks hoeft niet voor onze motie te stemmen, maar goed, er moet een signaal naar Den Haag voor aanstaande woensdag. Mag ik concluderen dat de fractie van GroenLinks het inhoudelijk wel eens is met onze motie?

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Onze visie op mobiliteit is bekend: die is erg constant geweest. Het is een andere visie dan de visie van de meeste andere partijen. Het is een combinatie van fietsen, openbaar vervoer en wegen. Het betekent dat je uitkomt op een minder grote verbreding van de weg. Het is ook nooit onze wens geweest om die verbreding te hebben, maar wij hebben een realiteit dat wij aan het eind van het proces zitten. De eerste fase hebben wij gehad, de MER (Milieu Effect Rapportage), de tweede fase hebben wij gehad en nu zitten wij aan het eind van het proces en worden geconfronteerd met een besluit. In Den Haag wordt er woensdag nog gekeken in hoeverre men het nog fijn vindt dat het besluit op deze manier wordt genomen. Dus Den Haag zal uiteindelijk beslissen of het doorgaat of niet. Het is ook de bevoegdheid van Den Haag. Het is niet onze wens geweest om die bak te verbreden. Dat zal ook nooit onze wens zijn.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het heel moedig dat de heer Fastl dit zegt. Ik zal GroenLinks op dit punt verder dan ook niet plagen. Wij nemen dit mee als een signaal naar Den Haag, dat ook GroenLinks van de provincie Utrecht niet buiten de bak wil.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk in reactie op wat de heer De Vries zei, heb ik een verzoek aan de heer Fastl. Wil hij nog een keer herhalen hoe het debat in 2011 afliep? Hij heeft heel duidelijk gezegd dat na dat debat in grote meerderheid is geconstateerd dat binnen de bak niet mogelijk was. Wil hij dat een keer herhalen? Dan weten wij wat het standpunt van de PvdA op dat moment was.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat stukje tekst heb ik hier niet. Ik weet wel wat er gebeurd is. Er zijn twee partijen die een voorbehoud hebben gemaakt. Dat was de PvdD en dat waren wij. Alle andere partijen hebben ingestemd met het voorliggende plan.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag van de heer Fastl horen wat hij met zijn fractie heeft beoogd met het in het coalitieakkoord opnemen van de bepaling over het MMA. Wat heeft hij daarmee willen uitdrukken?

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het MMA, zoals eerder naar voren is gekomen, is geen zelfstandige variant geweest. Die zat in de eerste fase. In de eerste fase zat de zelfstandige variant van het MMA. De 2 x 6 zat er tot het laatste moment ook in als variant. Mocht 2 x 7 bijvoorbeeld onbetaalbaar zijn of om een andere reden, dan werd het 2 x 6. Dan ga je kijken naar een inpassingsvariant, die zo vriendelijk mogelijk is. Er staat dat er zo min mogelijk bomen gekapt hoeven te worden, dat er zo min mogelijk mensen last van hebben. De heer Meijer begrijpt het wel.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Begrijp ik het goed dat volgens de lezing van de heer Fastl de bepaling in het coalitieakkoord niet betekende dat de oplossingen binnen de bak nog bespreekbaar waren?

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de heer Fastl het idee dat hij dat duidelijk gecommuniceerd heeft naar zijn kiezers en de mensen in Lunetten?

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik zat op dat moment even niet in de Staten en heb daarover helemaal niets gecommuniceerd.

De tussenstand. Ik heb al gezegd dat hierover woensdag wordt gesproken in de Tweede Kamer. Dat wordt een interessante dag, denk ik. Er is inderdaad een aantal partijen die in het verleden een ander standpunt hadden. Die partijen hebben zich nu geclusterd. Er zou wel eens een andere uitkomst

kunnen zijn. Dat wachten wij rustig af. Wij weten in elk geval wat onze taak hier in de provincie is. Dat is eigenlijk: de processen bewaken. Dat doen wij hier. Voorzover wij weten is het proces bewandeld zoals het bewandeld is en valt de gedeputeerde hierin niets te verwijten.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! "De beste stuurlied staan aan wal." Ik wil graag beginnen met enkele spreekwoorden die veelzeggend zijn. "Met vier kapiteins op één schip raken wij gemakkelijk van de wal in de sloot". Als het gaat om de Ring Utrecht, dan hebben we te maken met stuurlied in Den Haag, in de provincie Utrecht, bij het BRU en in de gemeente Utrecht en we hebben te maken met vier kapiteins. Op alle niveaus zijn de meningen behoorlijk verdeeld, bij vrijwel iedere verkiezing kantelt er ergens een meerderheid en dan krijgen we weer een nieuwe stuurman of kapitein in ons kwartet. Dat maakt het uitwerken van een voorkeursvariant voor de Ring Utrecht tot een uiterst lastige klus.'

In het besef dat de beste stuurlied aan wal staan, durven we enkele vragen te stellen over de trechtering van de besluitvorming rond de voorkeursvariant. De hamvraag voor de provincie Utrecht is volgens onze fractie of we nu kunnen anticiperen op een nieuwe koers in Den Haag. Wij waren bezig met het formuleren van schriftelijke vragen hierover, toen de SP deze interpellatie aanvroeg. Nu de SP-collega's dit interpellatietraject hebben gekozen, willen we graag meeliften op dit voertuig en daarom stellen we onze vragen mondeling in plaats van schriftelijk. Dat gaat net zo snel. Onze vragen:

- Hoe gaat het college inspelen op de 'schuivende panelen' in Den Haag?

- Verwacht het college dat de nieuwe regering het recente besluit van demissionair minister Schulz van Haagen straks ingrijpend zal veranderen? Aanstaaende woensdag gaat de Tweede Kamer hierover debatteren. De kans is groot dat een meerderheid in de Tweede Kamer kantelt en de kans is groot dat de minister na woensdag bakzeil haalt. Het is natuurlijk uiterst boeiend om op dit punt bakzeil te halen.

Zo ja, als de Tweede Kamer bakzeil haalt, is het dan voor de nieuwe besluitvorming in Den Haag beter dat wij in de regio een eensluidend standpunt innemen? In de stad Utrecht heeft het college een overduidelijk signaal afgegeven dat door de gemeenteraad wordt ondersteund. Als het aan de stad

ligt, dan zoeken we bij Amelisweerd een oplossing binnen de huidige bak. Het bestuur van het BRU is evenmin gelukkig met het besluit van de minister, zo heb ik begrepen.

Provinciale Staten van Utrecht hebben zich in deze statenperiode nog niet over de voorkeursvariant uitgesproken. Wij kunnen steggelen over wat in het coalitieakkoord het MMA wordt genoemd. Dat doen wij vandaag dus ook. Wij hebben ons daarover echter nog nooit precies uitgesproken. Daarom stellen we voor om vandaag in een motie uit te spreken wat in onze ogen het MMA is, zodat we zeker weten dat dit alternatief straks in de tweede fase van de MER wordt meegenomen. In onze ogen is het MMA een oplossing zonder verbreding van de huidige bak, zoals ook vanuit de stad Utrecht wordt bepleit. Onze vraag aan het college is wat de gevolgen zouden zijn als de provincie Utrecht vandaag zoiets in een motie zou uitspreken. Ik heb gezocht naar een motie die een compromis bevat van wat alle partijen vandaag roepen. Ik heb een dergelijke motie voorbereid. Die motie wil ik graag indienen, zodat deze boven de markt hangt, of beter gezegd 'boven de bak' hangt als het college onze vragen heeft beantwoord.

Nogmaals, de echte stuurlieders zitten in Den Haag, in de Tweede Kamer, maar de regio kan en mag meepraten en daarom willen wij vanaf de wal ook wat roepen en de mammoettanker wellicht ietsje bijsturen.

De VOORZITTER: Dient u de motie nu in of blijft deze boven de markt hangen?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wat mij betreft dien ik de motie in. Dat is handiger, want de andere moties zijn ook ingediend.

Motie M3 (ChristenUnie): voorkeursalternatief Ring Utrecht

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 oktober 2012;

gehoord de beraadslagingen over de besluitvorming rond het voorkeursalternatief voor de Ring Utrecht;

constaterende:

- dat de minister van Infrastructuur en Milieu op 24

september nieuwe keuzes heeft gemaakt in de 2e trechterstap voor de Ring Utrecht;

- dat de partners in de regio daar verschillend op reageren;

overwegende:

- dat Provinciale Staten van Utrecht zich in deze statenperiode nog nooit hebben uitgesproken over het voorkeursalternatief voor de Ring Utrecht;
- dat het coalitieakkoord pleit voor een uitwerking op het gebied van de inpassing als het Meest Milieuvriendelijke Alternatief;
- dat Provinciale Staten zich nog nooit hebben uitgesproken over de inhoud van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief;
- dat de partners zijn gebaat bij duidelijkheid over het provinciale standpunt;

spreken als hun mening uit:

dat het Meest Milieuvriendelijke Alternatief een oplossing is zonder verbreding van de huidige bak;

verzoeken het college van GS:

om er bij de rijksoverheid op aan te dringen dat het Meest Milieuvriendelijke Alternatief met een uitwerking op het gebied van de inpassing als volwaardig alternatief in de 2e fase MER wordt meegenomen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De SGP vindt het een lastig parket. Enerzijds zie je een aantal procedures draaien dat ertoe doet. Wij zien aan de andere kant dat er een verwachting bij Provinciale Staten is gewekt dat hierover nog een keer een heldere afweging, of eigenlijk een beoordeling, kan worden gemaakt: zijn de juiste keuzes gemaakt? De heer Hoefnagels heeft een voorstel gedaan om in de commissie van 22 oktober daaraan nog een keer een inhoudelijk debat te wijden om ons daarmee bij te praten. Dat voorstel steunen wij.

Omdat er woensdag al besluitvorming in Den Haag lijkt te gaan plaatsvinden, is de vraag: welke stap kunnen wij overwegen zonder het proces helemaal te verstoren, maar waarmee er zo meteen toch een

besluitvorming in Den Haag is die geen jobbeweging betekent. Dat is namelijk iets waarmee je worstelt: je wilt duidelijk zijn en in één keer de goede keuze maken. Het moet ook niet zo zijn dat even later de keuze weer ondersteboven gehaald wordt. Dus welke stappen zouden wij kunnen nemen om dat proces goed te laten lopen? Misschien heeft de gedeputeerde daar een helder beeld bij.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Ik wil opmerken dat wij de enige partij zijn die er bij de vorige behandeling niet was. Wij zitten deze periode voor het eerst in Provinciale Staten.

Ik kom uit het gebied van de A2/Stichtse Vecht. Daar zijn wij op dit moment ook in een gevecht gewikkeld met dezelfde minister, net als de inwoners van Amelisweerd. Wij weten dat het heel taai is en dat je echt alles uit de kast moet halen om te proberen de schade tot een minimum te beperken. Er zijn toen beloften gedaan die nu over de schutting worden gooid. Hier zijn nog geen beloften gedaan, maar het is een traject dat nog niet helemaal afgerond is. Wij zijn er om de bewoners te beschermen en om de natuur te beschermen. Als het mogelijk is binnen de bak 2 x 6 rijstroken te realiseren en iets langzamer te rijden, dan denken wij dat dat moet lukken. Op dit moment mag je niet harder dan 100km/u op de A2. Het is een feest nu op de A2 te rijden. Voorheen werd je altijd alle kanten opgestuurd door agressieve automobilisten toen er nog geen trajectcontrole was: ga toch opzij, want ik kom eraan en ik wil 130 km/u. Nu mag je er 100km/u en iedereen rijdt gewoon gelijkmatig en je komt gewoon op dezelfde tijd aan waar je moet zijn.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben hier te maken met een van de meest controversiële Utrechtse dossiers van deze tijd. Als zodanig is het ook benoemd door de Tweede Kamer op het moment dat het kabinet viel. Daarom wekt het verbazing dat de minister nu een onomkeerbare stap lijkt te zetten. Een stap, waarbij wij als Staten niet gekend zijn. Ik kan mij dan ook niet aan de indruk onttrekken dat er nog even snel een 2 x 7-variant doorgedrukt moet worden alvorens een andere minister het stokje overneemt. Het lijkt er tevens op dat er wel naar varianten is gekeken, maar altijd vanuit het uitgangspunt van een verbreding van de zogenaamde bak van Amelisweerd en

handhaving van de huidige snelheid. Onzes inziens moet er eerst nader onderzoek plaatsvinden naar varianten. Varianten waarbij geen verbreding plaatsvindt en waarbij oplossingen binnen de bak worden gezocht, in combinatie met bijvoorbeeld een snelheid van 80 km/u. Dat zeiden wij in 2011. Dat zeggen wij nu weer.

De omstandigheden ter plekke schreeuwen daarom. De huidige keuze van de minister heeft verregaande consequenties voor het hoogwaardige bos van Amelisweerd. De inwoners van Utrecht-Oost verdienen het dat de politiek hen serieus neemt. Zij zijn namelijk degenen die de eventuele nadelige effecten zullen ondervinden van de plannen van vandaag. Als er zoveel weerstand is tegen de aangekondigde plannen, zou het van politieke arrogantie getuigen om niet alle mogelijke varianten een eerlijke kans te geven. De minister zegt in haar brief van 1 oktober dat de provincie Utrecht heeft aangegeven hiermee akkoord te gaan. Nu heb ik geregeld van u, voorzitter, begrepen, dat ook wij statenleden deel van de provincie uitmaken. Is het dan niet raar dat deze Staten zich hierover nog geen mening hebben kunnen vormen? Had het niet van correctheid getuigt ons die gelegenheid wel te geven? Anders geniet het mijn voorkeur in de communicatie aan te geven dat het het huidige college is dat het eens is met de minister en niet de Staten. De minister schermt voortdurend met haar draagvlak in de regio, maar wat ons betreft gaat het signaal naar Den Haag dat de provincie Utrecht niet achter de huidige plannen kan staan. Laat de inwoners van Lunetten niet stikken. Laat minister Schulz van Haegen ons bos niet inpikken.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van der Steeg zegt dat men de inwoners van Lunetten niet moet laten stikken. Alle verhalen van VERDER gingen over de verbreding van de bak. De heer Van der Steeg weet ook dat verbreden of niet verbreden van de bak op zichzelf weinig impact heeft op datgene wat er bij Lunetten gebeurt. Hoe ziet de heer Van der Steeg dat?

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Hoefnagels is heel goed op de hoogte van alle 'ins and outs' van dit dossier. Dan mag ik ook aannemen dat hij weet dat er zoiets bestaat als "Wij laten Lunetten niet stikken." Misschien had ik even moeten aangeven dat dat tussen aanhalingste-

kens geplaatst moest worden. Is dat een voldoende antwoord?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Onvoldoende. Laat maar.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mogen wij een schorsing aanvragen nu iedereen geweest is voordat wij aan een tweede termijn beginnen?

De VOORZITTER: In de eerste termijn is er ook altijd een beantwoording van de kant van het college. Ik zou willen voorstellen die beantwoording nu eerst te laten plaatsvinden. Dan kom ik bij u terug met de vraag of u wilt schorsen. De eerste termijn inclusief het antwoord van het college.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik zojuist al zei, is dit een onderwerp dat al enige tijd sleept. In de wandelgangen zeiden wij net al tegen elkaar: "Dit zal niet de laatste keer zijn dat wij over dit onderwerp spreken." Het is namelijk een onderwerp met veel impact, zowel wat betreft het besluit dat je neemt, de gevolgen ervan althans, als ook het resultaat wat je ermee beoogt te bereiken. Het is dus wel degelijk een onderwerp dat hier thuishoort en dat stevig bediscussieerd behoort te worden in de Staten. Ik denk ook, juist door de vele discussies die wij hier hebben gehad over dit onderwerp, dat er uiteindelijk steeds meer besluitvorming komt die in lijn is met datgene waarmee ik op pad ben gestuurd, dus de zaken die geregeld zijn.

Ik heb de fractie van de PvdA zojuist horen zeggen: "Toen waren wij voor het beschermen van de inwoners en van Amelisweerd." Dat is de fractie van de PvdA nog steeds. Volgens mij is dat precies de reden waarom zij mij met de opdracht op pad heeft gestuurd, uitgaande van die verbreding. Over die verbreding kunnen wij een hele catechese houden. Ik kan er de notulen wel bijpakken en zeggen: leest u pagina 54 van de notulen nog even goed. Ook de fractie van de PvdA heeft daar heel nadrukkelijk aangegeven dat de verbreding een uitgangspunt is. Letterlijk was de tekst, en dat is belangrijk om te weten: "Het is misschien wel de minst slechte van alle varianten die er lagen." Dat was het uitgangspunt en wij hebben met elkaar niet verder gesproken over de 80 km/u. Ik denk dat de fractie van de PvdA toen juist

is geweest om dat te constateren. Dat was zij toen. Dat is zij nu nog. Ik blijf voor de fractie van de PvdA kijken wat wij nog meer kunnen realiseren.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het citaat van de gedeputeerde is correct, maar zijn interpretatie is niet helemaal wat wij bedoelden. Wij hadden toch echt de bedoeling 2 x 6 en zoveel mogelijk Amelisweerd te beschermen. De gedeputeerde bedoelt toch 2 x 7. Dat hebben wij niet bedoeld.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer De Vries zijn verhaal scherp maakt – laten wij zorgen dat het in deze notulen correct komt te staan – dan zegt hij eigenlijk: "Verbreding akkoord, maar bij voorkeur 2 x 6." Dat was wat ik uit de vorige notulen las. Dat was: verbreding akkoord, maar bij voorkeur 2 x 6. Zo stond het er en het was de minst slechte van alle slechte.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! 2 x 6.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Inderdaad. Met een verbreding. Dan komen wij op de discussie. Daar zit het onderdeel, zoals ik op voorhand wil aangeven en dat wij in alle andere trajecten ook hebben gedaan, om nog een keer een presentatie te geven over hoe wij tot deze afweging gekomen zijn. Het belangrijkste element daarvan is – dat hebben wij met elkaar ook telkens bediscussieerd in dit huis – dat als je een ingreep doet, hoe pijnlijk die ingreep ook is, dat je er dan in elk geval voor moet zorgen dat het dan ook daadwerkelijk wat doet. Als wij toch bomen moeten kappen – dat zou ook het geval zijn bij 2 x 6 – dan moeten wij er in elk geval voor zorgen dat er dan iets is waarmee wij uit de voeten kunnen. Ik wil daarover best een keer wat meer achtergrond geven, maar daarvoor leent deze setting zich niet. Daarvoor hebben wij echter gekozen vanwege het feit dat als wij willen ontweven – de niet-mobiliteitsmensen haken op dit moment waarschijnlijk af – en daarmee ook echt een oplossing bieden voor de problematiek daar op de weg, dat dan die 2 x 7 noodzakelijk is. Wij hebben daar meerdere onderzoeken naar gedaan. Ik wil die onderzoeken met alle plezier beschikbaar stellen als dat de Staten helpt om te zien hoe wij tot die besluitvorming zijn gekomen.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mijn tweede en daarmee laatste interruptie – het is een risico, want ik weet niet wat de gedeputeerde allemaal nog gaat zeggen. Het is maar net welk geloof je aanhangt in dit soort kwesties. Als je ervan uitgaat dat er auto's zijn – en die zijn er nu eenmaal en er komen er steeds meer en daar kunnen wij niks aan doen – dan is misschien 2 x 7 nog te weinig over een paar jaar. Dan moeten wij naar 2 x 9, 2 x 10 en misschien moeten wij van Duitsland naar de Noordzeekust gewoon asfalteren. Dat is een ander onderwerp. Dan gaan wij het over klimaat en maatregelen hebben. De gedeputeerde of de minister kunnen misschien ook iets doen aan het aantal auto's dat zich aanbiedt. Moeten wij allemaal in die spits rijden? Dan kun je proberen te spreiden over de dag. Kunnen wij niet thuiswerken? Dus het aantal auto's dat zich aanbiedt, is een gegeven voor de gedeputeerde. Dat aantal wordt steeds groter. Wij denken: "Nee, daar kunnen wij wat aan doen." Dus laat de gedeputeerde daar eens wat aan doen. Focus nu op 2 x 6 en probeer het aantal auto's dat zich aanbiedt te verminderen of te spreiden over de dag.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het aardige is dat in de allereerste berekeningen, toen de PvdA deel uitmaakte van het kabinet dat toen besloot tot verbreding van de bak, er zelfs nog uitgegaan werd van rekeningrijden en dat op basis daarvan geconstateerd werd dat de mobiliteitsgroei nog steeds zou toenemen en dat er daarmee nog steeds een noodzaak zou zijn om daar daadwerkelijk wat aan te doen. Ik vind het dus heel belangrijk. Dat heb ik hier altijd in de Staten en in het college helder gemaakt. Het is een en-en-aanpak. Dat betekent: je investeert in het openbaar vervoer, je investeert in wegen, je investeert in fietsen en je moet proberen dingen te ondernemen waardoor je mensen gespreid over de dag kunt laten reizen. Op die vier maatregelen zetten wij als provincie in. Dat doen wij op heel veel vlakken samen met de rijksoverheid. Dat leidt ertoe dat wij effecten zien. Daarnaast zul je op dit punt – dat hebben wij eerder al geconstateerd – een verbreding moeten doen.

Wat betreft dat onderzoek naar de 80 km/u wil ik het volgende nog duidelijk maken. De heer De Vries citeert er wel heel selectief uit, moet ik zeggen. Het onderzoek geeft echter aan dat een probleem dat daaronder zit, is dat er nog steeds vrachtwagens op

de weg zijn. Zolang je die vrachtwagens hebt, zul je nog steeds, ook met 80 km/u, redelijk brede stroken nodig hebben. Dat probleem hangt daar dus nog steeds, maar het voert wat ver dat mee te nemen in dit politieke debat. Ik wil dat echter graag meegeven, zodat de Staten weten hoe wij tot die besluitvorming zijn gekomen.

Ik denk dat wij met de maatregelen die wij op dit moment nemen, zorgen voor een goede doorstroming – dat vond ik toen en dat vind ik nog steeds – en dat wij uiteindelijk een landschappelijke verbetering krijgen. Dat deelt het college met mij. Wij krijgen een dak op Amelisweerd. Dat is ook verbonden aan dit geheel. Wij blijven de minister continu erop bevragen dat dat deel ook bewaard wordt. Wij willen hiermee ook de geluidsnormeringen en de luchtkwaliteit uiteindelijk verbeteren. Dan hebben wij op het punt van het onderliggend wegennet met dit besluit in elk geval al een heel belangrijke stap gezet.

De fractie van de SP en ook anderen hebben gesproken over de Kracht van Utrecht. In het verleden heb ik al complimenten gemaakt dat een groep inwoners van deze provincie daarin zo ongelooflijk veel energie heeft gestopt en daarmee het openbaar vervoer heel nadrukkelijk heeft neergezet op de politieke agenda in deze regio. Waarvoor dank. Ik denk dat wij daarmee in een goede positie zijn geweest om continu de onderhandelingen met het Rijk te voeren, want het is een en-oplossing. Alleen met een wegverbreding kom je er niet. Er zit dus inderdaad een fysiek element in – kan een verbreding hier überhaupt nog wel? – als de wil tot een verdere verbreding. Wat dat betreft zit je in dit deel van Nederland lastig. Je zult daarnaast dus maatregelen moeten nemen. Ik ben erg blij dat de onderkenning van dit feit er nu ligt bij de minister en dat wij het bij het Rijk tussen de oren hebben kunnen krijgen dat hier echt een noodzaak is. Het geld is er nog niet. Daarover kan ook nog niet worden besloten. Het geeft in elk geval een titel om op dit punt flink in te zetten. Ik zie dat de heer Jan Korff de Gids dat hij mij daarbij gaat ondersteunen. Ik denk dat hij dat bedoelt met zijn handgebaar.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Erg aandoenlijk, deze 'kus des doods', maar mijn stellige overtuiging is dat er verschillende studies en verschillende conclusies liggen. Ik vind dat de gede-

puteerde hier op een beetje wansmakelijke manier de indruk wekt dat hij recht doet aan datgene wat er uit die hoek is betoogd. Ik zou van de gedeputeerde willen vragen om een eerlijk verhaal te houden. Dat eerlijke verhaal is dat hij die oplossingen niet gewild heeft, nooit gewild heeft en nog steeds niet wil en dat hij alles in het werk gesteld heeft om ze uiteindelijk buiten de orde te houden.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik vragen of de spreker deze woorden wil terugnemen? Ik vind dit een dusdanige insinuatie, waarvan ik vind dat wij dit debat met elkaar niet verder helpen. Ik heb naar eer en geweten gehandeld met elke opdracht die de Staten mij hebben gegeven, ingediend met moties van de fractie van de SP, die geen voorbehoud heeft gemaakt bij stemmingen over wat zij wel en niet wilde. Ik vind dit een insinuatie die ik ver van mij werp. Het zou de heer Meijer sieren als hij zijn woorden zou intrekken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Met alle respect: ik pieker daar niet over. Ik vind dat de gedeputeerde hier een onjuiste voorstelling van zaken geeft. De illusie die gewekt is in het coalitieakkoord, de belofte die hij daarmee gedaan heeft aan zijn kiezer en de draai die hij er nu aan geeft, namelijk dat er altijd sprake is van een MMA, rechtvaardigt mijn opmerking.

De VOORZITTER: Ik denk, mijnheer Meijer, dat je in een politiek debat elkaars standpunt moet respecteren. U staat hier vanuit oprechtheid, waarin u uw woorden kiest. De gedeputeerde doet datzelfde. Ik heb geen enkel wantrouwen. Ik weet zeker dat dat zo is. Zowel van u als van de gedeputeerde. U moet dat echter van elkaar respecteren.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb volgens mij alle onderzoeken te allen tijde ter beschikking gesteld aan de Staten. Dit zijn geen doelredeneringen van mij geweest. Ik heb samen met de wethouder van de stad Utrecht opgetrokken voor de belangen van onze inwoners. Ik heb daarop ingezet. Ik heb altijd gehandeld op basis van het coalitieakkoord, van de uitspraken van deze Staten en op basis van de afspraken van 3 december 2010. Ik denk dat ik binnen dat gegeven ongelooflijk veel heb binnengehaald van hetgeen de Staten mij

als opdracht hebben gegeven. Het zou de heer Meijer sieren als hij dat in elk geval met mij zou kunnen constateren.

De fractie van de ChristenUnie zegt dat deze Provinciale Staten zich nog nooit hebben uitgesproken over de verbreding van de bak. Ik constateer dat er twee partijen zijn geweest die in 2011 op dat moment een voorbehoud hebben gemaakt bij die verbreding. Ik heb niet, ook niet toen het verslag werd vastgesteld in deze periode, daarover enige opmerking gehoord. Ik heb er ook niets over gehoord toen wij verder gingen met de uitwerking van de tram en dat bespraken in 2011. Ik heb niets gehoord bij de verschillende Pakketstudies. Er zijn legio momenten geweest om aan te geven – als er in de tussentijd iets erg veranderd is – dat het standpunt van de Staten nog steeds het standpunt van de Staten is. De heer De Heer vraagt mij hoe ik dat bestuurlijk zie. Je neemt besluiten met elkaar op basis van mede-bevoegd gezag. Zo zitten wij er namelijk als overheden in; wij zijn mede-bevoegd. Dus het bevoegd gezag en de richting wordt vanuit het Rijk aangegeven. Wij worden door het Rijk in staat gesteld daarover mee te praten en daarin mee te gaan.

Dat er in Den Haag om de twee jaar verkiezingen zijn, zou niet moeten betekenen dat wij, elke keer dat daar de meerderheden wisselen, hier opnieuw het debat moeten voeren. Ik stel voor dat je dat in de juiste volgorde doet en dat je als basis daarvoor neemt de besluiten die je met elkaar genomen hebt. Tot die conclusie, zoals de heer De Heer suggereerde, is men ook bij het BRU gekomen. Ik kan melden dat het DB van het BRU vanmorgen besloten heeft gewoon achter de portefeuillehouder te gaan staan en te moeten constateren dat dit in lijn is met de besluitvorming. Dat heb ik even gecheckt, omdat ook mij even de gedachte ontstond dat dit een wonderlijke gang van zaken is. Het is echter zoals het is. Daarover is geen enkel misverstand.

De fractie van de SGP vroeg hoe je jojo-gedrag kunt voorkomen. Ik heb telkens gepoogd de uitgangspunten als vertrekpunt te beschouwen en daarbinnen de discussie te voeren. Tot er bij het Rijk signalen komen dat het op deze manier niet verder kan, stel ik voor dat in deze lijn te blijven doen. Doen wij dat niet en zouden wij met elkaar daar elke keer op meebewegen, dan denk ik dat wij veel minder succesvol waren geweest in het binnenhalen van alle inpas-

singsmaatregelen. Op het moment dat ik namelijk niet inzet op dat standpunt, kan ik niet meepraten en meediscussiëren en meeonderhandelen over die zaken die ik geregeld wil hebben. Als het dan op die manier wordt uitgevoerd, is het aan het Rijk te bepalen wat men daar verder wil.

De PvdD gaf aan dat deze variant er wordt doorgedrukt. Dat doet geen recht aan de situatie. Wij zijn met elkaar al sinds juni in gesprek op dit punt. Wij stonden in juni van dit jaar op het punt daarop besluitvorming te nemen. Wij hebben toen in de stuurgroep gezegd: "Wij doen even een pas op de plaats, want wij constateren inderdaad dat die schuivende panelen er zijn en dan gaan wij niet de besluitvorming in." Er is toen middels een motie in de Kamer alsnog gevraagd om door te werken. Op basis daarvan hebben wij doorgewerkt en is er een besluit genomen. De stukken lagen dus al klaar in juni. Wij hebben die stukken uiteindelijk pas in juni ter bespreking en ter besluitvorming opgevoerd. Het is niet zo dat het nu in een keer onder druk moet gebeuren. Dat zou echt onrecht doen aan de wijze waarop dit soort dossiers wordt voorbereid. Iedereen die betrokken is bij dit soort dossiers, realiseert zich altijd dat de impact op de omgeving – of het de omgeving is, de ruimte, of dat het omwonenden zijn – altijd erg groot is. Iedereen bereidt dat met dezelfde zorgvuldigheid voor en neemt de besluiten.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als de stukken in juni al bekend zijn, waarom worden die dan niet doorspeeld aan de Staten, zodat wij mee kunnen lezen en mee kunnen denken en op de hoogte blijven?

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dan komen wij terecht in een procedurekwestie. Ik kan natuurlijk niet stukken die nog niet ter besluitvorming voorliggen, hier ter bespreking opvoeren. Dat zou een wonderlijke situatie worden, want dat zou betekenen dat ik iets waarover de minister nog geen standpunt heeft ingenomen, waarover wij als college nog geen standpunt hebben ingenomen en dat nog geen enkele status heeft, bij de Staten neerleg. Wat ik duidelijk probeer te maken voor de heer Van der Steeg is dat het niet zo is dat er eventjes, zonder enige onderbouwing, een besluit doorheen geduwd wordt in september. Daar is het afgelopen halfjaar heel hard aan gewerkt. In juni

hebben wij gezegd: "Wij maken even een pas op de plaats."

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Waar het om gaat, is het informeren van de Staten. Desnoods zet de gedeputeerde erbij: dit is nog niet besloten, maar het is informatie die voorligt en waarover wij als Gedeputeerde Staten een besluit gaan nemen. Nu hebben wij absoluut geen informatie. Wij hebben alleen brief, waarin staat dat het besloten is. Wij hebben helemaal geen rapporten.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Sorry dat ik het moet zeggen, maar de heer De Vries laat zijn agenda bepalen door wat Den Haag doet. Als men op dit moment in Den Haag besluit daarover een debat te voeren, dan zegt de heer De Vries: "Dat debat wil ik hier ook voeren." Als dat allemaal niet was gebeurd, dan was de volgorde geweest: statenbrief, presentatie, debat. Zo is het altijd gegaan in de Staten en dat was ook precies de manier waarop ik dat had willen doen: statenbrief, informatie, debat. Er komt nu echter een debat tussendoor in de Kamer. Dat snap ik ook wel. Ik snap dat die discussie hier op deze manier gevoerd wordt, maar ik heb het ook niet in de hand hoe dat daar gaat.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij teruggaan naar de inhoud.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb vanuit die inhoud ook geprobeerd dit verhaal neer te zetten. Ik denk dat wij met name met elkaar moeten constateren wat er bereikt is. Ik heb geprobeerd daarop de focus te leggen. Ik vind dat eigenlijk het belangrijkste, boven de hele procesgang die er omheen hangt. Ik denk, zoals ik meerdere malen heb gezegd, dat wij binnen het gegeven van de afspraken van 2010, er een heleboel uit hebben weten te halen.

De VOORZITTER: Dan kijk ik naar mevrouw Versteeg. Heeft u nog steeds behoefte aan een schorsing? Dat is het geval. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.36 uur tot 16.52 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij

zijn toe aan de tweede termijn. Iedere fractie heeft, conform uw afspraken, twee minuten maximaal.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wie dit debat volgt en niet bijzonder ingewerkt is in politieke trucages en drogredenen, kan zich niet aan de indruk onttrekken dat hier gewoon een grote façade wordt opgehouden op grond waarvan er uiteindelijk voor gezorgd wordt dat men politiek overleeft.

Dit is een dieptepunt in het afgelopen halfjaar dat ik deze functie mag vervullen. Ik heb er sterk behoefte aan om aan mijn collega's van GroenLinks en van D66 te vragen: op welke manier denkt u met deze opstelling, waarin u illusies heeft gegeven, beloftes heeft gedaan, waarin u een valse redenatie volgt – er is namelijk voor de verkiezingen een uitspraak gedaan, daarna zijn er verkiezingen geweest, daarna is er onderhandeld in een coalitieakkoord en daar is iets afgesproken; dat wordt nu niet nagekomen –, op basis van die afspraak voor de verkiezingen nu het feit te rechtvaardigen dat u 'duikt' en niet de moed heeft om te zeggen dat u opkomt voor uw standpunten, dat u opkomt voor wat u echt vindt. U geeft tussen de regels door inderdaad toe dat u liever had gehad dat dat op een andere manier gegaan was en dat deze beslissing voor die 2 x 7 niet fundamenteel was. U gebruikt een voor de verkiezingen ingenomen standpunt om nu te rechtvaardigen dat u 'duikt' en uw verantwoordelijkheid niet neemt.

Ik vind dat verraad ten opzichte van de kiezers van deze partijen. Ik vind het een schande. Ik ben van mening dat deze optredens uiteindelijk het vertrouwen in de politiek ernstig ondermijnen. Ik wacht graag de interrupties af.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik verwacht niet dat de heer Meijer zijn woorden intrekt, ondanks alle zware woorden die hij gebruikt. Ik ga het hem ook niet vragen.

Ik ga een paar dingen zeggen. Het eerste is dat de heer Meijer ons continu in de schoenen schuift dat wij in het coalitieakkoord hebben ingestemd met een MMA, wat een oplossing binnen de bak zou zijn. Dat hebben wij nooit gezegd. De heer Meijer blijft het maar zeggen. Ik heb het ook nooit gezegd tegen de mensen op de publieke tribune. Hij blijft maar constateren dat hij weet wat wij in het coalitieakkoord hebben opgenomen. Dat is gewoon onjuist. Punt 2. Wij hebben het over verkiezingsbeloftes. Ik ga even mijn verkiezingsprogramma voorlezen. D66

is alleen voor verbreding van wegen, zoals de A27 en de A28, indien de leefbaarheid in dorpen en wijken langs deze wegen verbetert. Om geluidshinder en luchtvervuiling tegen te gaan, moet er meer gebeuren dan wat de wet minimaal voorschrijft.

Sorry, mijnheer Meijer, wij doen exact wat in er ons verkiezingsprogramma staat. Voor honderd procent. Ik ben ontzettend blij dat wij dat zo keihard, volledig in ons coalitieakkoord hebben weten op te nemen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! De naam van mijn partij werd door de heer Meijer genoemd. Ik constateer eigenlijk dat ik in de wandelingen wel eens vriendelijker woorden hoor van de heer Meijer.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil er graag even op reageren. Het mag duidelijk zijn: dit is geen herensociëteit. Wij zijn hier bezig met serieuze zaken. Ik vind met name het betoog van de heer Hoefnagels illustratief voor datgene wat ik zeg. Wat hij doet is dit. Hij heeft gewoon een beeld afgegeven in de samenleving. Dat heeft hij gedaan toen hij deze coalitie vormde en dat heeft hij gedaan toen hij dat akkoord afsloot. Met dat beeld heeft hij de mensen hoop gegeven. Die mensen stelt hij nu teleur en hij neemt voor die draai geen verantwoordelijkheid. Hij komt met een vaag verhaal over zijn intenties. Daar kopen wij helemaal niets voor, zeg ik tegen de heer Hoefnagels.

Mijnheer Hoefnagels, u moet een vent zijn. U moet zeggen, en dan had ik respect voor u gehad: ik heb geen politieke ruimte, de VVD vreet mij op als ik doe wat ik eigenlijk zou willen doen. En dan had ik gezegd: oké, dat is karakter, daarvoor kan ik respect opbrengen. Wat u nu doet, is net alsof dit is wat u wilt, net alsof dit is wat afgesproken is, terwijl dat aantoonbaar niet juist is. Op deze manier probeert u uiteindelijk uw huid te redden. Dat zal u niet lukken, want de mensen hebben heel goed in de gaten wat er gebeurt.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet of het geldt, maar bescheidenheid zou de heer Meijer wel sieren. Ik verwijs daarbij naar het standpunt dat zijn fractie heeft ingenomen in februari 2011, waarbij er geen enkele opmerking werd gemaakt over een voorbehoud en waarbij het grootste deel van de bijdrage van de fractie van de SP ging over de vraag of het wel nodig was dat al

die mensen naar Utrecht kwamen en dat zij niet beter gewoon in Groningen konden blijven. Ik vind de opmerking, de stijl en de statuur waarmee de heer Meijer een en ander brengt, niet passend in het debat dat wij nu voeren en waarvan hij zegt: het is geen herensociëteit. Het lijkt er wel op.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet eerlijk zeggen dat ik het optreden van de heer Nugteren en mijn politieke vrienden inderdaad ook niet passend vind. De heer Nugteren weet heel goed – wij hebben samen campagne gevoerd, wij hebben samen onze mening verdedigd anderhalf jaar terug – dat de SP nooit, maar dan ook helemaal nooit geopteerd heeft voor de 2 x 7 oplossing buiten de bak. In dat debat – en dat is een vergelijkbaar antwoord met datgene wat de heer De Vries gegeven heeft – zijn allerlei aspecten aan de orde gekomen. Die procedurele overwegingen hebben een rol gespeeld en zeker niet instemming met 2 x 7 buiten de bak als optie die uiteindelijk doorgang moet vinden. Wat er nu gebeurt – dat hebben wij te danken aan de heer Nugteren en dat hebben wij te danken aan de heer Hoefnagels – is dat woensdag dat debat in de Kamer gevoerd wordt en dat de minister triomfantelijk kan zeggen dat zij inderdaad instemming heeft gekregen vanuit de provincie Utrecht. Dat is puur en alleen om het feit dat zij te bang zijn om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben niet zo ingevoerd in dit dossier, maar ik heb echt begrepen dat er vanuit de fractie van de SP nooit is gezegd bij het meegeven van de kaders: jongens, het mag dát niet zijn. Nee, sterker nog, ik begrijp uit het hele debat dat ook de fractie van de SP gewoon heeft ingestemd met het voorstel dat er destijds lag. Alleen de fractie van de PvdD en de fractie van GroenLinks, als ik het goed begrepen heb, hebben daarover destijds een andere mening gehad. De heer Meijer heeft een geweldige manier van debatteren en ik heb daar best bewondering voor, maar hij zakt nu echt door het ijs.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben hier niet bezig met een of ander circustrucje. Wat mevrouw Doornenbal doet is hier datgene ter discussie stellen wat zich voor de verkiezingen heeft afgespeeld. Ik herhaal wat ik gezegd heb, namelijk dat de SP nooit, maar dan ook nooit, geopteerd

heeft voor 2 x 7 buiten de bak. Er hebben verschillende aspecten een rol gespeeld en wil je die goed kunnen afwegen, dan moet je inderdaad die notulen compleet gaan doornemen en kijken: hoe is dat debat verlopen en in welke context zijn die beslissingen genomen? Mevrouw Doornenbal weet – wij zijn elkaar namelijk vaak tegengekomen in de verkiezingscampagne – hoe wij erin stonden en dat wij ons vierkant tegen de 2 x 7 hebben uitgesproken. Net als GroenLinks. Daarom heeft GroenLinks de stemmen gekregen die zij ook heeft gekregen. Daarmee is GroenLinks de boer op gegaan en heeft zij onderhandeld om dit opgenomen te krijgen in het verkiezingsprogramma. Ik was graag aanwezig geweest bij die onderhandelingen. Nu blijkt dat het helemaal geen ene mallemoer voorstelt. Het is niets waard. Er is geen belofte gedaan, horen wij nu. Daar is een soort academische discussie gevoerd over: met alle ellende die over ons heen komt, is er altijd een MMA en wij gaan ons best doen ons daarvoor in te zetten. Dat is ook het verhaal van de gedeputeerde. Daarmee zijn deze partijen volstrekt ongehoofwaardig.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in februari 2011 – toen waren de verkiezingen nog niet geweest – mijn betoog afgesloten met: “Na 2 maart zullen wij zien met welke politieke samenstelling de uiteindelijke keuze mogelijk zal zijn.” Ik was toen nog in de veronderstelling dat wij elf zetels zouden gaan halen. Wist ik veel dat het de VVD bleek te zijn die dat aantal haalde en dat wij van vier naar vier gingen. Dat was niet de spectaculaire winst die wij hadden beoogd. Een deel van de stemmen is inderdaad binnengekomen, omdat wij heel standvastig zijn op onze mobiliteitsvisie. Dat klopt. In Bunnik hebben wij veel gewonnen vanwege ons grote verzet tegen de A12 Salto. Dat is helemaal juist, maar het is niet zo dat wij die waanzinnige winst hebben gemaakt, waarmee wij onze doelen volledig zouden kunnen waarmaken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Oké, dus GroenLinks heeft uiteindelijk minder stemmen gekregen en daarom hoeft GroenLinks ook niet haar standpunten te verdedigen in de coalitieonderhandelingen. Dat is toch wat de heer Fastl zegt? Dan begrijp ik dat. Ik vind het wel moedig en daar heb ik respect voor, dat de heer Fastl hier verkiezingsuitslagen gaat analyseren. Ik kan mij zo voorstellen dat

dat een zekere leeuwenmoed vereist, gelet op het verloop van sommige verkiezingen, met name de vrij recente verkiezingen, waarbij het ook met name gaat om de kleurloosheid van deze partij. Als er iets is wat als een paal boven water staat na dit debat, dan is het de volstreekte kleurloosheid van de partij van mijnheer Fastl.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in mijn eerste termijn volgens mij redelijk duidelijk gemaakt waar wij over gaan en waar wij voor staan als D66-fractie en als Staten in het algemeen. Waar wij als Staten voor staan en wat wij als opdracht aan Gedeputeerde Staten hebben gegeven, is het verzorgen van een zo goed mogelijke inpassing en leefbaarheid rondom een eventuele verbreding. Ik heb zojuist nog voorgelezen dat D66 daar ook altijd voor heeft gestaan – exact ons verkiezingsprogramma – en het stond op onze flyer. Wat dat betreft: wij hebben het destijds aan honderdduizenden mensen laten weten.

Om in feite duidelijk te maken dat wij daar nog steeds voor staan en om duidelijk te maken dat totnogtoe Gedeputeerde Staten binnen de kaders zijn gebleven wat betreft alle besluiten die er totnogtoe zijn genomen, zonder het feit, dat wij zojuist al hebben gehoord, te vergeten dat wij wel degelijk nog gaan praten over deze laatste oplossing, deze laatste variant waar het over gaat, hebben wij een motie voorbereid. Die motie dienen wij gezamenlijk met de fractie van GroenLinks in. Daarin staat een aantal constateringingen en een overweging, waarin de € 15 miljoen staat voor de extra inpassingsmaatregelen. Wat er ook in staat, is dat het Rijk in deze het bevoegd gezag is en dat het aan de Tweede Kamer en aan de minister is te bepalen of zij de genoemde plannen verder doorzetten. Wat wij in elk geval aan het college opdragen, is om wat er ook gebeurt, zich bij de verdere uitwerking van de planstudie Ring Utrecht in te blijven zetten voor een goede inpassing op het gebied van ruimte, lucht en geluid. Dat hebben wij de afgelopen jaren gedaan en daarmee bleven wij bezig en daar staan wij zeker als D66 en als GroenLinks voor. Daarom dienen wij deze motie gezamenlijk in.

Motie M4 (D66, GroenLinks): Ring Utrecht.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 oktober 2012;

constaterende:

- *de afspraken tussen Rijk, provincie Utrecht, gemeente Utrecht en bestuursregio Utrecht van 3 december 2010;*
- *de brief van de minister van Infrastructuur & Milieu aan de regionale partijen van 24 september 2012;*
- *de brief van de minister van Infrastructuur & Milieu aan de Tweede Kamer van 1 oktober 2012;*
- *dat tot verbreding van de bak is besloten door Rijk en regio op 3 december 2010;*

overwegende:

dat de voorstellen zoals gesteld in de brief van 24 september 2012 over inpassing en vormgeving, waaronder de € 15 miljoen extra aan bovenwettelijke inpassingsmaatregelen, een verbetering zijn ten opzichte van de afspraken van 3 december 2010;

spreken als hun mening uit:

- *dat het college er in geslaagd is binnen de afspraken uit 2010 extra aandacht voor inpassing te krijgen;*
- *dat aangezien het Rijk bevoegd gezag is, het aan de minister en de Tweede Kamer is om te bepalen of zij de genoemde plannen verder doorzet;*

dragen het college op:

zich bij de verdere uitwerking van de planstudie Ring Utrecht in te blijven zetten voor een goede inpassing op het gebied van ruimte, lucht en geluid.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog een kleine duiding doen over de motie die net door de fractie van D66 is ingediend. Dat leek mij wel fijn. Het sluit volledig aan bij de eerste bijdrage die ik heb gedaan. Wij hebben ons standpunt duidelijk gemaakt. Er staat heel duidelijk dat de gedeputeerde goed werk heeft geleverd binnen de kaders die hem gegeven zijn. Het andere wat er staat, is dat het nu aan de Tweede Kamer en aan het Rijk is. Dat is het bevoegd gezag en dat kan bepalen wat er uiteindelijk gaat gebeuren. Het zou ook zo kunnen zijn dat het uiteindelijk uitkomt bij het door ons oor-

spronkelijk gewenste tracé. Dat weten wij niet. Het is dus nu in elk geval heel duidelijk aan de Tweede Kamer.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik blijf bij het motto 'de beste stuurder staan aan wal'. Ik heb geprobeerd een compromis te vinden, waarin alle partijen zich konden vinden. Ik heb in de wandelgangen vernomen dat het compromis geen compromis is en dat de motie het niet haalt. Ik wil daarom hierbij motie M3 intrekken. Deze motie verdwijnt wat mij betreft van tafel. Als de motie verworpen zou worden, bereik ik een averechts effect. Ik roep eigenlijk de fracties van de SP en de PvdA op daarover ook na te denken. Als hun motie wordt verworpen, dan bereiken zij minder dan wanneer zij die motie intrekken. Ik heb geprobeerd een brug te slaan met motie M3. Als dat niet lukt, dan zal het zeker niet lukken met motie M1 en motie M2. Inhoudelijk is het een ander verhaal. Qua procedure lijkt het mij handig als wij de moties M1, M2 en M3 niet verwerpen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de heer De Heer in zijn overwegingen meegenomen dat er nu een nieuwe motie aankomt, die de gedeputeerde een enorme kroon op zijn hoofd gaat plaatsen, en die motie gaat het halen, want dat is afgesproken in coalitieverband. Dat betekent dat het effect van de Staten, steunend het college in zijn instemming met het besluit van de minister, daar al ligt en is het niet verstandig te zorgen dat daar een tegengeluid tegenover staat in dit verband?

De VOORZITTER: De vraag van de heer De Heer was of u uw motie straks handhaaft of niet. Ik begrijp nu dat u uw motie handhaaft. Dat is even voor de snelheid van de procedure. Anders gaat er heel veel tijd zitten in de procedure en dat moeten wij niet doen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Hij opverdeelt iets en daarover mag ik hem bevragen.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat is het signaal van de motie die niet wordt aangenomen? Daarover hebben wij lang gepiekerd, zeg ik tegen de heer De Heer. Mag ik hem – en daarmee deze zaal – dan ook met een spreekwoord om de oren slaan: 'wie zwijgt, stemt toe'. Als wij als Staten

helemaal niets indienen, dan stemmen wij gewoon in met dit verhaal. Nu, wij zullen dat niet doen.

De heer MEIJER: Mijnheer de Voorzitter! Zo zit dat soms in elkaar. Ja, wij onderkennen het risico. Het zou zomaar kunnen dat een aantal partijen – dat is dan een minderheid – dit echt niet wil en daartegen heeft gestemd. Een aantal partijen zou dit niet willen en kón niet meestemmen. Een aantal partijen zal er enthousiast knikkend voor gaan. Succes Den Haag.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan de heer De Heer. Misschien luisteren de beide andere heren ook mee. Heeft de heer De Heer in zijn overwegingen meegenomen, zoals ik net heb gezegd, dat wij als onze mening uitspreken dat aangezien het Rijk bevoegd gezag is, het aan de minister en aan de Tweede Kamer is om te bepalen of zij de genoemde plannen verder doorzetten?

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik word er een beetje moe van. Wij zijn medegezag. De heer Van Lunteren heeft ondertekend. Als hij niet had ondertekend en als hij niet bij die onderhandelingen had gezeten, nee, dan hadden wij bij de minister moeten zijn.

Ik heb net op instigatie van de fractie van de VVD lofuitingen gehoord over de onderhandeling. De provincie zit daar niet een beetje, maar nogal uitdrukkelijk aan tafel. Wij zijn medegezag. Wij willen graag als provincie een signaal geven naar Den Haag: is het aan de minister.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het is duidelijk. Er wordt hier gezegd: de minister is aan zet. Ik wijs er echter op dat die minister een vette ondersteuning heeft gekregen, omdat de provincie instemt. Dat is een wezenlijk verschil. Er wordt niet gezegd: wacht maar af wat de minister besluit, want zij is aan zet. Nee, die minister wordt gesteund door deze provincie in haar voornemen om te gaan voor 2 x 7. Dat is een wezenlijk ander beeld.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geprobeerd een brug te slaan door een motie in te dienen, waarvan ik dacht dat deze misschien brede steun zou krijgen. Ik constateer dat dat niet het geval is. Dan lijkt het mij verstandiger de motie in te trekken. Het is aan de fracties van de SP en de PvdA om een uitspraak te vragen over hun

motie. Ik heb mijn knopen geteld. Ik had in mijn motie maar heel weinig staan, maar als die het ook niet haalt, kan ik de motie beter intrekken. Dat is mijn overweging om de motie in te trekken.

De VOORZITTER: Motie M₃ is hiermee van tafel.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! In de gemeente waar ik vandaan kom, hadden wij vroeger een wethouder. Haar naam begon met "Ree", maar wij noemden haar "Nee" en dan de rest van de naam. Nu hebben wij een wethouder van Ruimtelijke Ordening en die zegt: je moet willen. Fifty fifty. Wat 50Plus zou willen meegeven aan de gedeputeerde is: je moet willen. Doe uw best en geef het signaal af naar de Tweede Kamer. Inderdaad, de Tweede Kamer is nu aan zet. Het gaat er echter om welk signaal wij geven vanuit de provincie. Ik wil meegeven: ga voor de 2 x 6. Ik heb er het volste vertrouwen in dat u uw uiterste best daarvoor gaat doen.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de tweede termijn is nog een keer uiteengezet hoe wij met elkaar dit hele traject hebben doorlopen en waar wij allemaal staan. Er is door de fractie van de ChristenUnie een poging gedaan hoe wij daarin bij elkaar kunnen komen. Ik zie ook zo'n poging overigens gedaan worden door de fracties van GroenLinks en D66.

Ik heb in mijn eerste termijn en in mijn beantwoording duidelijk gemaakt dat ik binnen het gegeven, die verbreding, of het nu 2 x 6 of 2 x 7 zou zijn, heb geopereerd. Ik ben ervan overtuigd dat wat wij hebben kunnen bereiken met elkaar, hebben kunnen bereiken omdat wij met elkaar krachtig aan tafel zaten en omdat ik daar krachtig heb kunnen opereren om dat verhaal neer te zetten. Natuurlijk denk ik dat er in de volgende fase nog steeds ruimte moet zijn om te kijken hoe wij dat nog verder kunnen optimaliseren met elkaar. Ik vind echter ook dat wij met elkaar afspraken hebben gemaakt, waarvoor wij als regio een aantal dingen teruggekregen hebben. In mijn eerste termijn heb ik dat ook gezegd. In eerste instantie spraken wij met elkaar over een weg dwars door een woonwijk heen. Wij spraken met elkaar over een weg dwars door het Groene Hart heen. Wij hadden het over een extra ontsluiting door Amelisweerd heen. Al die dingen zijn het niet geworden. Wij hebben dat op dat moment uitonderhandeld. Wij hebben op dat moment ook uitonderhandeld dat er

extra geld voor een tram kwam. Ik vind het dan niet meer dan normaal dan dat je op basis van dat resultaat met elkaar afspraken maakt en daarmee verder gaat, totdat de partij met wie je aan tafel zegt: wij gaan het anders doen. Ik vind dat de normale gang van zaken. Dat is de manier waarvan ik vind dat het zou moeten. Dat is volgorde waarin het gaat. Dat is de wijze waarop wij als college willen doorgaan. Om die reden adviseert het college negatief op motie M₁ en motie M₂. Ik kan uit de voeten met motie M₄, want die motie, als de Kamer besluit hiermee wel door te gaan, stelt mij voldoende in staat om datgene te doen waartoe de Staten mij de afgelopen jaren ook al opgeroepen hebben. Dat wil ik met heel veel plezier blijven doen en hopelijk met net zoveel succes.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen ten aanzien van dit interpellatiedebat.

Gevraagd is bij voorstel van orde de stemming meteen te doen. Bent u al zover, of wenst u schorsing? Dat is niet het geval. Dan gaan wij meteen stemmen.

Ik heb even gekeken welke motie het meest verstrekkend is. Motie M₁ en M₂ ontlopen elkaar niet erg veel. Ik stel daarom voor te beginnen bij motie M₁.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik veronderstel dat u gelegenheid biedt tot het geven van stemverklaringen.

De VOORZITTER: Ja, dat wil ik graag doen. Ik was nog bezig aan te geven dat wij bij motie M₁ beginnen, daarna volgt motie M₂ en motie M₄. Wie wenst een stemverklaring afleggen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen graag een stemverklaring afgeven bij motie M₄. Wij vinden die motie volstrekt overbodig. Vandaar dat wij tegen zullen stemmen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het debat dat wij zo-even gevoerd hebben, was niet het eerste en ook niet het laatste debat over dit onderwerp. Het is een aangelegenheid die velen buiten de Staten, maar ook binnen de Staten, beroert en niet onberoerd laat. De verschillende opvattingen van de verschillende partijen zijn bekend. Zo was en is, zoals collega Fastl net nog eens uiteengezet heeft, GroenLinks niet voor de verbreding. Integendeel.

Laat dat helder zijn.

Wat vrijwel statenbreed wel het geval was, waren de uitspraken en de discussie die gevoerd is in februari naar aanleiding van de afspraken die in december 2010 zijn gemaakt en de besprekingen die er in december 2010 zijn geweest en de motie die daar is aangenomen. In het coalitieakkoord dat wij twee en een half jaar hebben afgesloten, hebben wij getracht die kaders zoveel mogelijk op te rekken en de invulling daarvan zo goed mogelijk te laten plaatsvinden. Aangezien het aan het Rijk is om te beslissen wat er nu verder gaat gebeuren – wij hopen dat dat de goede kant opgaat –, is het voor de Staten nu vooral de vraag of de gedeputeerde binnen de kaders, die gegeven waren in de stukken die ik net noemde en die vaker zijn genoemd, gehandeld heeft. Dat is naar ons idee het geval.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Is dit nog steeds een stemverklaring?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Jazeker.

Nu er in de pers en ook in deze zaal de suggestie van het tegendeel wordt geopperd, denken wij dat dat voor de rest van het onderhandelingsproces en de wens om daar verbeteringen in te bereiken, nadelig is als wij niet verklaren dat wij vinden dat de gedeputeerde binnen de kaders die hem meegeven zijn heeft gehandeld. Om die reden hebben wij gemeend motie M4 mede te moeten indienen. Wij zullen voor die motie stemmen. Om dezelfde reden zullen wij tegen de andere motie stemmen.

De VOORZITTER: Inderdaad, u hebt gelijk, mijnheer Meijer. De stemverklaring was vrij lang.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De overweging dat indiening van de motie schadelijk is, omdat een afwijzing kan worden uitgelegd als een extra ondersteuning van de minister, gaat niet op. Ondanks de verklaring, heeft collega Nugteren een motie ingediend samen met de fractie van D66, die een enorme kroon op het hoofd van de gedeputeerde plaatst. Daarmee is het zinloos om hier moties in te trekken. Wij willen gewoon aan de mensen laten weten, dat wij voor ons standpunt staan en dat wij dat blijven doen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voor-

zitter! Wij zullen tegen motie M1 stemmen, omdat dat de hele besluitvorming terugdraait, ook allerlei keuzes waarmee wij wél kunnen instemmen. Wij zullen voor motie M2 stemmen, want die motie lijkt erg op onze eigen motie. Wij willen eigenlijk dat onderzoek wel hebben, dus dat dat alternatief onderzocht wordt. Wij zullen motie M2 steunen. Ook motie M4 zullen wij steunen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Wij stemmen tegen motie M4. De €15 miljoen mag misschien wel een verbetering zijn ten opzichte van de afspraak van 3 december 2011, maar bij de uitvoering van 2 x 7 rijstroken, zal het een verslechtering zijn van de leefomgeving. Dat is de reden dat wij niet voor de motie zullen stemmen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring bij motie M4. Wij zijn ook voor een goede inpassing met betrekking tot ruimte, lucht en geluid. Wij zijn tegen de verdere uitwerking van de plannen, zoals die nu voorliggen. Wij zullen dus tegen de motie stemmen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M1. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M2. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M4. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, PVV, SP, 50Plus en PvdD.

Interpellatie De Utrechtse Spelen.

De VOORZITTER: Dat brengt ons bij punt 8b, de interpellatie ten aanzien van De Utrechtse Spelen. Ik stel voor, gezien de tijd, enige haast te betonen en het niet al te lang te maken. Een half uur debat maximaal.

Ik vraag de fractie van de PVV, de heer Dercksen, om het onderwerp in te leiden. De spreektijden die erbij horen zijn: drie minuten, twee en een halve minuut en twee minuten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van de discussie in de commissie WMC heeft de fractie van de PVV de beschikbare jaarcijfers van 2011 van de Stichting De Utrechtse Spelen nader onderzocht. Daaruit komt een nogal onthutsend beeld naar voren. De directeuren verdienen € 120.000 per jaar en, wat misschien nog wel serieuzer is, is dat de begroting op geen enkele manier aansluit op de uiteindelijke jaarcijfers. Twee voorbeelden. Er is aan auteursrechten een kleine € 200.000 betaald, terwijl daar helemaal niets voor was begroot. Aan diverse honoraria voor productie, marketing en techniek werd € 300.000 begroot. Dat bleek uiteindelijk een factor 3 hoger te zijn. Ook aardig om te zien, is dat uit de cijfers blijkt dat 40% van de kaartjes van De Utrechtse Spelen bestaat uit subsidie en dat een tweetal theaterproducties een gemiddelde zaalbezetting kent van, geen 25%, maar 25 mensen. Let wel, dit was in 2011, toen het allemaal nog veel beter ging dan in 2012. Daarbovenop komen nog de diverse berichten in de media, waarin betrokkenen melding maken van, en ik citeer: "een financiële zoi". Tijdens het vragenhalfuurtje in de laatste PS-vergadering – die wat ons betreft net iets te vroeg kwam – heeft de gedeputeerde aangegeven een stevig en serieus gesprek te hebben gevoerd met zowel de Raad van Toezicht als de directie van De Utrechtse Spelen. Uit de cijfers van De Utrechtse Spelen kan echter maar één conclusie worden getrokken, namelijk dat de Raad van Toezicht en de zakelijk directeur niet op hun taken berekend zijn gebleken. Dat verander je natuurlijk niet als je hen bestraffend toespreekt. Wij hebben het over belastinggeld. Zij hebben niet hun eigen geld verspeeld. Wij hebben dan ook verzoek aan de gedeputeerde om zowel de Raad van Toezicht als de zakelijk directeur te vervangen en dat als extra voorwaarde op te nemen in het reddingsplan dat de provincie heeft gesteund. Laat ik er eerlijk over zijn: de fractie van de PVV is geen voorstander van het subsidiëren van podiumkunst. Als een voorstel onvoldoende publiek trekt, zien wij geen noodzaak dat de belastingbetaler de kaartjes betaalt. In de raad van Utrecht en hier in de Staten is er een meerderheid die vindt dat financieel wanbeleid moet worden beloond met nog meer subsidie. Rechts beleid bij de VVD beperkt zich klaarblijkelijk tot de billboards van voor de verkiezingen. In ons verzoek om de verantwoordelijken te vervan-

gen zijn wij in goed cultureel gezelschap. Mevrouw Ernst, voormalig directrice van de Paardenkathedraal, heeft daarop in de krant aangedrongen. Een optreden kan ook een preventieve werking hebben, want zou De Utrechtse Spelen niet wat voorzichtiger zijn geweest als de gedeputeerde ook had opgetreden bij het faliekant mislukte project op de Biënnale in Venetië. Daar was de conclusie van het college: het was dan wel mislukt, maar ach, zij hadden zo hun best gedaan.

De Utrechtse kandidatuur voor de Culturele Hoofdstad van Europa 2018 leunt voor een niet onaanzienlijk deel op De Utrechtse Spelen. Dat is ook nog eens in de commissie WMC benadrukt door de gedeputeerde. Wie stiekem toch het vertrouwelijke bidbook heeft gezien, kan het onderschrijven. Nu zijn er twee mogelijkheden. De rijksoverheid trekt de stekker eruit – geen onbekend begrip in de kringen van GroenLinks – waarna het gezelschap failliet is, of de kandidatuur bestaat uit een theatergezelschap, waarvan de jury maar moet hopen dat in 2018 nog bestaat. Als de gedeputeerde niet optreedt, moeten wij er niet al te veel verwachtingen van hebben. Daar zit je dan met je bidbook van € 1,2 miljoen. Wij willen dan ook de vraag voorleggen of de gedeputeerde bereid is in te zien dat de kans dat Utrecht Culturele Hoofdstad 2018 wordt, nihil is. Wij willen haar verzoeken met onmiddellijke ingang alle belastinggeld verslindende activiteiten die daarmee gepaard gaan, te staken.

Mijn laatste opmerking. Uit onderzoek onder de bevolking in Brabant, waar men ook meedoet aan die kandidatuur, is gebleken dat 75% van de mensen die Culturele Hoofdstad helemaal niet zit zitten. Ik maak mij sterk dat dat in Utrecht niet veel anders is. Mocht de gedeputeerde mij ervan willen overtuigen dat het wel anders is, dan wil ik haar verzoeken daarnaar een onderzoek te doen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb natuurlijk ook de krant gelezen de afgelopen weken. Het was niet een keer, maar meerder malen dat De Utrechtse Spelen in het nieuws was. Net als de heer Dercksen was ik onaangenaam verrast wat er te lezen viel over de situatie bij De Utrechtse Spelen. Hij noemde het net al in zijn betoog: het ging over een financiële zoi, het ging

over wanbeleid, het ging over slecht beheer. Ik vind dat er in de context wel een aantal malen conclusies zijn getrokken, die feitelijk zeggen dat de situatie iets anders liggen. De hele berichtgeving rondom De Utrechtse Spelen is echter wel iets wat ik mij aantrek en wat ik uitermate betreurt. Er worden heel hoge bedragen genoemd, die zeker in de tijd waarin mensen het moeilijk hebben heel hard aankomen en waarbij de vraag rijst bij mensen of wij er verstandig aan doen De Utrechtse Spelen te ondersteunen. Nogmaals, ook wij waren onaangenaam verrast toen in juli, net voor de vakantie, en na de vakantie bleek dat er bij De Utrechtse Spelen een tekort was ontstaan in de begroting. Ik heb de Staten daarin meegenomen in de vergadering toen daarover vragen werden gesteld en ook toen er in de commissie WMC over gesproken is. Er is toen gezegd dat wij een afweging hebben gemaakt, waaruit de keuze is voortgekomen om te doen wat wij doen. Er is ook gezegd dat het een belangrijk gezelschap is voor de regio; het biedt een bijdrage aan de Vrede van Utrecht, die volgende jaar gevierd wordt, en ook aan de Culturele Hoofdstad, die Utrecht moet positioneren als topregio. De Utrechtse Spelen is een van de acht basisgezelschappen, die vanuit het Rijk recht hebben op een forse subsidie van € 1,5 miljoen per jaar. Het omvallen van dat gezelschap zou betekenen dat voor deze regio een dergelijk gezelschap niet beschikbaar is. Daarnaast wilden wij ook door bij te dragen aan deze oplossing zekerheid bieden voor de werknemers en de zzp-ers, die in groten getale aan de productie van met name van Orfeo ed Euridice op Soestdijk verbonden zijn. Dat is de afweging geweest.

Wij hebben ook voorwaarden gesteld voordat wij besloten in overleg te treden om mee te werken aan een oplossing. Wij hebben gezegd: iedereen moet meedoen, het Rijk, de gemeente, de provincie en zelfs de crediteuren moeten een beweging maken om tot een totaaloplossing te komen. Die oplossing moet duurzaam zijn. Het kan niet zo zijn dat als wij met elkaar iets regelen er binnen enkele maanden alsnog geconcludeerd moet worden dat de Utrechtse Spelen omvallen.

Dat zijn de zaken waarmee wij aan de slag zijn gegaan en dat is een scenario dat lijkt te werken.

De heer Dercksen komt vervolgens met de terechte vraag of dat geen consequenties zou moeten heb-

ben voor de directie en de Raad van Toezicht van De Utrechtse Spelen. Nu er gewerkt wordt aan een oplossing, hebben wij er belang bij dat mensen die meegegaan zijn in deze beweging, ook bijdragen aan de oplossing. Iedereen begrijpt natuurlijk dat als die oplossing rond is – dat zal op zeer korte termijn bekend worden; dat hangt nog af van de bereidwilligheid van het ministerie van OC&W om bij te dragen – de conclusie getrokken zal worden welke betekenis dat heeft voor de directievoering en voor de Raad van Toezicht van De Utrechtse Spelen. Die vraag zal beantwoord worden. Ook wij zullen daarop aandringen.

Het is te snel daar nu al toezeggingen over te doen, maar ik zal in de commissie WMC aan het eind van deze maand meer helderheid geven over de toestand van De Utrechtse Spelen.

Dus in antwoord op de vraag of wij bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen voor de zakelijk directeur en de gehele Raad van Toezicht om te kijken of continuering mogelijk is, zeg ik volmondig ja. Zodra de oplossing rond is – dat is het volgende punt dat aan de orde is bij De Utrechtse Spelen – kijken wij naar een duurzame oplossing en wordt er gekeken welke veranderingen in de directievoering en in de Raad van Toezicht noodzakelijk zijn. Alle partijen die betrokken zijn bij het bidscenario en bij deze oplossing weten dat deze vraag gesteld wordt en dat die vraag beantwoord moet worden.

De tweede vraag van de heer Dercksen. Hij vraagt mij of ik bereid ben om in te zien dat de kansen voor Utrecht om Culturele Hoofdstad te worden in 2018, nihil zijn en er geen aanleiding is om van deze ambitie af te zien. Het zal de heer Dercksen niet verbazen dat ik daarop volmondig nee zal antwoorden. Integendeel, ik schat de kansen van Utrecht om Culturele Hoofdstad te worden, hoog in. Los van een podiumaanbod hebben wij als provincie heel veel te bieden als Culturele Hoofdstad. Het is een regio vol met bijzonder erfgoed. Ik noem alleen maar de Waterlinie en de buitenplaatsen. Ook gemeenten dragen enthousiast bij aan de kandidatuur in de regio. Sterker nog, ook in noordvleugelverband, waar de gemeenten Amsterdam en Almere bij aangesloten zijn, is men van zin de ambitie van Utrecht om Culturele Hoofdstad te worden van harte te ondersteunen en het op die manier ook te schrijven in de agenda voor de Noordvleugel. Ik ben ervan over-

tuigd dat wij een goede kans maken. Ik nodig iedereen nogmaals van harte uit langs te komen op 30 oktober bij de presentatie van het bidboek. Inmiddels zijn er 600 mensen die dat voornemen hebben. Ik heb ook de statenleden daar aan te treffen, zodat zij kunnen zien waar het bidboek uit bestaat en zodat zij ook zullen zien dat daar een sterke bijdrage in zit van de regio Utrecht.

Als het gaat om het vervolg van De Utrechtse Spelen, dan hebben de Staten uiteraard recht op de afwikkeling en de informatie daarover. Ik zal de Staten zo snel mogelijk berichten. Ik verwacht dat de commissie WMC van eind deze maand daarvoor het meest geschikte moment is.

De VOORZITTER: Is er aanleiding voor u, mijnheer Dercksen, om te reageren? Dat is het geval.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de beantwoording door de gedeputeerde. Het bewijs dat het een rommeltje is bij De Utrechtse Spelen is zo overweldigend, dat ik geen reden zie daarop nog langer te wachten. Ik zou dan ook een motie willen indienen met het verzoek aan de Staten om in te stemmen met het toevoegen van de voorwaarden om zowel de Raad van Toezicht als de zakelijk directeur te vervangen bij De Utrechtse Spelen. Ik vind het eigenlijk verbazingwekkend dat wij dat moeten doen, want je zou toch verwachten dat een college in deze barre economische tijden zelf ook wat scherper zou zijn op de besteding van subsidiegelden.

Ik heb nog een vraag over de informatieverstrekking. In de statenbrief van 11 september jongstleden schrijft de gedeputeerde dat het ministerie van OC&W voornemens is om een bijdrage te leveren aan het reddingsplan van De Utrechtse Spelen. De bijdrage bestond uit het in een keer ter beschikking stellen van de subsidie in 2013 in plaats van in tranches. In de commissie WMC vervolgens heeft de gedeputeerde bij herhaling gezegd dat zij er zeker van is dat de overheid die bijdrage zou leveren. Ik heb hier een bericht van internet, uit de media van 27 september, waarin staat dat het ministerie de subsidie voor 2012 heeft opgeschort en het besluit voor 2013 tot en met 2016 heeft uitgesteld, want De Utrechtse Spelen moest voor 1 oktober met een nieuw beleidsplan komen. Dat leidt tot de vraag: op basis van welke informatie heeft de commissie WMC besloten over de steun van de provincie Utrecht?

Nogmaals, in de commissie WMC is gezegd dat het zeker was dat de overheid zou deelnemen aan het reddingsplan, maar die zekerheid is er helemaal niet als dit bericht in de media juist is. Ik zou graag van de gedeputeerde horen of dat bericht juist is.

Motie M5 (PVV): De Utrechtse Spelen.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 oktober 2012;

gehoord de beraadslagingen in het interpellatiedebat terzake "De Utrechtse Spelen";

constaterende dat:

zowel de directie als de Raad van Toezicht de mede door de provincie Utrecht gesubsidieerde Stichting De Utrechtse Spelen op de rand van een faillissement hebben gebracht;

dragen Gedeputeerde Staten op:

om als aanvullende voorwaarde voor deelname van de provincie Utrecht aan het reddingsplan van De Utrechtse Spelen toe te voegen dat zowel de zakelijk directeur als de voltallige Raad van Toezicht zullen dienen te worden vervangen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen was niet de enige die geschokt was toen hij het nieuws hoorde over De Utrechtse Spelen. Ook wij waren dat. Het heeft in de krant gestaan; wij waren er op werkbezoek. Dat was een totaal ander beeld dan er vervolgens naar voren bleek te komen. Wij waren geschokt vanwege die onverwachtsheid. Wij waren geschokt vanwege het feit dat het met een club die heel veel heeft betekend en die nog steeds heel veel kan betekenen voor de Utrechtse regio, zo slecht ging. Wij waren helemaal geschokt over het feit dat wij dat als provincie zo laat kregen te horen. Maar mijn vader heeft mij ook geleerd: problemen moet je niet groter maken, problemen moet je oplossen. Daarop is onze inzet nu in eerste instantie gericht. Ik vind het weinig constructief nu een soort sfeer van 'barbertje moet han-

gen' te gaan creëren door te denken dat als wij de personen op dit moment verschuiven, wij het probleem daarmee hebben opgelost. Ik zou eerst, met de personen die de organisatie goed kennen, wel in goed overleg, dus veel directer dan in het verleden, maar gezamenlijk aan die oplossing gaan werken en vervolgens kunnen wij gaan praten over de posities van die betrokkenen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De heer Kocken heeft ongetwijfeld ook gelezen dat de heer Snijder, de zakelijk directeur, toen het iets te heet werd onder zijn voeten, zich ziek heeft gemeld, zodat hij nog maar parttime beschikbaar was voor de job. Hoe kan de heer Kocken dan zeggen dat hij deze mijnheer – dan heb ik het nog niet eens over de Raad van Toezicht; de Raad van Toezicht had ook de cijfers over 2011 kunnen zien – nog meer geld in handen geeft om het reddingsplan uit te voeren?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat hoort de heer Dercksen mij niet zeggen. Ik geef alleen aan dat het weinig zinvol is de betrokkenen – dan trek ik het breder dan over één persoon – die de organisatie nu kennen naar huis te sturen, zodat je niet meer over hun kennis en informatie kunt beschikken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat is de conclusie van de heer Kocken over het functioneren van de voltallige directie van De Utrechtse Spelen?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Daar kom ik zo dadelijk op.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Er is in elk geval in de subsidie die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor een goed regio gezelschap, voldoende aanleiding om dit tot een goed einde te laten brengen. Wij hebben wel een vraag naar aanleiding van wat er in de media heeft gestaan over de salarissen. Dan is het altijd zo dat wat er in de media staat, niet altijd waar hoeft te zijn. Dus mijn vraag aan de gedeputeerde is of zij in die commissievergadering gericht kan aangeven wat van die geruchten, die berichten in de media over de salarissen, waar is. Ik denk wel dat op het moment dat die geruchten waar zouden zijn en wij kijken naar de toekomst – de financiële situatie van De Utrechtse

Spelen dusdanig aan het veranderen is, dat er meer afhankelijkheid van de overheid optreedt – wij dan toch naar die salarissen zouden moeten kijken. Maar goed, eerst informatie, dan praten wij verder.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Begrijp ik het goed dat de heer Kocken van de fractie van de VVD hier geheel onvoorbereid het woord voert? De cijfers van De Utrechtse Spelen zijn gewoon beschikbaar. Ik heb die cijfers hier. Ik nodig de heer Kocken uit voor een 'kleine mars der beschaving' naar mijn desk om de cijfers te bekijken.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De 'mars der beschaving' laten wij graag aan anderen over. Ik dacht dat de heer Dercksen daarover, voor de val van het Catshuisoverleg, andere ideeën had. Maar goed.

Kijkend naar de situatie, dan hebben wij in elk geval vertrouwen in de aanpak van de gedeputeerde op dit moment. Wij herhalen ons verzoek richting de discussie over ondernemerschap nog even goed te kijken naar deze casus en wat het met zich meebrengt ten aanzien van voorwaarden voor subsidie en de ruimte voor ondernemerschap daarbinnen.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ook vanaf deze positie is het zo dat zelfs als je de aller-, allerlelijkste katheders die er in de kelders te vinden zijn, toevoegt, deze zaal ervan opknapt. Dank u wel.

De fractie van de PvdA is niet geschokt. De Utrechtse Spelen is een regionaal gezelschap. De Utrechtse Spelen is vernieuwend en het is vooral een regionaal gezelschap. Dat ondersteunen wij. Wij vinden het gewoon een goed gezelschap.

Wij zijn niet geschokt. Dat gaf ik al aan. Natuurlijk wél verrast. Wij zien nu een bevestiging in het feit dat wij hier vaker naar voren hebben gebracht: het hameren op cultureel ondernemerschap leidt tot dit soort excessen.

Ondanks de huidige subsidies is er € 800.000 te kort op een enkele voorstelling. Dat wordt in 2013 natuurlijk alleen nog maar erger als ook onze eigen provinciale subsidie vervalft. De heer Dercksen verwees naar een besluit van de commissie WMC. In de commissie WMC zijn geen besluiten genomen. Wij hebben daar gesproken over een besluit dat het college van GS al genomen heeft. Dat is een ad-hocoplossing en daar zijn wij als PvdA-fractie blij

mee, hoewel wij liever een structureel beter cultureel klimaat zouden willen zien in deze provincie. De realiteit is echter dat er tot 2015, met ook een Groen-Links- en een D66-gedeputeerde, een zwaar cultureel klimaat is hier.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil dat toch even corrigeren. Het is helder dat het een statenbrief is geweest en geen statenvoorstel. Wel was het duidelijk dat de statenbrief gesteund werd door een meerderheid in die commissie. Toen moest je je knopen tellen, was het beleid geformaliseerd en was er geen reden meer om het terug te fluiten. Dat was de situatie.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Oké. Ik neem aan dat de heer Dercksen voor zichzelf spreekt, want wij hebben op dat moment alleen kennis genomen van het reeds door Gedeputeerde Staten genomen besluit. Wat wij daarvan vervolgens zelf vinden, is iets anders.

Het is opvallend dat er ad hoc op dit moment ook in cultureel opzicht – hoewel cultuur geen taak of kerntaak van de provincie is – van alles mogelijk is. De heer Kocken zegt namens de fractie van de VVD: goh, ik maakte mij altijd al zorgen om het festival Oude Muziek. En zie daar: er is een potje Cultureel Ondernemerschap, waarmee het festival Oude Muziek kan worden gered. De Utrechtse Spelen komt met een probleem op tafel. En, er is een potje om het te redden. Wij zien een structureel probleem. Wij willen daarvoor graag een structurele oplossing. Nu € 200.000 extra subsidie, € 100.000 lening: prima, dat willen wij graag steunen. Echter, ook een structurele oplossing. Daarom heeft de fractie van de PvdA in de commissie twee dingen gevraagd. De gedeputeerde zei net in haar beantwoording dat de oplossingen ook duurzaam moeten zijn. Ik heb in de commissie gesproken over hoe bestendig de oplossing van de gedeputeerde was. Immers, volgend jaar is er helemaal geen subsidie meer voor De Utrechtse Spelen. Immers, het pand moet worden verkocht en moet vervolgens teruggehuurd worden. Deze huurkosten zijn niet meegenomen, voorzover wij kunnen overzien. Immers, schuldeisers moeten veel van hun schulden kwijtschelden, maar wij spreken hier niet over grote schuldeisers. Het zijn veel zzp-ers, die als theatertechnicus of anderszins diensten hebben verleend. Moeten deze kleine ondernemers de rekening van dit beleid gaan betalen?

De VOORZITTER: Mag ik u vragen af te ronden?

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal afronden. Ik heb in de commissie als tweede punt naar voren gebracht: wat gebeurt er in de interne organisatie? De fractie van de PVV heeft aangegeven, zoals in de media staat, dat directeuren € 120.000 per jaar verdienen. Wij als PvdA vinden dat de overheid terughoudendheid past als het gaat om hierin op te treden. Wel vinden wij dat de financiële ontwikkelingen, inclusief de interne organisatie, scherp moeten worden gevolgd, zeker in het kader van het reddingsplan.

Wat betreft de salarissen zijn wij in het bijzonder van mening dat het de directie past hierin uit eigen beweging, gezien de maatschappelijke onrust, een stap te maken. Anders roepen wij het college op daarop aan te dringen.

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is in het vorige debat al aan de orde geweest: het zogenaamde 'wie zwijgt stemt toe'. Als je dan niks zegt, dan zou je bijna kunnen stellen, op het moment dat je niks zegt over de situatie bij De Utrechtse Spelen, dat je het wel een goede situatie vindt. Nu, evenals een aantal andere partijen vinden wij het ook geen gelukkige situatie en zijn wij ook verre van blij met de gang van zaken, maar worden wij wel geconfronteerd met een bepaald feit. Dan kunnen wij wel roepen met zijn allen dat wij de Raad van Toezicht naar huis moeten sturen of dat de directie naar huis moet, maar wij denken niet dat dat de oplossing is. Dat klinkt gemakkelijk, maar dan vergeten wij dat wij de kennis van de Raad van Toezicht en van de directie gaan missen bij het herstelplan en wij lopen gemakkelijk voorbij aan het feit dat wij als Staten helemaal niet gaan over het personeelsbeleid bij De Utrechtse Spelen.

Waar wij als Staten wel over gaan en waar wij wel wat aan kunnen doen, is kijken hoe wij De Utrechtse Spelen kunnen helpen, hoe wij ervoor kunnen zorgen dat er iets aan de subsidieregels verandert, die zoals de gedeputeerde in de commissie aangaf, veel te knellend zijn om goed cultureel ondernemerschap te kunnen waarborgen. Wij kunnen kijken hoe wij dat kunnen aanpassen, want dat is iets waarin wij als Staten wel een rol hebben. Wij moeten ons als Staten bezighouden met dat waar wij wel over gaan.

Als wij het hele dossier van De Utrechtse Spelen bekijken, dan kunnen wij concluderen dat wij niet gelukkig zijn met de gang van zaken. Wij vinden dat er veel moet veranderen. Wij kunnen ook concluderen dat de gedeputeerde er bovenop zit en dat wij echt het idee hebben dat de gedeputeerde zich inzet om De Utrechtse Spelen te behouden voor de regio. Wij vinden De Utrechtse Spelen ook gewoon een belangrijk gezelschap dat in de regio moet blijven bestaan. Daarom willen wij onze steun uitspreken aan de gedeputeerde om ervoor te zorgen dat De Utrechtse Spelen gewoon behouden kan blijven. Wij willen niet meteen gaan roepen: stuur die Raad van Toezicht maar naar huis. Wij denken dat dat niet de oplossing is. Het kan zijn dat dat uiteindelijk wel gaat gebeuren, maar het is niet de oplossing waar wij nu voor staan.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal het, zoals gevraagd, kort houden. Ik begrijp van de gedeputeerde dat zij in de WMC-commissievergadering van 22 oktober ons wil rapporteren. Dat is over twee weken. Ik hoop dat dat lukt. Ik zou er erg voor zijn als dat op korte termijn kan. Ik wil daarbij ook ons vertrouwen in de aanpak uitspreken, waarbij ik naar de andere partijen wil aangeven dat de bijdrage van de provincie ook weer niet dusdanig groot is dat wij zo'n grote broek moeten aantrekken en dat wij dat niet moeten vergeten in een gezamenlijke aanpak.

Vervolgens wil ik nog reageren op wat door de fractie van de PvdA is gezegd over de ad-hoc aanpak. Dat klopt. Het is voor dit moment en daarmee gaan wij akkoord. Ik denk wel dat als het gaat om duurzame oplossingen, het voor een heel groot deel in de hand van de organisaties ligt. Ik ben het met mevrouw Nap eens dat het niet aan ons is om daar heel erg in te treden. Ik zie daar ook een grote rol in voor het cultureel ondernemerschap. Dat is niet bedoeld als een loze kreet.

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het namens de fractie van de SP aardig eens met de fractie van de PVV, alleen één punt vinden wij net iets te zwak. Wij vinden namelijk gewoon dat die directie verantwoordelijk gesteld moet worden voor datgene wij er is aangericht. Heel simpel. Financieel plukken, die gasten.

Dan nog een paar andere punten. De fractie van de PvdA was niet verbaasd. Toen moest ik mij toch

even vasthouden. Heeft de heer Driehuijs in de boeken gekeken? Heeft hij het gezien? Hij was niet verbaasd. Dat vond ik heel opmerkelijk.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal de heer Boer antwoorden. Die verbazing gaat niet zozeer om de vraag hoe hoog het bedrag was of wanneer wij het rapport gelezen hebben. Het verbaast ons als fractie niet gezien het cultuurbeleid waarmee wij te maken hebben. Zo heb ik mijn opmerking bedoeld. Ik denk dat wij het daarover snel eens kunnen zijn.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil bezwaar maken tegen de woorden van de heer Boer. Ik vind het te zot voor woorden. Het kan een financieel zootje zijn, zoals de fractie van de PVV het zegt, maar het is een gezelschap waarvan wij jarenlang plezier gehad hebben en nog zullen gaan krijgen in de regio. Om dan termen te gaan gebruiken als "financieel plukken, die gasten" en als wij hier zo met elkaar omgaan ...

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het over de ...

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! "Financieel plukken, die gasten" is geen term, waarmee wij hier moeten smijten. Dat is voor rekening van de heer Boer.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Heeft de heer Boer onderzocht welke mogelijkheden hij daartoe ziet?

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het is in elk geval valsheid in geschrifte. Er is het een en ander onder de tafel gehouden. Er moeten mogelijkheden zijn deze heren aan te pakken. Ik heb mij verder niet verdiept in hun boeken zelf. Dus daarvan kan ik mij zo een, twee, drie geen directe voorstelling bij maken, maar het lijkt mij dat er genoeg mogelijkheden zijn dit via een persoonlijke aansprakelijkheid gewoon terug te krijgen.

De VOORZITTER: U veronderstelt het of u vindt het?

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het.

De VOORZITTER: Dan moet u bewijzen hebben, denk ik.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Er is een aardig onderscheid tussen onze partijen. Wij hebben ons er wel in verdiept. Wij hebben bijvoorbeeld gezien dat de Raad van Toezicht, in elk geval in de jaarstukken die ik gezien heb, niet een bezoldigde functie heeft. Dat maakt de mogelijkheid om mensen financieel aansprakelijk te stellen – laat ik het in gewoon Nederlands zeggen – een stuk kleiner.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor hier dingen als “valsheid in geschrifte” door de zaal vliegen. Ik heb niet het idee dat wij hier met een rechtspraak bezig zijn. Laten wij ons beperken tot het politieke debat. Ik kan op dit moment niks met dit soort termen. Het lijkt mij ook heel slecht om ons als politici op dit niveau te begeven.

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik geef toe, zeg ik tegen de heer Driehuijs, dat die opmerking wat voorbarig was. Die neem ik terug. Wat in elk geval voorop staat, is dat De Utrechtse Spelen het voor ons waard is om te redden. Een reddingsplan steunen wij blind, maar wel mét voorwaarden.

Waarmee wij echt moeite hebben, is een opmerking die is gemaakt door de fracties van het CDA en GroenLinks, waarbij het bestuur mag blijven zitten. Dat beschouw ik een beetje als iemand die ergens een brandje heeft gesticht en mag helpen blussen. Dat is niet echt wenselijk, lijkt mij zo. Dat is niet de oplossing. Normaal gesproken zou dat de brandweer doen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het tamelijk gedetailleerd en ver gaan om hier over het salaris van de directeuren te praten, alhoewel het best relevant kan zijn. Het geeft namelijk wel iets aan van hoe daar wordt omgegaan met publiek geld. Mijn vraag aan Gedeputeerde Staten is dan ook wat zij vinden van de morele vraag die er onder ligt. Ik denk dat je daar best wel iets van kunt vinden. Ook wat betreft de oplossingsrichting die je zoekt en waarover net al iets gezegd werd door de gedeputeerde, ben ik benieuwd hoe zij dat concreet zou willen maken.

Verder hebben wij in de commissie WMC heel in-

teressant met elkaar gesproken over De Utrechtse Spelen, maar het blijkt toch dat de antwoorden die toen werden gegeven op vragen die ik stelde op losse schroeven staan. Een vraag bijvoorbeeld was hoe het exploitatiesaldo was in voorgaande jaren. Er werd toen door de gedeputeerde gezegd dat dat goed was. Niks op aan te merken. Dat blijkt nu uit onderzoek van de PVV en uit de media iets anders te zijn. Ook het serieuze zicht op de renderende bedrijfsvoering is een vraag die ik nog eens beantwoord zou willen zien, want wat betekenen de conclusies en de gegevens die nu uit de media naar voren komen voor de bedrijfsvoering op langere termijn van De Utrechtse Spelen?

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij weten allemaal dat de SGP niet gelukkig is met De Utrechtse Spelen. De SGP is ook niet gelukkig met de ambitie Culturele Hoofdstad 2018, alleen zijn daarover besluiten genomen en daarover gaan wij het vandaag niet hebben.

Wat ons betreft ligt er een herstelplan. Dat herstelplan wordt op basis van besluitvorming uitgevoerd. Daarover gaan wij geen discussie meer voeren. Waarnaar ik nog wel zoek, is: hoe neem je de verantwoordelijkheid? Ik voel tussen de regels van de gedeputeerde in de eerste termijn door – zij heeft het niet expliciet zo benoemd – op de vraag over een oplossing wat betreft de zittende bestuurders en de Raad van Toezicht, dat zij daarover wel een mening heeft, al heeft zij die niet expliciet zo genoemd.

De fractie van de SGP is van mening dat het prima is om een partij, een bestuurder, die op deze manier in zijn verantwoordelijkheid volledig de fout ingaat, nog even aan boord te houden voor de kennis die noodzakelijk is om te komen tot een vervolg van het proces. Prima. Het kan echter niet zo zijn dat wij dat proces eerst volledig afronden en alles op de rails zetten om daarna de discussie aan te gaan over de vraag: en wat doen wij nu met de mensen? In mijn beleving hoort dat geïncorporeerd te zijn in het plan van aanpak. Wij hebben met elkaar een commitment om te zorgen dat het weer op de rails komt. Dat is voor de zittende bestuurders en voor iedereen van belang, maar in de beleving van de SGP kan het niet zo zijn dat wij er één heel heet item dat daarin hoort, buiten laten. Dus: is de gedeputeerde bereid, op het moment dat het plan van aanpak klaar is, duidelijkheid te geven over de rol van de zittende

bestuurders? Anders overwegen wij om de motie te ondersteunen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben onlangs het voorstel gesteund om hiervoor nog een keer extra geld vrij te maken. Daar staan wij nog steeds achter. Het is een geweldige vereniging. Ik heb de productie in Soestdijk gezien en was toen diep onder de indruk. Het is heel jammer geweest dat het een heel slechte zomer is geweest, waardoor er tekorten zijn ontstaan. Wij wachten het herstelplan af. Ik zit daar niet bij, maar ik zou zeggen: als je zaal voor 25% gevuld is, breng de prijs terug tot 25% en de zaal zit vol. Dat kan misschien een ommekeer betekenen voor deze vereniging om weer een grote naamsbekendheid op te bouwen, zodat het publiek terug komt.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen verwijt mij in zijn betoog dat er onduidelijkheid is gekomen van mijn kant over de mate waarin het ministerie van OC&W zou bijdragen aan de oplossing. In een eerdere commissievergadering ben ik daarin stellig geweest. Later bleek dat er nog onduidelijkheid was over de bijdrage van het ministerie. Ik heb nagekeken wat de heer Dercksen constateert. Ik wil daaraan als verduidelijking toevoegen dat ik de informatie uit de tweede of de derde hand had. Ik zit niet bij het ministerie aan tafel. Dat doet de gemeente Utrecht wel. Dat doet de provincie Utrecht niet. Dat heeft er mee te maken dat wij vanaf 2013 geen subsidiepartner meer zullen zijn van De Utrechtse Spelen. Inmiddels is bekend, dat er een duurzame oplossing moet komen. Een beleidsplan moet daarvan onderdeel uitmaken, waarin De Utrechtse Spelen duidelijk moet maken wat zij doet en hoe zij het doet. Dat beleidsplan wordt zelfs getoetst op haalbaarheid. Dat is natuurlijk niet alleen een wens van het ministerie. Het is ook van belang voor de gemeente en de provincie, omdat wij hebben gezegd dat wij willen meewerken aan een duurzame oplossing voor De Utrechtse Spelen en niet aan een oplossing die na een paar maanden alweer voorbij is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even duidelijkheid hebben van de gedeputeerde. Begrijp ik het goed dat wat in de statenbrief staat en wat in de commissie WMC gecommuniceerd werd, onjuist is gebleken?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat is niet onjuist gebleken, want er is altijd sprake van geweest dat het ministerie van OC&W een bijdrage zou moeten leveren aan de oplossing voor De Utrechtse Spelen. Zonder het ministerie is een oplossing niet mogelijk. De opmerking van de heer Dercksen naar mij toe was: hoe zeker was die oplossing toen u ons daarover informeerde? De indruk kan gewekt zijn dat die zekerheid stilliger was en wat strakker was geformuleerd dan in een later bericht bleek. Daarvan zeg ik dat ik de informatie uit de tweede hand heb gekregen. Door het ministerie is op een gegeven moment een klein voorbehoud gemaakt, waarbij werd gezegd dat er een plan en een toetsing moet komen voordat de subsidie wordt overgemaakt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie WMC, en ik heb de notulen erop nagelezen, heeft de gedeputeerde bij herhaling gezegd dat het zeker was dat het ministerie die bijdrage zou leveren. Punt. Geen voorwaarden. Geen enkel voorbehoud. Vervolgens lees ik dit stuk in de media. Ik wil van de gedeputeerde wel weten of het ministerie eerst tegen haar heeft gezegd dat zij die bijdrage zou leveren en dat zij later heeft gezegd dat zij dat niet zou doen. Wanneer is de gedeputeerde ter ore gekomen dat het ministerie er anders tegenover zou staan?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het ministerie staat er niet anders tegenover. Het ging over de stelligheid waarmee het ministerie haar bijdrage zou leveren. Het is altijd bekend geweest dat het ministerie mee moet doen in de oplossing. Anders is er geen oplossing en gaat het gezelschap failliet. Het ministerie heeft, naarmate zij verder geïnformeerd is over de situatie, zoals ook wij als provincie en als gemeente in stappen zijn geïnformeerd over de situatie van De Utrechtse Spelen – ik zei al dat er net voor en na de vakantie meer bekend was – stilliger voorwaarden kunnen stellen, waarop haar bijdrage is gebaseerd. Dat was dat er een beleidsplan moest komen voor de doorstart van De Utrechtse Spelen. Op het moment dat ik de Staten voor de laatste keer geïnformeerd heb over de situatie bij De Utrechtse Spelen, heb ik dat als zodanig genoemd.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter!

Hoe wil de gedeputeerde het duiden dat het ministerie haar niet informeert over de gang van zaken, terwijl de provincie € 200.000 subsidiegeld extra ter beschikking stelt en ook nog eens een renteloze lening? Het kan toch niet waar zijn dat het ministerie ineens de voorwaarden intrekt of nader wil beschouwen zonder daarover de provincie te informeren?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Alle overheden hebben samen dezelfde voorwaarden gesteld. Zij dragen bij aan een duurzame oplossing voor De Utrechtse Spelen. Er wordt een plan gemaakt door De Utrechtse Spelen dat een doorkijk geeft voor de komende jaren, minstens tot 2016. Dat is de voorwaarde voor alle overheden als het om de bijdragen aan de oplossing.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat is mooi, maar ...

De VOORZITTER: Nee, nee, ik denk dat dit inmiddels uw vierde interruptie is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat om informatieverstrekking aan de Staten. De Staten hebben geoordeeld op basis van informatie van de gedeputeerde.

De VOORZITTER: U krijgt nog een tweede termijn. Wij gaan even terug naar de beantwoording van de gedeputeerde.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Gezegd is dat de commissie WMC besloten heeft over het voornemen van het college om bij te dragen aan een oplossing voor De Utrechtse Spelen. Zoals ik al eerder heb gezegd, heeft de commissie WMC niet besloten, maar is zij zo adequaat mogelijk geïnformeerd met de informatie die op dat moment bekend was over de wijze waarop wij invulling willen geven aan de oplossing.

De fractie van de VVD vraagt naar de salarissituatie bij De Utrechtse Spelen. Ook anderen hebben daarover een opmerking gemaakt: de directie die een stap zou moeten maken en een moreel oordeel dat wij zouden moeten vellen over de hoogte van de salarissen bij De Utrechtse Spelen. Laat ik benadrukken dat de Raad van Toezicht van De Utrechtse Spelen gaat over de vaststelling van de salarissen en niet de provincie. Dat heeft te maken met de Code

Cultural Governance, die wij hebben gekozen in de aansturing van onze culturele instellingen. In het licht van het vinden van een oplossing is uiteraard aan de orde geweest dat ook van de directie een gebaar verwacht wordt. Dat gebaar is ook gemaakt. De salarissen die genoemd worden, de € 120.000, zijn niet de salarissen die netto aan de directeuren worden uitgekeerd. Het gaat om de brutosalarissen, inclusief de werkgeverslasten. Inmiddels hebben de directeuren van De Utrechtse Spelen besloten een deel van dat salaris in te leveren. Het is ook zo dat de creatief directeur nog neveninkomsten heeft; die komen ten goede van de begroting van De Utrechtse Spelen. Op deze wijze dragen de directeuren bij aan de oplossing.

In dat kader vind ik het interessant – alhoewel de heer Kocken heeft gevraagd om een latere terugkoppeling over de salarissen – een toelichting te geven op de bedragen die in de interpellatie staan. Daarin staat dat de honoraria met 300% overschreden zijn; van € 300.000 naar ruim € 900.000. Dat klopt. Dat heeft te maken met de beweging van vast personeel naar flexibel personeel. Dat is een gunstige beweging als je als organisatie in zwaarder weer komt. In de totale salariskosten voor die drie posten zullen wij kunnen zien dat er een overschrijding is van nog geen 10% op het totaal. Het is dus een verschuiving van vaste salariskosten naar variabele salariskosten. De andere criteria uit de interpellatie zal ik de Staten schriftelijk laten toekomen.

De fractie van de PvdA zegt dat het hameren op ondernemerschap tot dit soort excessen leidt. Dat is iets wat ik betwijfel. Het is namelijk een keuze geweest van De Utrechtse Spelen om de activiteiten te plannen zoals zij dat heeft gedaan. Het is de economische ontwikkeling die daarin parten heeft gespeeld. Dat heeft met cultureel ondernemerschap op zichzelf niets te maken. Het had natuurlijk ook goed kunnen aflopen, zoals wij allemaal gehoopt hadden. Gesproken is over de duurzaamheid en de bestendigheid van de oplossingen, over de huur die meegenomen moet worden in de exploitatie, over het feit dat er minder subsidie zal zijn en de provincie Utrecht die niet meer zal bijdragen. Dat klopt. Men zal met de verminderde middelen die zij krijgt tot aanzienlijk minder producties kunnen komen in de komende jaren. De mate waarin er de afgelopen jaren is geprogrammeerd door De Utrechtse Spelen is een situatie die voorlopig niet meer aan de orde

is. Er zullen minder activiteiten plaatsvinden. Die activiteiten zullen er nog wel zijn in brede zin; cultuureducatie voor openbaar onderwijs, waaraan zij erg veel waarde hecht, gaat overigens wel door in de komende jaren.

Ook de fractie van het CDA noemt het cultureel ondernemerschap als bijdrage om De Utrechtse Spelen weer in een beter vaarwater te krijgen. Ik wil daarbij toch de markering maken dat wij hier de verwachting enigszins moeten temperen. Knellende subsidievoorwaarden worden gesteld. Die waren bij De Utrechtse Spelen niet aan de orde. Ik presenteer de Staten zo snel mogelijk een programma Cultureel Ondernemerschap, waarvan ik hoop dat de Staten er allen iets van hun gading in zullen aantreffen. Het kan echter geen panacee zijn voor alle ontwikkelingen in de culturele sector. Ik ben blij met de blinde steun van de fractie van de SP voor deze oplossing. Waarvoor mijn heel hartelijke dank.

De opmerking van de fractie van de ChristenUnie, dat exploitatiesaldi van de vorige jaren niet in orde waren, bestrijd ik. Dat heb ik in de commissievergadering ook al laten weten. De exploitaties van De Utrechtse Spelen tot en met 2010 waren in orde. Het probleem is gestart met de afsluiting van het jaar 2011, zoals de Staten zijn geïnformeerd.

De fractie van de SGP stelt voor dat zodra het kan en zodra er duidelijkheid is over de oplossing, de volgende stap genomen moet worden. Dat betekent: het beraden op de rol van de Raad van Toezicht en van het bestuur. Ik heb al gezegd dat ik garandeer dat deze opmerkingen aan de orde komen en dat het zal leiden tot consequenties als het gaat om de aanstelling van de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur en dat ik de Staten eind oktober tijdens de commissievergadering specifiek hierover zal informeren. De Staten kunnen ervan verzekerd zijn, zoals ik zojuist ook zei, dat het voor alle partijen die bijgedragen hebben aan deze oplossing duidelijk is, dat als de oplossing rond is, de consequenties zullen worden besproken met de directie en de Raad van Toezicht en dat dit tot consequenties zal leiden.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in de eerste termijn nog niet gesproken, omdat ik zeer tevreden was over de kloeke beantwoor-

ding. Gedeputeerde Staten kijkt kritisch aan tegen wat er is gebeurd. Ik raak nu een beetje in verwarring. Ik wil daarom even verifiëren of ik goed begrepen heb of de gedeputeerde bereid is om ter sprake te brengen of op termijn de posities van de Raad van Toezicht en de zakelijk directeur inderdaad nog houdbaar zijn en dat het echt een onderwerp van gesprek is. Is zij daartoe bereid? Heb ik dat goed begrepen uit wat zij allemaal verteld heeft?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben ertoe bereid. Ik garandeer de Staten ook dat het onderwerp aan de orde zal komen en dat ik eind van deze maand de Staten met concrete resultaten zal informeren.

Ik ben nog vergeten te reageren op de motie die is ingediend door de fractie van de PVV. Daarvan wil ik de Staten adviseren de motie als overbodig te beschouwen, omdat in feite de aanvullende voorwaarden met betrekking tot de directeur en de Raad van Toezicht door mij voldoende zijn toegelicht. De Staten kunnen ervan uitgaan dat ik garandeer dat er consequenties zullen zijn nadat de oplossing voor De Utrechtse Spelen rond is.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan een tweede termijn? Mijnheer Dercksen?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De notulen van de commissie WMC de dato 17 september 2012: "Bij de steun door de overheden is de voorwaarde gesteld dat alle partijen dienen mee te werken. Aangezien aan die voorwaarden is tegemoet gekomen" Dat waren de woorden van gedeputeerde Pennarts. Een stukje verder in de notulen vervolgt gedeputeerde Pennarts met: " ... dat het zeker is dat het Rijk bijdraagt. Daarnaast zal het Rijk een deel van haar subsidiegelden iets eerder beschikbaar stellen." Daar zit geen woord Spaans bij, wat mij betreft. Ik ben daarom nog even op zoek naar de waarheidsvinding en de informatieverstrekking, want op basis hiervan heeft de commissie – zij het dat zij er niet over heeft gestemd of het heeft geaccepteerd – de statenbrief doorgelaten. Laat ik het zo omschrijven. Ik wil daarom graag heel helder van de gedeputeerde weten: sinds wanneer weet zij dat het ministerie er andere voorwaarden aan heeft geplakt dan de voorwaarden die zij in de commissie WMC naar voren heeft gebracht? Als dat een datum is geweest voor de aanvang van deze vergadering,

dan wil ik graag weten waarom zij de Staten daarover niet heeft geïnformeerd.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat de heer Dercksen stelt dat er geen woord Spaans was bij de manier waarop ik de commissie heb geïnformeerd. Ik leg er een eer in om de commissie altijd zo helder mogelijk en zo adequaat mogelijk te informeren over wat ik weet. Ook ten aanzien van een oplossing vind ik dat de Staten dat moeten weten. Ik zei al dat er wat fluctuatie was in de mate waarin de informatie ons bereikte, omdat er door de provincie niet rechtstreeks met het ministerie van OC&W gesproken werd, maar dat wij de informatie uit de tweede of derde hand kregen. Pas eind september was duidelijk dat er een beleidsplan geëist werd door het ministerie. Tot die tijd was in elk geval bekend dat zij samen zouden werken. Ik heb de Staten dus altijd naar eer en geweten geïnformeerd. Dat is niet het geval ten aanzien van de besluitvorming, want dat was niet aan de orde. Wél over de situatie rondom De Utrechtse Spelen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Eind september is niet echt een datum, maar een richting. Wanneer heeft de gedeputeerde de Staten van deze nieuwe bevindingen van het ministerie op de hoogte gesteld? Dat is mij nog even ontschoten.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de Staten op de hoogte gesteld in een interpellatie die door een van de partijen was aangevraagd. Ik meen dat het de SP was. Toen hebben wij voor het eerst over De Utrechtse Spelen gesproken. Als de heer Dercksen een chronologisch verslag wil hebben van 'wat op welk moment' dan stel ik voor dat ik hem dat via de commissie doe toekomen.

De VOORZITTER: Nee, de vraag is: wanneer heeft u de nadere uitleg van het ministerie vernomen? Daar komt de vraag van de heer Dercksen op neer.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij heb ik geantwoord dat eind september pas de nadere eisen van het ministerie precies bekend waren. Tot die tijd is gesproken over de medewerking van het ministerie en had ik geen aanleiding daaraan te twijfelen. Zoals nu blijkt, was dat ook niet nodig.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De vraag was: waarom heeft de gedeputeerde de Staten daarvan niet op de hoogte gesteld?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de Staten steeds op de hoogte gesteld van de situatie, zoals die op dat moment gold.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wanneer heeft de gedeputeerde de Staten geïnformeerd dat het ministerie aanvullende eisen stelde?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij spreken nu met elkaar. Ik heb na eind september de gelegenheid niet gehad de Staten daarover te informeren. Ik heb duidelijkheid gegeven over de rol van het ministerie.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft het niet gedaan, behalve dat het in deze vergadering aan de orde is geweest. Dat is helder.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is de conclusie van de heer Dercksen.

De VOORZITTER: Dan sluiten wij de tweede termijn. Motie M5 komt aan het eind van de vergadering ter stemming.

Interpellatie betreffende de procedure met betrekking tot de begroting 2013.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De interpellatie en de toelichting zijn al toegestuurd. Daar wil ik het verder niet over hebben. Ik wil nog wel de volgende opmerkingen maken.

Wij zitten hier met 47 volksvertegenwoordigers in deze Staten. Wij doen allemaal, zou ik bijna willen zeggen, ons stinkende best om ons werk goed te doen. Uiteraard is het daarbij van het allergrootste belang dat wij voortdurend gevoed worden door Utrechtse burgers, bedrijven, organisaties en instellingen. Wij zoeken hen op, wij nodigen hen uit, zij mailen ons, zij schrijven ons brieven en met elk contact zijn wij blij en doen er ons voordeel mee, maar dan moeten wij wel met zijn allen ervoor zorgen en voortdurend laten merken dat wij de inbreng van die burgers op prijs stellen. Wij zouden hen moeten uitnodigen, wij zouden hen zelfs moeten uitlokken

om een inbreng te hebben.

Dat betekent dat je als provincie altijd en overal zou moeten laten zien dat het de moeite waard is om je er als burger mee te bemoeien en dat je niet net moet doen alsof zaken al vaststaan en alles in achterkamertjes of waar dan ook al geregeld is. Dat is nu precies de indruk die iedereen wel móet krijgen als je op de website de informatie over de begroting 2013 leest. Iedereen die die tekst leest, kan alleen nog maar tot de conclusie komen dat het allemaal al vaststaat. Met geen woord wordt er gesproken over het democratisch proces dat nog moet volgen. Met geen woord wordt vermeld dat het op onderdelen best nog wel zou kunnen wijzigen. Dat stoort ons buitengewoon. Dat moet anders. Vandaar deze interpellatie.

Ik vermeld er even bij dat ik vorige week uit een telefoontje met de gedeputeerde de stellige indruk had dat hij het hiermee eens was, dat de boodschap helder was. Ik ging er eigenlijk al een beetje van uit dat deze interpellatie uiteindelijk niet nodig zou zijn, maar wat volgde was een wat vaag mailtje aan Statenleden, waarin aangegeven werd dat wellicht de suggestie was gewekt dat de begroting definitief was, ten onrechte, terwijl tegelijkertijd op de website alles bij het oude bleef. De boodschap is dus blijkbaar niet overgekomen, is de conclusie. De gedeputeerde begrijpt het helaas nog niet. Dus sta ik hier alsnog met het verzoek om nu eindelijk een helder antwoord te krijgen, een gemeend antwoord, op de door ons gestelde vragen. Wat ons betreft mag de gedeputeerde vraag 1 overigens overslaan. Ons dringende verzoek daaraan gekoppeld, is de tekst op de website onmiddellijk aan te passen en maatregelen te nemen om in de toekomst dit soort ongewenste teksten te voorkomen.

De VOORZITTER: Er is op het interpellatieverzoek een aanvullende vraag gesteld door de heer Dercksen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Voor de tweede keer vandaag complimenten aan de fractie van de PvdA vanwege het adequaat stellen van de juiste vragen. Wij sluiten ons daarbij graag aan. Ik houd het kort. In dezelfde publieksversie wordt vermeld dat er een overschot is op de nog vast te stellen begroting 2013 van € 6 miljoen. Er is een structureel overschot van € 37 miljoen en een incidenteel tekort van € 46 miljoen. Uiteindelijk, zo

staat er te lezen, levert dat een overschot op van € 6 miljoen. Over 'de burger op het verkeerde been zetten' gesproken. Ik heb een zoontje van zes jaar en ik heb hem moeten beloven dat de rekensom 37 – 47 alleen in het Provinciehuis +6 als uitkomst heeft. Uit een ander staatje blijkt dat het overschot van die € 6 miljoen wordt gecreëerd door een hap te nemen uit de algemene reserves ter grootte van € 31 miljoen. Wat wij misschien nog wel het vervelendst vinden, is dat hier wordt omschreven dat dat kan omdat er gespaard is. Dat is wel een heel creatieve manier om met de werkelijkheid om te gaan. Natuurlijk kan de provincie alleen die happen uit de algemene reserves nemen – er wordt in een jaar of zes, zeven, een half miljard meer uitgegeven dan er binnenkomt –, omdat wij aandelen van energiebedrijven hebben verkocht. Die aandelen waren zoveel waard, omdat die aandelen dividend uitkeerden. Dat dividend – het was een nutsbedrijf – kon alleen worden uitgekeerd, omdat onze Henk en Ingrid, onze ondernemers en misschien zelfs de stemmers op D66, te veel betaalden voor hun energierekening. Dat is de reden dat de provincie een half miljard meer kon uitgeven dan er binnenkwam de afgelopen jaren. Wij zouden het college willen vragen de burgers voor te lichten op een wijze die recht doet aan die omstandigheden. Mijn vragen heb ik tussen de regels door al genoemd.

De VOORZITTER Ik zou een kinderboek nemen om een kind van zes jaar uit voor te lezen in plaats van de begroting van de provincie.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb ooit begrepen dat het meer gaat om de toon waarop je aan kinderen voorleest dan om de inhoud. Dus als de heer Dercksen het op die manier doet, kun je ook met de begroting van de provincie Utrecht je kinderen in slaap krijgen. En zonder nachtmerries.

Ik was mij aan het voorbereiden op dit debat en dat ging eigenlijk best aardig, totdat ik in een keer om een uur of acht, half negen, een mailtje van de griffie voorbij zag komen met een motie van de PvdA. Vooral de eerste zin daarin sprak mij aan. Ik dacht: goh, beide kunnen wij nog een hoop leren. Die eerste zin was: gehoord hebbende de beraadslagingen van het debat over de Ring Utrecht. Zo zie je maar dat dat best heel snel en per ongeluk kan gaan, want ongetwijfeld heeft de PvdA nooit bedoeld dat

zij al precies wist wat er in het debat gezegd zou gaan worden en dat alle standpunten van tevoren al vastlagen. De PvdA heeft dit waarschijnlijk gedaan, omdat het er gewoon vanuit nature en misschien per ongeluk op die manier in is gekomen. Zo geldt het ook voor het college. Wij hebben nooit met opzet zoiets willen neerzetten. Wij zijn er altijd erg alert op. Dat zeg ik ook altijd. Onze medewerkers werken erg hard aan zo'n stuk en hebben wellicht in hun enthousiasme vergeten dat die ene zin er nog bij moet. Die zin staat er overigens te allen tijde bij. Ik snap dat de heer De Kruijf zich erover opwindt als wij dit om de haverklap zouden doen. De meerderheid van dit college heeft enige ervaring in Provinciale Staten en is erop gebrand hier bovenop te zitten. Nu is er toevallig eens één tussendoor geslipt, waarvoor ik hier ten overstaan van iedereen – ik heb een katholieke achtergrond – niets anders kan zeggen dan “mea maxima culpa –”, de grootste verontschuldiging die een katholiek kan uitspreken – voor het feit dat wij dit zo verkeerd hebben gedaan. Volgens mij is het lolletje er nu even af en zal ik serieus op de zaak ingaan.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De toon van de gedeputeerde is in elk geval goed. Nu de inhoud nog, zou ik bijna willen zeggen, maar die komt nog. Overigens kun je niet helemaal een goede vergelijking trekken tussen iets wat je op je website zet, bedoeld voor burgers om te lezen en te snappen wat er precies gebeurt, en een motie die wij de avond van tevoren indienen in de richting van het college en de overige Statenleden om vooral de discussie een goede status te laten krijgen.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het wel een belangrijk punt, omdat mij in eerste instantie werd verweten – dat was de eerste vraag – dat ik niet zou weten dat de Staten erover gaan en dat er een debat volgt waarin dat plaatsvindt. Het punt dat ik gebruikte, is meer ter illustratie van het geheel. Volgens mij had niemand dat voornemen, alleen gebeurt het soms in je voorbereiding en als het fout gaat, dan moet je daarvoor netjes je excuses aanbieden. Dat doe ik hierbij. Dat heb ik ook in de mail aangegeven. Excuses dat het zo is gelopen. Ik zal er scherp op blijven naar de toekomst toe. Mijn communicatieadviseur is hier ook en is nu ook nog een keer extra gewaarschuwd om daarop te letten.

Wat betreft de publieksversie vind ik het toch iets anders liggen. Ik heb er geen enkel probleem mee mijn excuses aan te bieden als iets niet helemaal lekker loopt. Dat is met dat persbericht ook niet helemaal lekker gegaan. Met betrekking tot de publieksversie echter, is dit exact dezelfde manier waarop het vorig jaar is gegaan. Toen hebben wij die versie ook zo op internet gezet. Het wordt nu echter geconstateerd. Als wij nu concluderen dat wij dat op deze manier niet meer willen, dan pak ik dat aan. Dat maakt mij verder niet uit. Ik was mij er echter niet van bewust dat hier een probleem lag, omdat ik juist vorig jaar op verzoek van de Staten een wat vereenvoudigde versie heb geplaatst van dat dikke boekwerk. De burger zal nooit dat hele stuk lezen, dat dikke boekwerk, waaruit bij de familie Dercksen wel wordt voorgelezen, maar dat bij een gemiddeld gezin niet in de boekenkast staat.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ook vorig jaar bij de begrotingsbehandeling is uitvoerig stilgestaan bij de manier waarop het college naar buiten toe communiceert over de begroting. Toen is aangegeven, door mijzelf en ook door de heer Dercksen, dat er een heel merkwaardig beeld werd geschetst. Dat doet het college in alle onbekommerdheid, zou ik bijna willen zeggen, naar buiten toe. De gedeputeerde heeft toen gezegd dat hij bereid was daaruit lering te trekken en het anders te gaan doen. Vervolgens is er een publieksversie die volstrekt de verkeerde suggestie wekt als het gaat om het proces, dat hier nog volledig moet plaatsvinden.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nogmaals, ik wil excuses aanbieden voor datgene wat ik verkeerd doe. Met dat persbericht is dat verkeerd gegaan, maar als het gaat om die publieksversie dan kun je daarover met elkaar van gedachten wisselen. Wat erbij had moeten staan is dat het een stuk is van Gedeputeerde Staten onder voorbehoud ván. Daarvoor bied ik mijn excuses aan. Als provincie zetten wij op de website het geheel gewoon neer, zodat men kan zien wat er wordt aangeboden. Als de fractie van de PvdA dat wil, dan halen wij het er morgen nog af. Dan brengen wij na de Statenvergadering het stuk uit. Dan hebben wij er geen discussie meer over en is het allemaal een stuk gemakkelijker. Die toezegging doe ik: wij halen het straks van de website af en zetten er een aangepaste

versie op. Dan zal de fractie van de SGP echter zeggen, dat dit precies was wat zij wilde met de motie die was ingediend.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben het juist niét eens met het voorstel van de gedeputeerde. De publieksversie van de begroting is van belang om als informatie te verstrekken. Daarbij zou echter expliciet de vermelding bij moeten staan dat Provinciale Staten nog een rol hebben in de procedure en dat alles nog niet definitief is. Dan zijn wij helder met elkaar.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daarom zeg ik ook dat ik mijn excuses ervoor aanbied dat dat fout is gegaan. Ik heb ook een mailtje gestuurd naar de hele Staten dat ik mijn excuses aanbied. Wat moet ik nog meer?

De VOORZITTER: De vraag is simpel. Laat de begroting op de website staan. Het zinnetje dat het stuk nog naar de Staten moet, moet eraan toegevoegd worden.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Prima.

De fractie van de PVV had een principiële punt. Ik ben daar nog een keer goed ingedoken. Als wij met elkaar in de vorige periode nadere discussies hadden gevoerd, dan had de heer Dercksen in elk geval iets meer gelijk gekregen. Ik vind dat hij nu geen gelijk heeft.

Wat doet deze begroting namelijk ook? Ik heb dat namelijk laten uitzoeken. Er wordt in totaal voor een kleine € 43 miljoen gespaard. Dat wordt opgevoerd als een uitgave. Dat sparen wij namelijk in reserves. Het is misschien goed dat in de uitleg mee te nemen. Als je als gezin door het hele jaar heen allerlei onverwachte uitgaven hebt, dan pleegt een gemiddeld gezin daarvoor te sparen, zodat je door de maanden heen, als die fluctuaties er zijn, dat enigszins kunt opvangen. Dat doen wij ook. Dat zijn grotendeels de reserves die wij op dit moment aanspreken. Dat zijn de zogenaamde bestemmingsreserves. Daar storten wij het komende jaar geld in. Dus dat geld geven wij niet uit; dat gaat eerst in die reserves en onttrekken het er daarna aan. Dat zal de komende periode, tot en met 2020, behoorlijk fors zijn, omdat wij de afgelopen jaren veel hebben gespaard, bijvoorbeeld voor VERDER en op het gebied

van natuur. Dat zijn uitgaven die op dit moment nog niet gedaan zijn, maar die in de toekomst wel gedaan worden, omdat wij daarover afspraken hebben gemaakt. Voorgaande jaren is er veel in die bestemmingsreserves gegaan. De komende jaren zullen wij er veel uithalen. Dat is de systematiek. Daarover kun wij met elkaar lang en breed praten, maar ik stel voor dat wij dat doen bij de begrotingsbehandeling. Als wij deze discussie nu gaan voeren, gaan wij dat over een paar weken opnieuw doen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik een goed idee. Toch wil ik die ene opmerking nog even in het licht zetten, namelijk die eenvoudige rekensom van € 37 miljoen overschot te verreken met een tekort van € 46 miljoen. Als een burger leest "En dát levert een overschot op van € 6 miljoen", dan begrijpt niemand dat.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daarin zit nu juist de discussie tussen de heer Dercksen en mij. Hij vraagt namelijk of ik inzichtelijk wil maken hoe structureel die begroting in elkaar zit. Als je kijkt naar het structurele deel – dit stop ik erin, dat reserveer ik en dat onttrek ik aan de reserves – dan zit op dat structurele deel duidelijk een overschot. Op het moment dat de voorzieningen en de bestemmingsreserves negatief gaan lopen, dan heeft de heer Dercksen inderdaad een terecht punt. Dan kan hij zeggen: gedeputeerde, u hebt uw zaken niet op orde, want uw bestemmingsreserves en voorzieningen lopen negatief. Dan heb ik het inderdaad niet goed gedaan. Zolang de bestemmingsreserves en de voorzieningen waaruit ik onttrek, positief zijn, dan zit het goed. Alleen is de vraag: hoe breng ik dat simpel over? Dat is elke keer de discussie geweest. Het is niet een materie die heel eenvoudig over het voetlicht te brengen is. Wij doen daartoe altijd een poging en het kan natuurlijk altijd beter.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Een laatste poging. Inhoudelijk wil ik de discussie inderdaad hier niet voeren. Er staat een heel eenvoudig rekensommetje in de publieksversie, waarin twee bedragen een resultaat geven. Niemand van buiten dit huis begrijpt het. Je moet je toch afvragen waar wij mee bezig zijn. Is het dan handig, en dat is echt een tekstuele vraag, dat je dat zo opschrijft? Dat is eigenlijk mijn vraag.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In algemene zin heb ik geconstateerd dat er inderdaad nog een aantal punten is dat uit de publieksversie gehaald moest worden. Ik stel voor, nu wij toch deze zin toevoegen aan het geheel, dat ik ook dit punt meeneem om te kijken of wij dat nog enigszins kunnen aanpassen. Dus ik pas de tabellen nog aan. Onder andere zit dit deel daarin. Wij gaan kijken of wij dat iets beter kunnen formuleren. Wij moeten bekijken hoe wij het standpunt, dus hoe wij tot die berekening komen, moeten omschrijven. Dat is namelijk de systematiek die wij hiervoor met elkaar hebben afgesproken. Nogmaals wat betreft dat persbericht: wij zijn er erg scherp op en wij blijven dat doen. Met betrekking tot de website: het is geen enkel probleem om dat erop te zetten.

De VOORZITTER: Met de ruime toezeggingen van de gedeputeerde dat er op die twee punten naar de tekst wordt gekeken, is de vraag of er nog aanleiding is hierover opnieuw het woord te voeren.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In mijn eerste interruptie heb ik mijn waardering uitgesproken over de toon van de gedeputeerde. Ik kom er toch een beetje op terug. De toon van de gedeputeerde bevalt mij helemaal niet. Het klinkt alsof het allemaal een beetje onzin is. Nu, ik herhaal nogmaals wat hij vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling heeft toegezegd, namelijk dat het allemaal beter zou gaan. Daar had hij oog voor. Tijdens het telefoontje dat wij met elkaar voerden, had ik ook de stellige indruk dat hij snapt waar het over gaat, dat hij het ermee eens is en dat hij er wat aan gaat doen. Vervolgens gebeurt er niks. Hij zegt nu weer toe dat er van alles gaat gebeuren. Wij wachten dat af. Het is echter toch wezenlijk voor het functioneren hier, dat dat serieus opgepakt wordt. Ik roep hem dringend op niet om de tekst weg te halen, maar de tekst aan te passen en daar de juiste tekst neer te zetten. Het gaat hier niet zozeer om zijn tekst, waaraan hij refereert, maar het gaat om de juiste tekst. De juiste tekst is een tekst die door de burger begrepen wordt, waarbij men zegt: ik snap wat er gebeurt, het is voor mij de moeite waard om daarin een inbreng te hebben. Ik hoop dat dat er eindelijk komt, want nogmaals, ik vind het niet zo bevredigend tot nu toe.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Om een tweede termijn te voorkomen: de heer De Kruijf heeft een zestal vragen neergezet in deze interpellatie. Op de derde vraag "Wat gebeurt er als op 12 november een amendement wordt aangenomen? Of is er in de afgelopen weken een coalitieoverleg geweest dat bij GS tot de absolute zekerheid heeft geleid dat substantiële wijzigingen in hun begrotingsvoorstel niet op een meerderheid in de Staten zullen kunnen rekenen" Daarop is natuurlijk indirect door Gedeputeerde Staten antwoord gegeven: het is natuurlijk een vergissing en noem maar op. Ik heb ook nog een vraag aan de heer De Kruijf. Er zijn al wat spreekwoorden over tafel gegaan. "Zoals de waard is vertrouwt hij zijn gasten". Toen wij dit lazen dachten wij: ik weet niet wat ú heeft gedaan als PvdA in de jaren dat ú onderdeel was van Gedeputeerde Staten, ook in een duale periode. Ik kan de heer De Kruijf met de hand op het hart verzekeren dat wij op precies hetzelfde moment als de PvdA op de deurmat de begroting en de najaarsrapportage hebben gekregen en er geen letter van hebben gezien. Ik wil hem dat toch even meegeven.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb hier eerder gemerkt dat niet alleen mevrouw Versteeg maar ook anderen teruggrijpen naar dingen die in het verleden misschien anders gingen dan zij gehoopt hadden om de discussie van nu te beslechten. Ik vind dat niet een sterke argumentatie in het algemeen. Maar goed, ik neem dat dan maar even aan voor wat het is.

Er zijn meer vragen niet beantwoord. Dat zeg ik heel eerlijk. Gezien de stand van de discussie laat ik het hier maar even bij. Wij zullen er scherp op toezien dat het ook naar de toekomst toe gaat op de manier waarop wij het graag willen zien. Anders komen wij er onmiddellijk op terug.

De VOORZITTER: Niemand wenst verder nog het woord te voeren. De boodschap is helder. Wij zullen er als Gedeputeerde Staten naar handelen.

Het is nu half zeven. Menige maag begint te knorren. Ik kan mij voorstellen dat wij nu eerst, waar dan ook, in de stad of elders, iets gaan eten. Of vindt u dat wij door moeten gaan? Als wij inderdaad gaan eten, dan stel ik voor dat wij tot acht uur schorsen.

Niet? Wij gaan door? Dan vraag ik de heer Balemans hier even de honneurs waar te nemen. Dan loop ik even een kwartiertje weg om een paar telefoontjes te doen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Onze trek blijft natuurlijk wel. De sfeer wordt er doorgaans niet beter op als je allemaal een lege maag hebt. Is er niet een eenvoudige broodjesservice of wat dan ook te regelen? Misschien kan er een pizza worden bezorgd? Het maakt mij niet zoveel uit. Ik denk gewoon dat het niet goed is dat wij hier tot half tien – want dat wordt het – blijven zitten en niets eten. Dat hebben wij eerder gedaan, maar dat moeten wij niet doen, volgens mij.

De VOORZITTER: Nee, maar daarom stelde ik de vraag of u wilt schorsen om ergens wat te gaan eten. Iedereen moet het dan zelf regelen, want er is door de griffie niet voorzien in een maaltijd.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de SP steunt het CDA-voorstel.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Er zou nog een aangeklede borrel zijn. Zullen wij dan de borrel zonder alcohol doen, maar mét het aangeklede deel?

De VOORZITTER: Wij zullen kijken of er wat te regelen is. Ik laat dat even over aan de griffier. Ik ben niet van de catering. Ik ga er niet over. Ik verzoek de heer Balemans het even van mij over te nemen. Ik kom zo snel mogelijk bij u terug.

De heer Van Lunteren laat zich verontschuldigen, omdat hij vanavond bij een andere bijeenkomst moet zijn.

(De heer Balemans neemt het voorzitterschap over.)

De VOORZITTER: Ik kijk even naar de griffier. Er wordt wat geregeld, hoor ik hier.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Is dat inclusief een korte schorsing of gaan wij gewoon door?

De VOORZITTER: Het lijkt mij voor het debat niet handig als wij met volle mond gaan praten. In elk

geval wordt er iets geregeld. Zodra dat er is, kijken wij of wij even kunnen gaan schorsen.

Statenvoorstel Provinciale inzet op ruimtelijke kwaliteit.

De VOORZITTER: Dit voorstel is aangemerkt als een sterstuk. Dat blijft zo.

Statenvoorstel Kadernota Bodem-, water- en milieubeleid.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD steunt de door Gedeputeerde Staten ingezette lijn in de kadernota Bodem-, water en milieubeleid (BWM-beleid). Uit het coalitieakkoord, de herijking BWM-beleid en de aangekondigde stappen door de gedeputeerde blijkt dat de provincie Utrecht vooruitkijkt en anticipeert op verwachte wetgeving en een langetermijnvisie heeft. Niet de belangen van vandaag of deze week staan centraal, zoals het avondeten, maar juist de belangen van de provincie op de lange termijn. De kadernota zorgt hierbij voor coördinatie. Wat de fractie van de VVD betreft, pakt de provincie hier haar rol. Die rol is: regisseur, coördinator, ondersteuner en partner. Een sterk punt is dat er gekozen is voor focus en dat de strategische agenda als uitgangspunt genomen is met vier prioriteiten. De VVD ziet, misschien in tegenstelling tot andere partijen, deze vier prioriteiten niet als een beperking. Er wordt juist focus aangebracht. De behoefte om doelstellingen SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden) te maken, begrijpen wij, maar wij moet ons realiseren dat het BWM-beleid in het verleden veel breder was. Juist door focus aan te brengen kunnen wij de doelen beter stellen en de resultaten controleren. Daarnaast heeft de gedeputeerde aangegeven dat er in de uitvoeringsagenda rekening wordt gehouden met de meetbaarheid van doelen.

Dat is sprake zou zijn van uitholling en beperking van taken op het gebied van bodem, water en milieu is volgens de fractie van de VVD onjuist. De wettelijke taken dient de provincie uit te voeren. Daarover is geen enkele discussie mogelijk. Het merendeel wordt gewoon landelijk en Europees bepaald. Daarnaast houdt de kadernota rekening met maatwerk en kan de provincie, als er druk dreigt te ontstaan op een bepaald gebied, aanvullende maatregelen ne-

men. De fractie van de VVD is voorstander van dat maatwerken en ziet dit veel liever dan bovenwettelijke maatregelen door de provincie. Dat het wettelijke minimum onvoldoende zou zijn voor een gezond BWM-beleid, is evenmin juist. De zorgen die de PCL (Provinciale Commissie Leefomgeving) uit, deelt de fractie van de VVD niet. De PCL lijkt te pleiten voor een opslag bovenop de wettelijke regels, maar zoals gezegd, wil de fractie van de VVD niet dat de provincie meer inzet op regels. Het is onnodig en leidt alleen maar tot meer regeldruk. Ik wil daarbij wijzen op het rapport Landbouwpraktijk en waterkwaliteit in Nederland, dat door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie afgelopen donderdag aan de Europese Commissie is gezonden. De conclusies uit het rapport: het stikstofoverschot in de Nederlandse landbouw is tussen 1992 en 2010 met bijna 50% afgenomen, de nitraatconcentratie in grond- en oppervlaktewater daalt en de waterkwaliteit blijft zich verbeteren. De fractie van de VVD ondersteunt de door Gedeputeerde Staten ingezette lijn en zal instemmen met de kadernota.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een interruptie. Ter voorbereiding op dit debat heb ik een regenachtige herfstdag besteed aan het doorbladeren van verkiezingsprogramma's. In het programma van de VVD staat onder het kopje "Creëren van kansen voor duurzame energie" een interessant voorstel. "Wij willen samen met het bedrijfsleven inzetten op het ontwikkelen van interessante financieringsconstructies ten behoeve van de opwekking en distributie van duurzame energie." Ik geef toe dat er nog meer in staat. Het gaat ook over interessante innovaties. Het gaat er ook over dat wij niet direct aan subsidies moeten denken. Er staat ook een verkiezingsbelofte dat de provincie zich wil inzetten voor financieringsconstructies rond de opwekking en distributie ...

De VOORZITTER: En uw vraag is?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik mis dat in de kadernota. Ik vraag aan de fractie van de VVD waarom dat er niet in staat.

De heer TUIJNMAN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een interessante kwestie. Eigenlijk nemen wij nu het coalitieakkoord als uitgangspunt en dus niet het VVD-programma. Ik zie eerlijk gezegd geen on-

mogelijkheid in de kadernota, want in de kadernota is wel degelijk mogelijk wat de VVD wil.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdA wil in haar bijdrage vooral het nodige over het milieu naar voren brengen. Voor de PvdA is milieu belangrijk. Een beter milieu leidt tot minder gezondheidsklachten bij de inwoners van Utrecht. Bovendien is het onze opdracht goed op de natuur om ons heen te passen. Wij kunnen er niet mee doorgaan onze omgeving verder te vernietigen. Daarom moet er worden opgetreden voor plant en dier en voor de generaties die hier na ons zullen leven.

Sinds zijn aantreden is dit college bezig met het opstellen van nieuw beleid op het gebied van milieu, bodem en water. Gaat dit werken of niet? Milieubeleid is goed als het milieu er beter door wordt. Milieubeleid is slecht als het milieu er niet beter door wordt. Het nieuwe beleid van het college is nog niet klaar. Het is nog niet in de praktijk toegepast. Het beoordelen van het beleid lijkt dan ook lastig. Wij moeten bij de beoordeling dan ook afgaan op de voortekenen en de voortekenen zijn wat de fractie van de PvdA betreft niet zo best. Al jaren gaat het milieu in de provincie Utrecht achteruit. Er is bijvoorbeeld meer luchtvervuiling, meer lawaaioverlast, meer lichtvervuiling. De vraag is of dit college deze neerwaartse trend kan keren. Dat wordt door de fractie van de PvdA ernstig betwijfeld.

Dit college heeft vooral besloten te bezuinigen. De coalitiepartijen zijn heel trots dat er minder geld en minder menskracht beschikbaar is om het milieu te verbeteren. Alleen wettelijke maatregelen worden nog uitgevoerd. Maar, de kop is eraf: het moet allemaal gebeuren met duidelijk minder ambtenaren. Waarom moeten wij geloven dat de neerwaartse trend wordt gekeerd. Er komt een reorganisatie. Als eerste wordt er niets meer gedaan aan klimaat en energie. De verantwoordelijkheid voor duurzaamheid wordt verdeeld over alle gedeputeerden. De PvdA denkt dan: als je iedereen verantwoordelijk maakt, is niemand echt verantwoordelijk.

Na de reorganisatie moet alles beter worden. Wij begrijpen dat een reorganisatie wat tijd vergt, maar helaas wordt er twee jaar voor uitgetrokken. Dat is lang.

Wat de fractie van de PvdA heeft gelezen en gehoord over de reorganisatie, heeft bij haar nog niet tot gejuich geleid. De aanpak wordt niet veel anders, maar vooral de interne organisatie wordt anders. De fractie van de PvdA denkt niet dat er hierdoor in de praktijk een trendbreuk tot stand komt. In de milieu-rapportages staan te veel signalen op rood of oranje. Dit is al vele jaren het geval. De fractie van de PvdA ziet bij de aanpak van dit college niet de noodzakelijke trendbreuk. Het zijn al twee verloren jaren en wij vrezen dat het voor het milieu in Utrecht, voor dier, voor plant en voor de mens, straks vier verloren jaren worden.

Ik zal afronden. Vrij naar Herman Finkers: De milieu-indicatoren staan op rood, de milieu-indicatoren moeten op groen, helaas, dit college gaat dat niet doen.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Met de voorliggende kadernota kiest het college ervoor om meer focus aan te brengen in het provinciaal beleid voor BWM-beleid. Deze keuze is voor onze fractie logisch en begrijpelijk. Wij willen dan ook onze waardering uitspreken voor de wijze waarop gedeputeerde De Vries dit dossier heeft opgepakt en de in het coalitieakkoord ingezette lijn heeft doorgezet. Ook kan onze fractie instemmen met de keuze om naast de wettelijke taken op een beperkt aantal dossiers te blijven acteren, omdat de provincie hierbij een toegevoegde waarde kan leveren.

Na deze positieve woorden heeft onze fractie ook een aantal kanttekeningen bij deze kadernota. In de commissie MME hebben wij deze reeds geuit, maar de beantwoording tijdens de commissies en het gesprek met de verantwoordelijke ambtenaren heeft ons hierin nog niet geheel gerustgesteld.

Dit college streeft in zijn geheel naar een provinciale overheid die zich op haar kerntaken probeert te onderscheiden en daarbij effectief haar taken uitvoert. Het college heeft bij monde van verschillende gedeputeerden regelmatig laten weten dat het onwenselijk is om eerst ergens geld voor beschikbaar te stellen en dan pas te gaan bedenken wat je daarmee gaat doen. Dan wordt het niet doelmatig besteed. Bij de voorliggende kadernota lijkt dit echter in verschillende opzichten wel het geval te zijn. In deze kadernota wordt voorgesteld om € 700.000 per jaar beschikbaar te stellen voor beleidsprioriteiten, vergunningverlening en handhaving. In het gehele stuk

komt onvoldoende naar voren wat hiermee wordt beoogd. Onze fractie heeft gisteren navraag gedaan hiernaar. In eerste instantie kwam de reactie dat het geld zou worden ingezet om de vergunningverlening en handhaving op de prioriteiten te verbeteren. Deze reactie verbaasde onze fractie echter zeer, omdat bij ons weten de provincie geen rol heeft bij de handhaving voor waterveiligheid, zoetwatertekorten en de luchtkwaliteit in stedelijk gebied. Toen wij hierop doorvroegen, werd duidelijk dat er voor dit budget nog geen concrete plannen waren. Het moge duidelijk zijn dat een kadernota nog geen volledig uitgewerkt plan behoeft te bevatten voor de verschillende beleidsambities, maar als pas na enkele keren doorvragen wordt erkend dat men nog niet het meest vage idee heeft wat er met dit geld gaat gebeuren, vindt onze fractie teleurstellend. Het is in deze economische tijden, waarbij er op zeer wettelijke beleidsterreinen ingrijpend wordt bezuinigd, moeilijk uit te leggen dat een provinciale overheid op deze wijze budgetten beschikbaar stelt. Graag horen wij alsnog van de gedeputeerde welke invulling hij met dit budget voor ogen heeft. Gaat het hier inderdaad om de genoemde prioriteiten of gaat het hier om een uitbreiding van de bestedingsruimte voor de reguliere vergunningverlening en handhaving? Gaat het hier om externe uitgaven of om het realiseren van eigen capaciteit?

Naast de in de kadernota beschreven beleidsprioriteiten wordt door de provincie veel inzet gepleegd op de wettelijke taken. Voor het hele takenpakket van het BWM-beleid worden de kosten voor personeel en overhead geschat op € 14 miljoen per jaar, waarvan het merendeel voor deze wettelijke taken. Wanneer de vergunningverlening en handhaving hierbij buiten beschouwing worden gelaten, gaat het nog steeds om 50 fte en een totale schatting van € 6 miljoen per jaar voor een takenpakket waarvan de maatschappelijke impact beperkt is. Wanneer alle provincies op deze wijze hun taken zouden uitvoeren, zou er landelijk minimaal € 100 miljoen per jaar aan worden besteed. Met dit geld wordt geen bodem gesaneerd, geen dijk onderhouden, geen decibel geluid gereduceerd, geen microgram luchtkwaliteit verbeterd en geen Watt aan energie opgewekt. In alle eerlijkheid vraagt onze fractie zich af of dit een wenselijke situatie is. In de kadernota wordt dit onderwerp alleen in een bijlage aangestipt. Naar onze mening is het toch wel het zwaartepunt

van de huidige activiteiten van dit beleid. Wij zouden het college dan ook willen vragen hoe het hier tegenaan kijkt. Acht het college het noodzakelijk dat al deze taken in de huidige vorm door de provincie worden uitgevoerd? Voert het college op dit moment ook een gerichte lobby richting het Rijk om bepaalde activiteiten te behouden of juist af te stoten? Ziet het college de mogelijkheid om deze landelijke taken met minder personeelskosten te realiseren?

Onze fractie wil nogmaals benadrukken dat wij de door het college ingezette lijn kunnen ondersteunen, maar de genoemde kritiekpunten zijn voor ons van wezenlijk belang. Wij hopen dan ook dat het college in zijn beantwoording hierop wil ingaan.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In het verkiezingsprogramma staat: "Het CDA wil doorgaan met de provinciale energiescans voor bedrijven." Dat vind ik niet terug in de kadernota.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt. Wij zijn net als alle andere partijen in de coalitie gebonden aan het coalitieakkoord. Er zijn afspraken gemaakt over de manier waarop wij dit beleid verder vormgeven. Dit is in lijn met deze afspraken.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van D66 is in de commissie al uitgebreid ingegaan op deze kadernota Bodem-, water en milieubeleid. Ik wil dat niet allemaal herhalen tijdens de statenbehandeling. Wel herhaal ik dat de fractie van D66 deze kadernota een goede vertaling vindt naar onze provinciale speerpunten: het organiseren van de ondergrond, de waterkwantiteit en de waterveiligheid en de leefbaarheid. Op het gebied van waterveiligheid en kwantiteit hebben wij afgelopen vrijdag een mooie uitwerking gezien tijdens het provinciaal watercongres. Voor leefbaarheid is de fractie van D66 blij met de coördinerende en adviserende rol die de provincie op zich wil nemen bij de grote problemen waarmee onze provincie te maken heeft: gezondheidsrisico's bij ruimtelijke ontwikkelingen door bijvoorbeeld fijnstof of kans op hittestress. Naast de speerpunten blijft de provincie uiteraard haar reguliere werk gewoon verrichten conform het Provinciaal Milieubeleidsplan. De fractie van D66 is ook daarmee zeer tevreden.

Zij heeft nog wel twee vragen:

1. Wil het college van GS ons melden op welke gronden het Rijk bezuinigingen voor de uitvoering van bodemtaken heeft doorgevoerd? Gaat dit ook gepaard met een vermindering van de verplichtingen die daarbij horen?
2. De fractie van D66 wenst het prioriteren binnen de verschillende speerpunten nadrukkelijk te volgen. De vraag is dan ook: in hoeverre worden wij hierbij als Staten betrokken?

De fractie van D66 zal het bij deze korte positieve behandeling houden. Ik heb mijn verkiezingsprogramma bij de hand.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In het verkiezingsprogramma van D66 vind ik een hele pagina "Kiezen voor het klimaat". D66 wil een provinciale stimuleringsmaatschappij voor duurzame energie opzetten. Waarom vind ik dat niet terug in de kadernota?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat vindt de heer De Heer om twee redenen niet terug. De provinciale stimuleringsmaatschappij is het enige van onze doelstellingen wat wij nog niet helemaal hebben weten te bereiken in het coalitieakkoord. Dat is voor ons een punt om de komende twee jaar hard aan te trekken. Verder hebben wij wel het idee dat in het coalitieakkoord duurzame energie redelijk goed wordt opgepakt. Wij hebben vandaag een Green Deal met de minister gesloten. Volgens mij mag ik daar vandaag in het openbaar over praten, want het is 8 oktober. Dat is de tweede reden dat het niet in het BWM-beleid staat. Duurzaam energiebeleid is namelijk geen onderdeel van het BWM-beleid. Dat was het in het verleden niet van bodembeleid, het was het niet van het waterbeleid en het was het niet van het milieubeleid. Het is namelijk energiebeleid. Energiebeleid hoort onder een andere gedeputeerde. Dat kent andere onderwerpen en andere besluiten. Het hoort hier gewoon niet in. Dat is mijn antwoord.

(De heer Robbertsen neemt het voorzitterschap over.)

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik mijn eerste bijdrage in deze Staten positief beginnen. De fractie van de PVV kan de kadernota

onderschrijven. Wij realiseren ons echter wel, en dat heeft de gedeputeerde al toegezegd, dat er nog een realisatieplan komt. Met name dat realisatieplan, waarin volgens ons moet staan wat de burgers en de bedrijven willen, moet voor ons die duidelijkheid scheppen. Op dat punt hebben wij dan ook een voorbehoud.

Gezien het tijdstip houd ik mijn bijdrage kort. Ik zal mij beperken tot de vragen die in de commissievergadering niet beantwoord zijn.

Mijn collega de heer Dercksen had het over een rekensommetje in zijn interpellatiedebat. Ik heb er ook een. Er is een staat opgenomen in de statenbrief "De materiële begroting BWM-beleid 2013". Die telt op tot € 19 miljoen. Echter, wij lezen in het staatje € 19,7 miljoen. Wat is daarvan de oorzaak? Gaarne antwoord hierop.

Ten tweede een opmerking van algemene aard. Op deze plaats hebben mijn fractiegenoten herhaaldelijk hun verbazing uitgesproken over het gebruik van het begrip "duurzaamheid" in bijna ieder stuk dat geproduceerd wordt. Ik bespeur een tweede tendens, namelijk het begrip "robuust". Nu is er niets mis mee om over de robuuste inrichting van een gebied te praten, maar ik hoop dat de gedeputeerde mij kan uitleggen wat bedoeld wordt met één robuust bedrag van € 1,9 miljoen. In de tijd dat ik economie en bedrijfskunde studeerde, al was dat weliswaar enige tijd geleden, spraken wij over een budget of over een investering van € 1,9 miljoen, maar nooit over een robuust bedrag. Misschien dat de afronding van € 19 naar € 19,7 miljoen iets robuusts is, maar dat hoor ik graag.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! De kadernota BWM-beleid werkt het coalitieakkoord goed uit. De nota geeft de knelpunten duidelijk weer en bevat een heldere positionering van dit beleid. Gezond leefmilieu begint ermee te zorgen dat ontwikkelende sectoren als economie, mobiliteit en recreatie, maar bijvoorbeeld ook natuurontwikkeling, voldoen aan de wettelijke voorschriften en daarom prioriteit hebben bij krachtige uitvoering van wettelijke taken, vergunningverlening en handhaving, benutting van het RO-instrumentarium en eigen regelgeving, waar het Rijk het aan de provincie laat, zoals bij de stikstofverordening. En geen regelgeving dubbelop instellen, door bijvoorbeeld ook nog eens provinciale geluidsnormen te verzinnen, voorzover de wet dat al toestaat. Maar, gewoon zorgen voor

handhaving van de nationale voorschriften; anders is het voor niemand meer te volgen.

De fractie van GroenLinks deelt de inzet van de kadernota om serieus werk te maken van milieu bij kerntaken en bij ontwikkelingen waar de provincie een toegevoegde waarde levert, zoals bij herstructurering of het Deltaplan. Daarom is de koppeling aan het integraal gebiedsprogramma uitstekend.

Na deze lof voor deze kadernota is het wel belangrijk om uit te spreken dat wij in Utrecht op het gebied van de leefomgeving nog voor een geweldige uitdaging staan. De kwaliteit van de leefomgeving staat onder druk door economische bedrijvigheid, zoals veehouderij en industrie en 'Utrecht als draaischijf van Nederland' met een dominante asfaltlobby. In dat licht vraagt de fractie van GroenLinks aandacht voor plekken, waar op elke afzonderlijke milieufactor wel net aan de norm wordt voldaan, maar waar er door stapeling van al die milieufactoren wel degelijk een onevenredig grote druk op de leefomgevingskwaliteit ontstaat. De PCL wijst hier ook op. Kan het college van GS deze plekken meenemen in het aangekondigde realisatieplan?

In aanvulling daarop hebben wij het volgende verzoek aan het college van GS:

- Kunt u in het aangekondigde realisatieplan een overzicht geven van waar de normoverschrijdingen precies plaatsvinden?
- Doordat er al andere ontwikkelingen gaande zijn, zoals mobiliteitsinvesteringen, en er meteen ook de wettelijke norm op orde wordt gebracht, welke locaties blijven er dan nog over?
- Op welke manier kunnen wij als provincie daarvoor vervolgens onze eigen middelen of andere middelen inzetten om die te saneren? Dan blijft er wellicht nog wat over voor de toekomst.

Verschillende gemeenten hebben zichzelf schaliegasvrij verklaard. Dat wil zeggen dat zij een brief naar de minister van EL&I hebben gestuurd en hebben aangegeven dat zij vinden dat schaliegasboringen in hun gemeenten niet moeten plaatsvinden. Dit, vanwege risico's, als het verschuiven van aardlagen, aantasting van het landschap en ook omdat het niet echt een duurzame energiebron is. Onze vraag is: is het college van GS bereid de gemeenten te steunen en de hele provincie schaliegasvrij te verklaren?

Ten slotte een vraag naar aanleiding van de suggestie van de PCL, waar de kadernota niet op in lijkt

te gaan, tenzij ik het gemist heb: de tijdelijkheid van milieuvergunningen. De PCL merkt terecht op dat milieuvergunningen niet voor de eeuwigheid moeten worden verleend, maar bijvoorbeeld gekoppeld aan een afschrijvingstermijn, zodat voortdurend actueel best beschikbare technieken kunnen worden voorgeschreven en ook bij nieuwe investeringen worden benut. Mijn vraag is: zal het college van GS zo'n vorm van tijdelijkheid in de milieuvergunningen toepassen?

Een allerlaatste opmerking. Op pagina 15, in de voetnoot, staat bij geluidskwaliteit dat dit inclusief geur en licht is. Dan wil ik vragen aan de gedeputeerde om dat even toe te lichten. Geur zou ik dan eerder bij luchtkwaliteit voorzien en licht bij geluid Nu ja, hoe is het bedoeld?

Dan gaan wij nu over naar het verkiezingsprogramma van GroenLinks?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik heb een vraag over het energiebeleid van GroenLinks. GroenLinks pleit voor een stimuleringsfonds, waaruit inwoners van de provincie Utrecht geld kunnen lenen voor plaatsing van zonnepanelen en om isolatiemaatregelen een impuls te geven. Ik vind dat niet terug in de kadernota en nergens in het provinciale beleid.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat vindt de heer De Heer ook niet terug in het coalitieakkoord. Dat is duidelijk een punt dat GroenLinks bij de onderhandelingen niet heeft binnengehaald. Ik wil er nog iets aan toevoegen ter toelichting. Wij hebben de bewuste keuze gemaakt waaraan wij duurzaamheid verbinden. Gegeven de beschikbare middelen zou je daarmee, zeg maar, wat wij hier als fonds betekenisvol zouden kunnen oprichten, sowieso er geen deuk in een pakje boter slaan. Wij vonden het nuttiger, daar waar de provincie werkelijk wat te betekenen heeft, namelijk in de herstructureringsopgave, de middelen die wij daarvoor konden inzetten volledig te benutten voor duurzaamheid en het daar dan ook goed te doen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik houd het kort wat dit onderwerp betreft. Tijdens de commissie hebben wij uitgebreid van gedachten gewisseld. Wij hebben daar laten weten dat wij moeite hebben met de uitgangspunten die worden gehanteerd. Wij hebben moeite met de terugtrek-

kende rol van de overheid die nadrukkelijk uit dit stuk naar voren komt. Dat zijn dezelfde bezwaren die wij ook al bij de behandeling van het Milieubeleidsplan en dergelijke aan de orde hebben gesteld. Wij constateren dat het duurzaamheidsverhaal in het algemeen een heel moeilijk verhaal gaat worden voor deze provincie, dat de integratiegedachte die gepaard is gegaan met de reorganisatie nog niet op een aantoonbare manier tot baanbrekende resultaten heeft geleid. Wij vrezen dan ook dat in een dergelijk klimaat en in dergelijke omstandigheden het milieu uiteindelijk het kind van de rekening gaat worden. Tot slot. Als je praat over handhaving en uitvoering, dan wijs ik erop dat de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) nog geen gestalte hebben gekregen. Het is zeer de vraag of er sprake is van een goede coördinatie en afstemming en derhalve ook of handhavend kan worden opgetreden. Alles bij elkaar maakt dat de fractie van de SP niet met deze kadernota kan instemmen.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! "Een financieel keurslijf voelt niet duurzaam." De fractie van de ChristenUnie heeft gemengde gevoelens bij deze kadernota. De gedeputeerde toont zich zeer gedreven op het waterdossier en via deze kadernota lijken we goed voorbereid op de Deltabeslissingen die op ons afkomen. De luchtkwaliteit krijgt eveneens vaste voet aan de grond, maar de rest van het milieubeleid en het bodembeleid worden karig bedeed. Het provinciale energie- en klimaatbeleid lijken geheel verdampt.

De vier coalitiepartners hadden voor de verkiezingen nog uitgesproken ideeën over het provinciale energiebeleid. Ik heb ze via vier interrupties boven tafel gehaald. Als deze vier partijen nog steeds de ambities achter die verkiezingsbeloften onderschrijven, laat ze dan de koppen bij elkaar steken en zorgen voor een uitgewerkt plan voor het bedrijfsleven met energiescans en interessante financieringsconstructies, want via het energiebeleid werk je echt integraal. Tijdens de commissiebehandeling hebben we al flink gediscussieerd over de integraliteit. Gedeputeerde De Vries richt zich bij de integrale aanpak helemaal op het proces, op de noodzaak om duurzaamheid en energie bij alle gedeputeerden en in alle beleidsvelden neer te leggen. Dat is de ene helft van integraal werken, maar de andere helft van de integraliteit moet in het beleid zelf handen en voeten krijgen. In deze kadernota worden juist de thema's

die de integraliteit versterken, eruit gehaald: klimaat, energie, duurzaamheid. De internationale tendens is juist dat het klimaatbeleid steeds meer wordt verknoot met het beleid rond luchtkwaliteit en energie. Dat is logisch want het gaat om dezelfde bronnen en vaak om dezelfde stoffen. Het is niet handig om het luchtkwaliteitsbeleid los te trekken van het klimaatbeleid. Juist door het milieuprogramma breed te trekken, kun je meerdere vliegen in een klap slaan. Op deze integrale aanpak leunt ons Provinciaal Milieubeleidsplan, dat we onlangs nog voor een jaartje hebben verlengd, dus volgens ons moet de provincie Utrecht ook met die integrale aanpak aan de slag. Dat vloeit voort uit ons Milieubeleidsplan.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie erbij gepakt. Ik kan dat niet laten. U mag mij, voorzitter, hierna zeggen dat ik dat niet had mogen zeggen bij dit onderwerp. "De ChristenUnie onderschrijft de keuze om bestaande rijkswegen te verbreden." Maar goed, daar gaat het nu niet over. De heer De Heer zegt dat wij alles aan elkaar moeten knopen. Op het moment dat wij alles aan elkaar gaan knopen, komen wij tot één heel groot milieubeleidsthema. De vorige keer zat daar alles in: energie en van alles. Alleen, wat is daar dan uitgekomen? Wat is duurzaam voor de toekomst? Dat vraag ik de heer De Heer van de ChristenUnie. Het was zijn gedeputeerde die daar heel hard aan trok. Wat ik zojuist al zei, behoort energie niet tot het BWM-beleid. Nee, dat hoort bij economie; dat behoort je in één geheel aan te pakken. Je behoort ervoor te zorgen dat de duurzaamheidseconomie daadwerkelijk gaat leven. Dat kun je bij iemand neerleggen die zich bezighoudt met bodem, water en milieu, maar je kunt dat het beste neerleggen bij iemand die zich bezighoudt met economie. Hoe denkt de heer De Heer daarover?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat om twee sporen. Energiebeleid hoort deels thuis bij economie. Dat kunnen wij bij de gedeputeerde voor economie neerleggen, die groene deals gaat afsluiten. Er blijft daarnaast nog een integraal verhaal over, waarbij je over allerlei sectoren bekijkt hoe je energie kunt besparen, juist omdat dat het klimaat beïnvloedt. Op zo'n manier kun je een heel brede doelstelling halen. Die poot is er nu onderuit geschopt. Dat betekent dat het

beleid versnipperd kan raken over verschillende gedeputeerden. Wij doen dat op verkeersgebied. Wij doen dat op bedrijfsgebied. Waar doen wij dat nu voor de burgers? Dat knopen wij niet aan elkaar. In het huidige Milieubeleidsplan was dat wel aan elkaar geknoot. Ik geef toe: wij moeten af van subsidies en wij moeten andere financieringsconstructies bedenken. Die vier partijen in de coalitie hadden allemaal ideeën over energiebeleid. Mijn idee is: voeg die nu bij elkaar en maak daarvan een energiebeleid dat past bij alle ambities die achter die vier beloftes zaten. Dan heb je wel degelijk een energiebeleid. Nu vind ik dat niet terug in het coalitieprogramma. Nergens. Niet het integrale verhaal. Dat kan naast het energiebeleid op vervoersgebied, naast het energiebeleid van de economiegedeputeerde met de groene deals. Die groene deals gaan echter alleen maar over groen gas.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Die groene deals gaan breder, maar daarom zeg ik: de heer De Heer vraagt het nu waarschijnlijk aan de verkeerde gedeputeerde, want juist degene die er nu niet is gaat hier over. Ik wil heel graag met de heer De Heer in gesprek gaan over de manier waarop wij dat beter kunnen vormgeven en hoe wij daarin verder kunnen gaan. Ik weet dat de gedeputeerde daar ideeën over heeft. Ik hoop dat er binnenkort meer duidelijkheid over komt. Ik geloof echt dat wij de kant van de heer De Heer op gaan, maar het hoort niet thuis in dit verhaal. Dat wilde ik hem duidelijk maken.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Laten wij hierover verder discussiëren bij het realisatieplan.

Onze fractie kan nog steeds niet uit de voeten met de eerste zin uit de kadernota: De kadernota schetst geen nieuwe visie. Als je taken afbouwt, dan doe je dat toch vanuit een visie? Volgens ons botst de kadernota hier en daar met de visie van het Milieubeleidsplan, met de Bodemvisie en zelfs met de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS). En als je in strijd met je eigen visie taken afbouwt, dan moet je dat wel grondig onderbouwen. Het meest prangende voorbeeld is het schrappen van de provinciale inzet rond aardkundige waarden. In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie roepen we dat we de aardkundige waarden beter willen beschermen.

Dat begint natuurlijk met educatie, zoals we dat ook doen met natuureducatie en erfgoededucatie. In de Bodemvisie heeft de provincie een duidelijke ambitie uitgesproken: we willen ons inzetten om de beleving van de aardkundige en archeologische waarden te vergroten. De ChristenUnie vindt dat we die ambitie nu niet kunnen schrappen en daarom dienen we een motie in, waarin we vragen de aardkundige waarden overeind te houden. De argumentatie staat in de nota. Korthedshalve wil ik daarnaar verwijzen. Mijn collega heeft bij het volgende agendapunt slechts drie seconden nodig. Dus, als ik nog een minuutje krijg, kan ik het financiële kader ...

De VOORZITTER: Uw spreektijd is voorbij. U hebt nog wel een tweede termijn.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dan dien ik onze motie in.

Motie M6 (ChristenUnie): educatie aardkundige waarden.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 oktober 2012;

gehoord de beraadslagingen over de Kadernota Bodem-, Water- en Milieubeleid;

constaterende:

- *dat de Kadernota BWM-beleid de provinciale inspanningen op het gebied van aardkundige waarden wil beperken;*
- *dat de Bodemvisie de ambitie uitsprak dat de provincie zich zal inzetten om de beleving van aardkundige waarden te vergroten;*
- *dat zowel de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie als de Provinciale Ruimtelijke Verordening de bescherming van aardkundige waarden als provinciaal belang betitelt;*

overwegende:

- *dat voor de bescherming van aardkundige waarden ook educatie over aardkundige waarden nodig is;*
- *dat het aanwijzen van 'Aardkundige monumenten' een prima instrument is om de beleving van aardkundige waarden te bevorderen;*
- *dat de provincie Utrecht tussen 1995 en 2005 reeds zeven 'Aardkundige monumenten' heeft benoemd;*
- *dat de provincie destijds alle andere provincies heeft*

gevraagd om twaalf 'Aardkundige monumenten' aan te wijzen en dat veel provincies intussen het voorbeeld van Utrecht hebben gevolgd;

- *dat het aanwijzen van nog vijf 'Aardkundige monumenten' een beperkte inspanning vergt;*

spreken als hun mening uit:

dat de provincie de educatie over aardkundige waarden moet voortzetten;

verzoeken het college van GS:

om financiële middelen te zoeken voor de educatie over aardkundige waarden, wellicht gekoppeld aan natuureducatie of erfgoededucatie.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Heer zei dat het in strijd is met diverse andere plannen. Hij geeft één voorbeeld op het punt van aardkundige waarden. Daarbij is nu juist duidelijk gemaakt dat in de PRS (Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie) en in de PRV (Provinciale Ruimtelijke Verordening) geregeld wordt dat op dat punt geen apart noch nieuw beleid nodig is. In de motie voegt de fractie van de ChristenUnie educatie toe. Dat zou een uitbreiding kunnen zijn. Is het één voorbeeld? Kan de heer De Heer een ander voorbeeld geven?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat is het meest prangende voorbeeld. Wij hebben in de commissie ook gesproken over afval. Naar mijn idee kan de provincie op dat vlak meer doen, zoals ook staat in het Milieubeleidsplan. Zoals je een groene deal afsluit met bedrijven rondom energie, zo zou je ook een groene deal kunnen afsluiten met bedrijven als het gaat over beperking van bedrijfsafval. Naar mijn idee kun je op dat vlak meer doen. De provincie zou in mijn optiek wel degelijk een actieprogramma kunnen opstellen rondom het afvalbeleid om die rode kaart – dat gaat over bedrijfsafval – weg te werken. Dat hoeft de provincie niet zelf te doen, maar in samenwerking met bedrijven zou dat in het economische beleid handen en voeten kunnen krijgen. Of dat dan in dit actieprogramma moet of in het economische beleid,

dat maakt niet uit, maar in die groene deals – ik wil niet over grijze deals spreken, want dan begeven wij ons in een grijs tussengebied – had dat wat breder gekund; daar had afval bij kunnen zitten. Dan had het in de kadernota moeten staan.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Misschien ben ik niet duidelijk geweest. Het gaat mij er niet om wat er nog meer aan ideeën verzonnen kan worden, ideeën die wij allemaal zouden kunnen doen. De heer De Heer zei dat deze kadernota in strijd was met een aantal plannen. Daar gaat het mij om. Kan hij zeggen waarmee de kadernota in strijd is? Tot nu toe heeft hij alleen maar het voorbeeld van aardkundige waarden gegeven. Dat vind ik daarmee niet in strijd. Sterker nog: volledig in overeenstemming, en ook zo helder dat wij dat niet twee maal proberen te doen. Ik vraag hem dus nog een keer als dat in strijd is met de kadernota: kan hij dat onderbouwen of niet?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Als het gaat over de PRS dan vind ik de aardkundige waarden het duidelijkste voorbeeld. In de ene nota hebben wij daar de mond vol over en dan schrappen wij dat deel in het bodembeleid. De meeste punten waarmee ik moeite heb, zijn de punten die nu in het huidige Milieubeleidsplan staan en die nu met de Kadernota verdwenen zijn: energie, klimaat, duurzaamheid.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Alles zit erin, ook de oplossingen. Ik wil alleen uitspreken waarover de fractie van 50Plus zich zorgen maakt. Er is geen visie. Geen inhoudelijk beleid. Alles zal nog komen. Bijvoorbeeld als het gaat over waterveiligheid, dan wordt er heel veel geïnvesteerd in grote rivieren, overstromingen. Dat staat wel ergens, maar aan de andere kant hebben wij ook overtollig water, grondwater dat niet weg kan bij regenbuien en dergelijke. Eigenlijk zouden wij meer bezorgd moeten zijn over wat er achter de dijken gebeurt dan over wat er voor de dijken gebeurt. Met "voor de dijken" bedoelen wij dus de grote rivieren en "achter de dijken" het woongebied. Wij denken dat wij op deze punten en op dit hele gebeuren – alles is in samenhang – niet moeten bezuinigen. Dat kan, denken wij, ergens anders vandaan gehaald worden. Vooral met het bezuinigen op minder toezicht zijn wij het helemaal niet eens.

Het bouwen op plaatsen met een hoog waterpeil is inderdaad gemeentegrensoverschrijdend, want het water stopt niet bij de gemeentegrens. Het stopt zelfs niet bij de provinciegrens.

Wij vinden eigenlijk dat er heel veel ambitie uitgaat van de kadernota, maar nog geen directe oplossingen.

Wat een keer is genoemd, is het waterpeil in samenhang met de EHS. Als je in gebieden waar het waterpeil heel hoog is en waar je zelfs het regenwater niet of nauwelijks kunt afvoeren, waar huizen en dijken verzakken, toch het waterpeil verhoogt, omdat dat nu eenmaal is besloten bij de EHS, dan lijkt mij dat niet zo handig. Er zou nog een keer heel goed naar gekeken moeten worden.

Waar wij ons verder zorgen over maken is drukte in de ondergrond. Zeker omdat het waterpeil overal hoger wordt, krijg je vermenging van grondwaterverontreiniging. Dat staat in het rapport. Ik wil echter toch benadrukken dat wij ons ernstig zorgen maken over de drukte in de ondergrond. Wij zouden willen vragen wat belangrijker is: dat je veilig en prettig kunt leven of dat – dat staat ook in het rapport – geld belangrijker is dan de effecten die het oplevert?

Het is een beetje bizar. Wij hebben de hele middag gesproken over verbreding van rijstroken: 6 of 7 rijstroken. Eigenlijk hebben wij niet echt het gevoel dat er tegemoetgekomen is, als je naar 7 rijstroken gaat, aan de kwaliteit van de omgeving en dat die achteruit kan gaan. Deze nota staat bomvol met allerlei ideeën, gedachten en ambities om de leefkwaliteit in het stedelijk gebied te verbeteren. Dat wil ik toch even opgemerkt hebben.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is een heel traject geworden. Wij zijn dat traject met elkaar ingegaan vanuit de startnotitie en daarna met een bijeenkomst, waarin wij met elkaar hebben gekeken naar wat je eigenlijk mag verwachten van het BWM-beleid in de provincie Utrecht. Uiteindelijk hebben wij hier dan een kadernota, waarin wij met elkaar op zoek zijn naar de wettelijke zaken die wij moeten doen, en aan de andere kant zijn er prioriteiten die ik graag met de Staten wil delen en die ik hier voorleg om aan te geven dat wij op een andere manier invulling willen geven aan het BWM-beleid, dan in het verleden het geval is geweest.

Die cesuur is misschien heel scherp. Ik kan mij

voorstellen dat een aantal fracties zegt: ik herken niets meer, het is voor mij absoluut onvoldoende. Ik zie dat niet zo. Ik denk dat wij nu echt voor een andere methode kiezen dan wij in het verleden hebben gedaan en waarin wij sterk in programma's dachten. Wij dachten dat wij met het aangaan van subsidierelaties allerlei zaken konden organiseren. Ik ben er echt van overtuigd dat als wij dit BWM-beleid integraler in onze organisatie inbedden, wij betere resultaten kunnen boeken dan kortlopende programma's, incidenteel gefinancierd, door de jaren heen in gang te zetten. Ik denk dat de evaluatie die ik met de Staten heb gedeeld ten aanzien van het milieubeleid, zoals dat de afgelopen jaren is gevoerd, inzicht heeft opgeleverd: hoewel het heel goed was dat het bewustzijn over natuur en milieu aan de orde kwam – dat heeft echt geholpen om ons daarover te laten nadenken -, heeft het niet het langjarige effect opgeleverd dat wij misschien hadden gehoopt. Ik verwacht, gezien de rol die wij als provincie zien in het kader van het BWM-beleid, dat wij met deze benadering een stuk verder kunnen komen en betere resultaten kunnen neerzetten, die duurzamer zijn op de langere termijn. Dat is mijn overtuiging. Dat is ook de reden dat ik deze kadernota met overtuiging aan de Staten voorleg.

Ik dank de heer Tuijnman voor zijn positieve woorden en bijdrage. Ik denk dat hij precies geschetst heeft wat ik hiervoor al aangaf: wat is de rol van de provincie, hoe kunnen wij daaraan invulling geven? Ik ga met vertrouwen met hem in debat over het realisatieplan, om te kijken dat wat wij hier als prioriteit met elkaar benoemen, met onze partners, de waterschappen, de milieuorganisaties, de steden, de gemeenten, waar wij elkaar kunnen versterken en waar wij dat beleid invulling kunnen geven. Wij moeten dat niet allemaal op een eilandje doen, waarbij er bijvoorbeeld in de ene gemeente een subsidieprogramma loopt en waarbij wij er ook nog een subsidieprogramma tegenaan gaan zetten. Dat is niet effectief. Ik denk dat het veel effectiever is het op beleidsmatig niveau met elkaar te laten verbinden. Ik heb bij de kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling al iets gezegd hoe wij dat zien. Het is de bedoeling dat als je vanuit je instrumentarium dat daaraan hangt, met gemeenten in conclaaf gaat over de binnenstedelijke opgave, ook gaat kijken juist naar die duurzame oplossing die je wilt bereiken met die binnenstedelijke opgave.

Dat geeft ook aan dat deze kadernota niet op zichzelf staat. De kadernota heeft zijn tentakels naar al die verschillende onderdelen van het beleid.

Ik wil alvast vooruitspringen naar één ding dat hier heel pregnant aan de orde is gekomen. Dat betreft de opmerking van de heer De Heer over het energiebeleid. Hij herkent het niet meer; hij is het kwijt. Ik wil hem best wel helpen zoeken. Ik heb het gevonden: het zit, zoals al eerder is gemeld door anderen, bij collega Van Lunteren. Het is heel duidelijk in de economische nota aan de orde geweest. Daar hebben wij het energiebeleid als een punt benoemd. Dat gebeurt nu ook; er gebeuren zaken op het gebied van energie, waarbij wij als provincie onze rol oppakken: of het vanuit de RO-opgave is, of het vanuit het verbinden van partijen is en waarbij wij zoeken naar nieuwe oplossingen voor energie, of dat het vanuit mijn rol is als vergunningverlener en samen met Eneco, met Nuon kijken op Lage Weide hoe wij daar vergistingsinstallaties en nieuwe energieopwekkingcentrales kunnen neerzetten. Wat ik ermee wil zeggen, is dat energiebeleid niet per definitie milieubeleid is. Nee, energiebeleid gaat in den brede en heeft te maken met al die verschillende factoren, waarbij wij vanuit het college betrokken zijn.

Dan ga ik terug naar de verschillende bijdragen. De heer De Vries geeft aan dat hij milieubeleid heel belangrijk vindt. Ik heet ook De Vries en ik vind dat ook. In elk geval heeft hij een wat sceptische blik op wat wij daarmee willen vanuit deze nota. Hij komt eigenlijk tot de conclusie dat het allemaal minder wordt. Minder ambtenaren, minder geld, dus het zal allemaal wel minder worden. Ik hoop wel, al denk ik niet dat ik daarin slaag, dat ik duidelijk heb gemaakt dat wij dat op een andere manier willen organiseren, juist in den brede van de organisatie. Daardoor hebben wij het gevoel dat wij die verschillende opgaven met elkaar kunnen verbinden en dat ze op die plekken kunnen landen, waarop wij als provincie de meeste invloed hebben. Ik geef nog even het voorbeeld vanuit de RO-opgave. Als wij straks met die binnenstedelijke opgave gaan werken vanuit het programma dat met ICP-gelden gaat werken, dan is het juist goed dat de mensen vanuit de afdeling Bodem, Water en Milieu erbij zitten en mee denken in het proces: wat is de beste oplossing, hoe kunnen wij iets doen aan waterberging, hoe kunnen wij iets doen aan hittestress? Al dat soort onderwerpen kun-

nen dan passeren. Ik denk dat daarin de meerwaarde zit van dit beleid. Ik hoop dat ik dat op termijn kan bewijzen door vanuit het realisatieplan partners te kunnen aantonen aan de Staten en dat wij dan willen afspreken hoe wij daarover willen rapporteren. Ik denk dat het realisatieplan aangeeft wat wij met elkaar afspreken en wat de doelstellingen daarbij zijn. Daaraan gekoppeld is er natuurlijk gewoon een terugkoppeling: hoe hebben wij het gedaan, wat is er bereikt, wat is er niet bereikt en waarom niet?

Er is gesproken over een soort trendbreuk naar beneden toe. Ik vind juist dat die trendbreuk die integrale inzet is. Ik denk dat dat het verschil is met het verleden. Het is iets, wat eigenlijk in de genen zit van dit college, als ik het zo mag zeggen, en zo voel ik het ook echt.

De heer Graaff had een paar pregnante vragen over de middelen. Hij vroeg ook hoe wij omgaan met de inzet van het aantal mensen dat daarbij aan de orde is. Laat ik daarmee beginnen. Het klopt. Er is een bedrag van € 700.000 geprioriteerd voor vergunningverlening- en handavingsbeleid, maar dat is nog niet verder uitgewerkt. Dat klopt. Dat is ook zo. Daar denken wij nog over na, want er komt nog heel veel op ons af, juist vanuit de vergunningverlening en handhaving. Je ziet wat er op dit moment aan decentralisatie op ons afkomt: Wabo-zaken en al die andere zaken, waarmee wij vanuit het Rijk opgezaald worden. Het vervelende is vaak dat er niets bij komt in dat licht. Het is vaak zo dat een taak wel wordt overgeheveld, maar dat de aanvullende middelen om die handhaving te kunnen plegen, niet tot stand kunnen komen. Ik wil deze middelen dus op deze manier inzetten. Ik denk dat het goed is dat wij dat geld zodanig kunnen inzetten en dat wij zeggen: wij hebben onze reguliere taken vanuit het wettelijk kader, maar wij hebben ook een aantal taken dat wij juist willen koppelen aan de prioriteiten, zoals wij die in de kadernota hebben benoemd.

Als de Staten mij dus de ruimte geven, dan zorg ik ervoor dat wij in het realisatieplan duidelijker kunnen aangeven waar precies die middelen zitten, op welke prioriteit en hoe wij die kunnen verbinden met de doelstellingen die daarbij horen

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Onze vraag zou ook zijn of de gedeputeerde in de richting van de begroting – daarin zal dit bedrag opgenomen worden - al iets meer uitgewerkt kan aan-

geven waaraan hij het geld wil besteden. Het is nu, in alle eerlijkheid, allemaal nogal vaag geformuleerd. Deze kadernota wekt de indruk dat puur ingezet wordt op de prioriteiten. Als ik de gedeputeerde goed beluisterd heb, dan ligt het wat genuanceerder en gaat hij het geld ook breder inzetten. Het lijkt mij goed in het licht van de begroting daarover een keer nader te spreken.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat gaan wij doen. Dat is een toezegging. De wettelijke taken. Er is gezegd dat wij hier zitten met dik 50 fte. Het is goed dat ik even duid hoe dat allemaal ambtelijk is verlopen. Ik heb mij daarover goed laten voorlichten. Wij zijn aardig aan het down-sizen – als ik dat zo mag zeggen - wat betreft het aantal mensen dat überhaupt op deze beleidsvelden actief is. Eind 2011 werkten er nog 70 mensen op het BWM-beleid, en dan in de brede invulling. Momenteel zitten wij op 57. Die mensen zitten niet meer in de afdeling Bodem, Water en Milieu. Zij zitten nu in de afdeling Fysieke Leefomgeving en Uitvoering Fysieke Leefomgeving. Zij zitten verdeeld over twee afdelingen. Door het stopzetten van een aantal subsidieprogramma's zijn er al mensen naar andere afdelingen gegaan. Een deel van deze mensen is terecht gekomen bij bijvoorbeeld de afdeling Economie, omdat wij daar - dat zei ik al tegen de heer De Heer – het energiebeleid ondergebracht hebben. De beweging naar beneden toe met minder mensen is dus aan de orde. Aan de andere kant moet ik zeggen dat wij bij zo'n opgave als het Deltaprogramma, waarin wij nu betrokken zijn, vanuit de afdeling Water mensen nodig hebben om onze input daarbij te kunnen leveren. Zeker als wij trekker worden van het programma Neder-Rijn en Lek, dan vergt dat van ons ambtelijke inzet om daaraan een goede invulling te geven, naast het reguliere beleid dat natuurlijk ook gewoon doorgaat en waarmee wij continu bezig zijn vanuit de wettelijke taken. Ik hoop dus dat ik enigszins duidelijk heb kunnen maken dat de beweging er is, maar dat niet van vandaag op morgen stromen ambtenaren het pand verlaten, omdat wij niks meer doen op het gebied van BWM-beleid. Dat is natuurlijk niet het geval.

Ik hoop dat ik hiermee heb aangegeven dat die beweging er is en dat wij deze mensen op dit moment nog nodig hebben om het beleid te kunnen vormgeven.

De heer Hoefnagels had twee vragen. Hij vroeg of wij de prioritering, de genoemde speerpunten, terugzien in het realisatieplan. Ik zou bijna zeggen dat het een open deur is. Het is vanzelfsprekend dat dat de basis is waarop wij met de Staten dat realisatieplan willen laten zien en ook om te laten zien hoe wij daaraan de doelstellingen kunnen verbinden. Ik heb al gezegd dat daar vanzelfsprekend op volgt dat wij een rapportage zullen geven naar aanleiding van het realisatieplan. Wij moeten het er met elkaar nog maar even over hebben of wij dat jaarlijks doen of dat een andere termijn noodzakelijk is.

De heer Ubaghs: fijn dat zijn partij de kadernota wil ondersteunen. Hij had nog twee vragen openstaan waar ik tijdens de commissievergadering niet aan toe ben gekomen. Dat is een vraag die ging over de € 19,7 miljoen, genoemd op bladzijde 18, en een verschil van € 300.000, het bedrag dat erboven staat. Ik moet het antwoord nog even schuldig blijven. Ik hoop dat de heer Ubaghs mij de gelegenheid geeft in tweede termijn hierop terug te komen. Dan kan ik even ambtelijke ondersteuning vragen om het antwoord op die vraag te formuleren.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Uiteraard geef ik de gedeputeerde die gelegenheid. Het gaat overigens niet om € 300.000. Het gaat om een verschil van € 700.000.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kijk naar de Baten: die staan op € 19,4 miljoen bij "andere bronnen". Daaronder staat "Incidentele lasten": € 19,7 miljoen. Dat bedoelt de heer Ubaghs toch?

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik bedoel in het onderdeel Lasten. In het midden staat een rij getallen. Die moeten opgeteld € 19,7 miljoen zijn, maar hier is de uitkomst € 19 miljoen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Oké, ik laat het uitzoeken en kom er in tweede termijn op terug.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Die bedragen hoeft u niet op te tellen tot € 19,7. De getallen bovenin tellen op tot € 4,8 miljoen bij "Structurele lasten". Daaronder staat een bedrag van

€ 19,7 miljoen. Daarbij staat: "Incidentele lasten" en "o.a. Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht" en dat is € 14,2 miljoen. Er zit dus nog € 5,5 miljoen in de incidentele lasten. Die staat hier niet genoemd, want er staat "o.a.". € 4,8 en € 19,7 is opgeteld € 24,5 miljoen.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de gedeputeerde zijn beantwoording afrondt in de hoop dat zodra de pizza's gearriveerd zijn, wij kunnen schorsen en het uitgezocht kan worden.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog graag even reageren op de vraag van de heer Hoefnagels.

De VOORZITTER: Hij stelde niet zozeer een vraag. Hij vertelde hoe hij het zag. Als u er echter op wilt reageren, kunt u uw gang gaan.

De heer UBAGHS (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dan ga ik het voorlezen. € 1,2 plus € 0,7, plus € 1,3, plus € 0,9, plus € 0,7, plus € 14,2 is € 19 miljoen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de tweede termijn kom ik hierop terug. De volgende vraag ging over de € 1,9 miljoen robuust bedrag. Ik kom daarop ook terug in de tweede termijn. Ik laat dat ook even uitzoeken.

De heer Bekkers zei dat hij de koppeling interessant vond. Hij zei ook dat het een enorme uitdaging is juist om de leefomgeving, die onder druk staat, op een goede manier te ondersteunen vanuit dit beleid. Dat snap ik. Hij vroeg speciaal nog eens te kijken naar een stapeling van factoren en neem die mee in het realisatieplan. Daartoe ben ik natuurlijk bereid. Ik denk ook dat het voor de hand ligt om dat te doen. Ik heb bij de behandeling in de commissie al heel duidelijk aangegeven dat het mij er niet om gaat alle zaken apart te laten zien, maar juist om te kijken dat als je door stapeling meer moet doen dan alleen het wettelijk minimum, je daartoe bereid moet zijn, want dan kom je daar ook toe.

Dan kijk ik nog even naar de schaliegasvrije provincie. Ik ga daarover vooralsnog geen uitspraak doen. Ik heb in de commissie al gezegd dat ik op 25 oktober een kennisatelier heb met een aantal vertegenwoordigers uit het veld. Dat loopt van Natuur- en

Milieueducatie tot aan Nopreco en ook de mensen van Vitens zijn erbij. Ik ga eerst met deze mensen in conclaaf en dan kom ik bij de Staten terug om een uitspraak te doen. Ik vind dat nu te prematuur, want ik heb eigenlijk geen zicht op de materie an sich. Ik wil mij hierover eerst goed laten voorlichten.

Op de vraag over tijdelijke milieuvergunningen heb ik in de commissie feitelijk al geantwoord. Ik ben er eigenlijk geen voorstander van. Het beleid zoals het nu gevoerd wordt, betekent vaak als er een nieuwe opstelling moet ontstaan voor bijvoorbeeld bedrijvigheid, er vaak aanvullende milieuvergunningen nodig zijn. Dus de noodzaak voor tijdelijke milieuvergunningen zie ik niet zo gauw.

De heer Meijer en ik hebben in de commissie uitgebreid van gedachten gewisseld en zijn niet tot elkan- der gekomen. Dat is mijn conclusie.

Over het energiebeleid, zeg ik tegen de heer De Heer, heb ik al het een en ander gezegd. Het klopt: wij maken een andere afweging ten aanzien van een aantal beleidsvelden, waarvan wij zeggen: daar doen wij nu niets meer aan. Daar ben ik helder in en daar ga ik geen doekjes om winden. Het is een keuze. De aardkundige waarden. In het stuk wordt duidelijk aangegeven dat wij die juist willen beschermen vanuit het ruimtelijk beleid. Ik zag echter ook de motie van de heer De Heer. Ik wil met hem afspreken dat ik sowieso met het IVN, die veel natuur- en milieueducatie verzorgt, rond de tafel wil gaan zitten. Wij hebben elk halfjaar een overleg. Wij kunnen dan ook overleggen of dit een onderwerp kan zijn dat het IVN kan opnemen in haar beleidsplan en daaraan uitvoering kan geven. Ik denk dat ik de fractie van de ChristenUnie dan al een heel stuk nader om iets te doen met de motie. Het is niet zo dat ik vanuit de provincie zelf een heel educatief beleid wil opzetten om aardkundige waarden te gaan promoten. Ik denk dat de bescherming, ruimtelijk, des provincies is. Waarschijnlijk, met een slag om de arm, kunnen wij via het IVN iets educatiefs doen. Dat ga ik nog even uitzoeken voor de heer De Heer.

Mevrouw Hoek wil ik even corrigeren op een beeld dat zij misschien opriep, maar dat niet helemaal terecht is. Zij zegt: ik vind het helemaal niet leuk dat je gaat bezuinigen op waterbeleid. Belangrijk is om even te kijken op het overzicht op bladzijde 26. Wij voeren daar eigenlijk een reparatie. Wat wij doen,

is naar aanleiding van een structureel beleid dat in het verleden incidenteel werd gefinancierd, een beweging te maken naar beleid dat structureel wordt gefinancierd. Ik denk niet dat zij daartegen kan zijn, want dat geeft alleen maar aan dat het beter ingebed is in hoe wij dat willen gaan uitvoeren.

Gesproken is over drukte in de ondergrond. Het lijkt mij zeer evident en voor de hand liggend dat wij ons daarover zorgen maken en dan heb ik het maar even over de discussie rondom schaliegas en dergelijke.

De VOORZITTER: Wie wenst het woord te voeren in de tweede termijn?

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog even kort reageren op de eerste termijn van de gedeputeerde. Wij hebben nog twee vragen. In de eerste termijn hebben wij gevraagd of het college beweegt richting het Rijk met betrekking tot het afstoten van bepaalde wettelijke taken of juist het vasthouden van taken in het kader van aanpassingen van wetgeving.

Daarnaast reageerde de gedeputeerde wat gechar- geerd op het wegstromen van ambtenaren. Het moge duidelijk zijn dat onze vraagstelling zo niet was bedoeld. De gedeputeerde noemde één pro- gramma - dat viel mij op - waarvan het belang alge- meen gedeeld wordt, namelijk het Deltaprogramma. Dat zijn natuurlijk niet de 50 fte waarover wij praten. Meer in algemene zin hebben wij geprobeerd duide- lijk te maken dat als je nu kijkt hoeveel geld er hierin omgaat en hoeveel daarmee concreet bereikt wordt, je je mag afvragen of dat doelmatig is. Dan zeg ik niks over effectiviteit van personeel of effectiviteit van andere zaken. Het gaat mij om het totaalplaatje: voldoet het geld dat wij nu op dit beleidsterrein inzetten aan de waarde die wij daarmee als provincie creëren? Misschien zou de gedeputeerde deze vraag nog iets serieuzer kunnen beantwoorden.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom ook nog even terug op een paar vragen die ik in de eerste termijn heb gesteld. Dat betreft onder meer de vraag of er bij het realisatieplan een over- zicht kan komen van waar normoverschrijdingen plaatsvinden, waar door lopende mobiliteitsinveste- ringen of andere ontwikkelingen die normoverschrij- dingen worden weggewerkt, wat er dan nog overblijft en wat dan in het programma van de provincie of via andere financieringsbronnen aangepakt wordt.

Dat is één ding. Het kan een toezegging zijn of eventueel kan het antwoord nagestuurd worden.

Ten aanzien van de tijdelijkheid van milieuvergunningen is mij uit het antwoord van de gedeputeerde niet helemaal duidelijk geworden waarom wij dat niet zouden doen. Hij zegt dat er in veel gevallen toch een aanvullende milieuvergunning nodig is, dus dat dat in de praktijk niet zo'n probleem is. Dan denken wij dat je die tijdelijkheid net zo goed kunt koppelen aan de afschrijvingstermijn en als er dan een aanvullende deel is, dan kun je dat meteen voor het geheel in een keer opnieuw behandelen. Dat wil ik graag nog toegelicht hebben. Wellicht is het zo dat het ook vaak voorkomt dat het niet aanvullend is en dat het extra veel werklast oplevert. Het is maar een suggestie waar het in zou kunnen zitten. Als het enigszins kan, lijkt het ons qua innovatie een goede uitstraling als wij zeggen: koppelen aan afschrijvingstermijn. Wij staan hier voor de best beschikbare technieken en innovaties in deze provincie. Bedrijven die hier aan de slag gaan, mogen op voorhand weten dat zij daarop moeten rekenen.

Ten slotte vind ik het netjes nog even te reageren op het initiatief van de ChristenUnie. Mij is niet duidelijk waarom er specifiek een aparte educatielijm over aardkundige waarden opgericht zou moeten worden, aangezien wij toch in de hele discussie over ruimtelijke kwaliteit diverse facetten hebben, waaronder aardkundige waarden. Dan zou ik zeggen: laten wij dat alstublieft integraal en samenhangend naar de samenleving toezenden en niet daarnaast nog een provinciale aardrijkskundeles ontwikkelen. Misschien kan de heer De Heer daar nog even op ingaan.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Mijn punt is juist dat die educatie over verschillende terreinen zit en dat je het juist integraal zou moeten aanpakken. Er gebeurt erfgoededucatie. Er gebeurt natuureducatie. Op bodemgebied was er ook nog een klein deel educatie over het benoemen van aardkundige monumenten, het maken van een folder, het zetten van een informatiebord. Dat gebeurde tien jaar geleden met een gemiddelde van één monument per jaar. Dat is niets vergeleken met de duizenden jaren waarin die monumenten zijn gevormd. Het was echter een heel kleine educatieve taak. Ik pleit ervoor die taak overreind te houden of uit te besteden aan een club die dat goed kan. Ik

ben blij dat de gedeputeerde toezegt dat hij daar integraal naar wil kijken en dat educatie er integraal bij wordt gepakt.

Ten slotte. De fractie van de ChristenUnie heeft een tweede motie voorbereid over de financiële kant van het verhaal. De herijking van het BWM-beleid is nodig, omdat deze sector een grote bezuinigingsdoelstelling moet halen. Dankzij twee enorme tegenvallers is die bezuinigingsopgave maar liefst twee en een half keer zo groot uitgevallen dan de bedoeling was tijdens het opstellen van het coalitieakkoord. Wij vinden dat deze sector nu onevenredig zwaar wordt getroffen. Daarom willen wij graag een beetje morrelen aan het financiële keurslijf dat gedeputeerde De Vries beknelt en in de houdgreep houdt.

De begroting staat pas voor de volgende PS-vergadering op de agenda, maar we willen daar nu alvast een klein voorschot op nemen. Wij vinden het niet nodig dat een bezuiniging op rijksniveau per definitie in diezelfde sector wordt opgevangen. Dat doen we ook niet in de jeugdzorg, in het mobiliteitsbeleid of in het landelijk gebied. Bij bezuinigingen op rijksniveau komt de gedeputeerde doorgaans onmiddellijk naar Provinciale Staten met de vraag hoe we dat kunnen oplossen. Dat is bij de rijksbezuiniging van € 185.000 op de bodemsanering niet gebeurd. Via een motie willen we het college uitnodigen om in de aanloop naar de begrotingsbehandeling nog eens goed te kijken of het bedrag van € 185.000 buiten de BWM-sector kan worden gevonden.

Motie M7 (ChristenUnie): financiering Bodem-, Water- en Milieubeleid.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 oktober 2012;

gehoord de beraadslagingen over de Kadernota Bodem-, Water- en Milieubeleid;

constaterende:

- dat het coalitieakkoord de BWM-sector een bezuiniging van € 390.000 heeft opgelegd;
- dat de bezuinigingsopgave door twee tegenvallers is opgelopen tot maar liefst € 867.000;

overwegende:

dat de BWM-sector door deze extra hoge bezuinigingsopgave onevenredig zwaar wordt getroffen;

*spreken als hun mening uit:
dat een bezuiniging op rijksniveau door de provincie
niet automatisch binnen de desbetreffende beleidssector
hoeft te worden opgevangen;*

*verzoeken het college van GS:
om in de omloop naar de behandeling van de Begroting
2013 met een dekkingsvoorstel te komen, waarbij de
bezuinigingsopgave van € 867.000 niet uitsluitend bin-
nen de BWM-sector wordt gelegd.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende onderte-
kend en maakt deel uit van de beraadslagingen. De
motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voor-
zitter! Ik zie waar de dekking vandaan komt. Ik
zie onder andere "bestrijding muskusratten". Dat
klopt: dat is geen landelijke taak meer. Het is niet
landelijk meer; dan kunnen wij daarop bezuinigen.
Dan doen wij dat. Op het moment dat landelijk iets
wordt opgedragen en wij kunnen er niet op bezuini-
gen, dan doen wij het niet. Ik zie dat even niet. Als
je die € 185.000, die eigenlijk is opgedragen door
het ministerie, aftrekt van de € 337.000 die wij niet
meer hoeven te besteden, omdat wij de muskusrat-
tenbestrijding niet meer doen, dan zie ik binnen
dit beleidskader een plus door de besluiten van het
Rijk. Het is allemaal een beetje geven en nemen.
Dan denk ik: moet dit nu zo gedetailleerd? Wat wil
de heer De Heer ervan gaan doen? Dat vind ik heel
interessant. Wat wil hij meer gaan doen?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de
Voorzitter! Ja, aardkundige waarden beschermen.
Daarvoor heb je echter niet zoveel geld nodig, want
dat is heel goedkoop. Ik vind het te gemakkelijk een
bezuiniging die op rijksniveau wordt opgelegd aan
de provincie, als een technische wijziging in de sta-
tenbrief te sturen, als een technische wijziging in de
voorjaarsnota weg te stoppen, terwijl je er niet een
politieke uitspraak over hebt gedaan. Ik wil met mijn
motie de Staten eigenlijk een politieke uitspraak ont-
lokken. Wat mij betreft gaan wij dat bedrag niet au-
tomatisch uit diezelfde sector halen. Dat doen wij bij
andere sectoren ook niet. Dus ik vind dat je dat hier
ook niet moet doen. Die politieke uitspraak hadden
wij natuurlijk al bij de voorjaarsnota moeten ontlok-

ken, maar is het ons toen niet duidelijk geworden. In
de aanloop naar de begrotingsbehandeling wil ik dit
daarom alsnog op de agenda zetten.

Ik hoop dat als de Staten de motie aannemen, de
gedeputeerde iets meer armslag krijgt dan dat finan-
ciële keurslijf, dat nu zo knellend is.

De VOORZITTER: Ik kijk even of de antwoorden al
op papier staan. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 19.38 uur tot 19.40 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de
Voorzitter! Er zijn vier punten om nog even op terug
te komen. Ik begin met de heer Graaff: doen wij nog
een extra lobby richting het Rijk voor de aanpassing
van regelgeving? Nee, wij doen het alleen in het
kader van de RUD, omdat wij daar merken dat het
organisatorisch heel belangrijk is dat er een duidelijk
signaal vanuit het Rijk komt, van: hoe wilt u het nu
eigenlijk hebben? Wij zijn jaren bezig geweest om
daar een duidelijk signaal van te krijgen. Het is zo
dat wij natuurlijk vaker in IPO-verband met het Rijk
overleggen over de decentralisatieopgave en aange-
ven: wat kunnen wij van u verwachten, wat gaat u
erbij leveren, hoe wilt u het ingericht hebben, krijgen
wij iets over de schutting gegooid en moeten wij
maar uitzoeken hoe wij het organiseren? En natuur-
lijk ook de afstemming als er zo'n decentralisatie
plaatsvindt van wet- en regelgeving: hoe moeten wij
dat onderling met de provincies afstemmen? Dat is
feitelijk de beperktheid waarin wij opereren. Het is
niet zo dat wij nu in gezamenlijkheid richting Den
Haag optrekken om te zeggen: nu ja, u moet allerlei
regelgeving gaan aanpassen behalve als het ons het
werken echt onmogelijk maakt.

De tweede vraag ging natuurlijk over de fte's, de
inzet daarvan en het, als ik het zo mag zeggen, het
verwachtingsmanagement: hoe gaat zich dat verder
ontwikkelen. Ik denk dat het goed is duidelijk te
maken dat wij op dit moment met 57 fte op dit be-
leidsterrein zitten. Daarvan is 80% inzet op de wet-
telijke taken en is 20% inzet voor de prioriteiten die
wij vandaag in de kadernota met elkaar behandelen.
Mijn verwachting is dat door die inzet er een toege-
voegde waarde ontstaat. Natuurlijk is het zo dat wij
met elkaar in coalitieverband hebben afgesproken

dat er nog een reorganisatieslag gaat plaatsvinden. Dan zal er kritisch gekeken worden naar de vraag hoe wij deze afdeling, die onder de afdelingen FLO en UFL valt, doelmatig en efficiënter kunnen inrichten. Het is niet mijn doelstelling nu al bij de kadernota te zeggen: streep er maar weer veertien af en dan redden wij het ook wel. Dat is niet mijn inzet. Er kan dus nog een reductie ontstaan, maar die zal niet in de heel grote getallen terechtkomen.

Wij moeten ons ook realiseren dat wij te maken hebben met een takenpakket dat zich niet alleen tot Water beperkt. Ook bijvoorbeeld de Luchtvaartnota heeft ons heel veel werk gekost de afgelopen jaren. Sinds 2010 is het ons domein, maar ja, wij komen nu al die regelingen tegen, die wij moeten uitwerken, afhandelen, enzovoort. Men kan zich voorstellen dat dat niet allemaal op een achternamiddag geregeld is.

De heer Bekkers had nog twee vragen. Hij vroeg of ik bereid ben inzicht te geven in de overschrijding van normen in het realisatieplan. Ik moet daarover even nadenken. Ik kan voor mijzelf nog niet zo'n goed beeld schetsen of de heer Bekkers zit te wachten op allerlei kaarten met rood oplichtende velden van plekken waar de luchtkwaliteit niet goed is. Wij hebben natuurlijk rapportages die gaan over luchtkwaliteit en dergelijke en waarvan de Staten regelmatig op de hoogte worden gesteld. Ik wil er dus best over nadenken en er op termijn op terugkomen wanneer wij de aanloop naar het realisatieplan gaan nemen. Ik moet er, zal ik maar zeggen, nog even op broeden.

Dan de tijdelijkheid van milieuvergunningen. Ook dat vind ik een lastig punt. Kijk, het argument van de heer Bekkers is ook sterk: als je toch dingen verandert, waarom laat je het dan niet tijdelijk? Ik vind dat wij vergunningverlening niet doen om het ondernemers lastig te maken, maar om hen te stimuleren. Ik geef een voorbeeld. Wij zijn best strikt op het verlenen van vergunningen en ook op het handhaven ervan. Niets voor niets zijn wij nu in aanloop naar het sluiten van twee bedrijven die een BRZO-status (Besluit Risico's Zware Ongevallen) hebben. Dat komt ook voort uit het feit dat wij zeggen: jullie zitten niet in een vernieuwende sfeer, jullie kunnen eigenlijk niet verder op deze manier. Ik vind aan de andere kant dat als ondernemers continu nieuwe vergunningen moeten aanvragen,

omdat zij iets nieuws neerzetten, dat niet helpt in de bedrijfsvoering. Er zitten dus twee kanten aan en ik ben er nog niet van overtuigd dat een tijdelijke milieuvergunning beter zou helpen dan dat wij geregeld met bedrijven aan tafel zitten om te horen wat zij gaan veranderen in hun procesvoering, waardoor wij die vergunning kunnen aanpassen. Ik denk dat dat effectiever is en meer op maatwerk is gericht dan standaard tijdelijke vergunningen in te voeren.

De heer De Heer sprak over de financiën. Hij kan niet van deze gedeputeerde verwachten dat hij nu gaat morrelen aan de financiën. Ik zal de motie ontraden wat dat betreft. Dit zijn afspraken die wij hebben gemaakt op deze manier. De Staten zijn hierover overigens geïnformeerd in de aanloop naar de voorjaarsnota toen ik een memo aan de commissie heb verstuurd, waarin ik heb aangekondigd dat bijvoorbeeld deze korting van het Rijk er aan zat te komen. Het kan niet zo zijn dat de heer De Heer daarover nu volslagen verrast is. Het zat er aan te komen. Ik vind het niet meer dan kies dan dat ik als betrokken gedeputeerde op dit dossier mijn zaken oplos binnen het domein van mijn dossier.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben wel verrast, omdat de statenbrief als nummer 23 op een lange agenda stond als een ter kennisname stuk. In de voorjaarsnota stond het getal ook niet vermeld. Ik ben er dus door verrast door de bijlage bij deze kadernota.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik herinner mij een brief van 17 april, waarin ik de commissie heb geïnformeerd over de voorgenomen bezuinigingsopgave vanuit het Rijk op dit gebied. Ja, dat is waarover ik de Staten toen geïnformeerd heb, met name op voorspraak van de fractie van D66, die dat graag van te voren wilde weten.

De heer Ubaghs had een vraag over de financiën. Ik denk dat ik het vrij eenvoudig kan toelichten. Het klopt zoals de heer Hoefnagels het voorrekende. Als je de structurele zaken bij elkaar optelt, kom je op € 4,8 miljoen. Dan heb je nog de incidentele lasten, waarvan € 14,2 miljoen o.a. het Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht is. Er is nog een aantal andere posten. Het levert een totaalbedrag op van € 24,7 miljoen. Dat is de verklaring die ik de heer Ubaghs op dit moment kan geven. Het rijtje aan de

linkerkant telt dus niet op naar € 19,7 miljoen. Dat heeft hij goed geconstateerd.

Dan heeft de heer Ubaghs een vraag gesteld over de inzet van een robuust bedrag van € 1,8 miljoen. Wat is daar nu robuust aan? Dat kan ik verklaren. Het robuuste zit erin dat het eigenlijk opgebouwd is uit allerlei losse dingen vanuit het verleden; kleine bedragen die wij overal voor hadden. Ik heb op een gegeven moment met de mensen gezegd: kunnen wij niet gewoon een wat grotere pot maken? Dan kun je je nog afvragen wat € 1,8 miljoen is op een totaalbegroting van de provincie Utrecht. Als je echter ziet dat dat uit verschillende kleinere posten is opgebouwd, dan biedt mij dat meer handvatten dan te blijven werken met allerlei kleine deelprogramma's en middelen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 19.48 uur tot 20.18 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Statenvoorstel verdeling middelen erfgoedparels.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Gezien het tijdstip zal ik het kort houden.

De fractie van de VVD steunt de voorgestelde toekenning en de bedragen. De toekenning is in lijn met de Cultuurnota en versterkt de ruimtelijke kwaliteit van verschillende delen van de provincie. Wat wij bovendien heel netjes vinden in dit stuk is dat er ook direct integraal wordt gewerkt, bijvoorbeeld met de verwijzingen die er staan naar de PRS.

Verder zien wij uit naar de erfgoedmonitor, die per volgend jaar beschikbaar is, waardoor de toekenning nog objectiever zal plaatsvinden.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik smokkel even wat tijd van de VVD en wil graag weten wanneer wij een trapleuning hier langs de trap krijgen. Ik ben vorige week van de trap gevallen en ik hoop dat niet nog een keer te doen. Dus, graag een trapleuning. Dat is punt één.

Punt twee. Ik wil niet ergens een stekker uittrekken, maar ik wil ergens een stekker instoppen. Kan iemand zorgen dat die dingen, de stekkerdozen, open staan en open blijven?

Goed. Tot zover mijn gesmokkelde tijd.

De VOORZITTER: U hebt nog drie minuten en 21 seconden.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn het in grote lijnen eens met de verdeling van de middelen voor de erfgoedparels, mede door de schriftelijke beantwoording van mijn vragen. Echter, bij de besteding van de gelden aan het Baarnse Bos, maken wij enkele restricties. Het lijkt geen twijfel dat het Baarnse Bos aan een opknapbeurt toe is. Paden zijn verzakt en als het geregend heeft, staan er wekenlang plassen. Het bos moet nodig worden opgeschoond et cetera. Genoeg werk aan de winkel. Waar is echter voor gekozen? De vijver, ofwel de Grote Kom, is gerenoveerd of men heeft daar een poging toe gedaan. Het resultaat is een grote, afzichtelijke betonnen bak die detoneert in het bos. Ik zeg over zoiets: wie bedenkt het, wie maakt het, wie koopt het? Maar over smaak valt niet te twisten. Wel over de besteding van subsidiegeld. Met bombarie werd deze zomer de gerenoveerde Grote Kom door gedeputeerde Pennarts geopend. Nu heet het in het statenvoorstel dat de renovatie nog niet klaar is en dat tot die tijd het volgende subsidiebedrag, o.a. voor renovatie van de Kleine Kom, nog niet wordt verleend. Wat is er werkelijk aan de hand? Een architect uit Maastricht is ingeschakeld. Wat hij heeft geconstrueerd is een betonnen bak met scherpe randen en een steil talud, bekleed met graszoden. Op vier plekken een betonnen trapje naar beneden om bij de vijver te komen. Zo heeft de gedeputeerde het geopend door middel van een speelgoedbootje te water te laten. Nu, enkele maanden later, lopen de tranen je uit de ogen. De graszoden zijn grotendeels weggespoeld, er is een hekwerk om de gehele vijver geplaatst, bij de trappen naar beneden hangen bordjes "niet betreden, instortingsgevaar", het hondje van onze nieuwe beleidsmedewerker is er bijna verdronken, want het ging erin zwemmen en kon er niet meer uit komen. Dit was een lieflijke vijver, waar eenden in zwommen, hondjes poedelden en mensen genoten. Gelukkig, het is een schrale troost, hebben wij nog foto's ter nagedachtenis.

Wij verzoeken Gedeputeerde Staten, voordat het volgende subsidiebedrag wordt verleend, een evaluatierapport aan Provinciale Staten voor te leggen over de Grote Kom, zodat een debacle van de Kleine Kom kan worden voorkomen.

Het betrekken van omwonenden, zoals in het

statenvoorstel staat, betreft nu een select gezelschap en niet de mensen die er dagelijks wandelen en zich groen en geel ergeren aan wat er zich in hun Baarnse Bos afspeelt. Om maar niet te spreken over de mooie oude bomen, die voor die betonnen bak gekapt moesten worden.

Voor de mensen die willen weten waar het over gaat: ik heb nog een paar foto's om te laten zien hoe erg het is.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Bij gebrek aan ruimte hiervoor in de commissie, hebben wij vragen gesteld naar aanleiding van het voorstel Verdeling middelen erfgoedparels. Die vragen zijn naar tevredenheid beantwoord. Daarmee kunnen wij instemmen.

Ik wil er nog wel iets aan toevoegen. Onze vragen hadden betrekking op de criteria, waaraan de projecten zouden moeten voldoen. Opvallend was dat alle vier de projecten in evenveel mate daaraan voldeden. Nu lijkt mij dat wel wat apart. De toegankelijkheid van het Baarnse Bos valt immers niet te vergelijken met Chatelet de Haar of kasteel Wijk bij Duurstede. Mijn vraag aan de gedeputeerde is of de volgende keer, bij de erfgoedmonitor, meer inzicht gegeven kan worden in welke mate de projecten aan de verschillende criteria voldoen.

De heer BOER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de SP was aangenaam verrast bij het voorstel van de gedeputeerde. Een van de belangrijkste voorwaarden om in aanmerking te komen voor deze subsidies, was dat betreffende objecten toegankelijk moesten zijn voor het publiek. Dat is iets wat de SP altijd als eerste voorwaarde heeft gesteld om een subsidie te krijgen voor restauraties. Echter, bij een snelle Google-actie viel mij een ding op bij het chatelet, en ik ga nu even vrij citeren naar de website, een bericht van 6 september 2012: "En de onlangs door de provincie Utrecht beschikbaar gestelde subsidie kan kasteel de Haar ... ". Onlangs? Wat doen wij hier dan momenteel, om het met de woorden van de PvdA te zeggen. Is de provincie Utrecht al opgeheven?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de positieve woorden over het beleid ten aanzien van de erfgoedparels. Wij hebben inderdaad geprobeerd zo integraal mogelijk te kijken welke objecten wij zouden moeten steunen, waarbij

inderdaad de PRS als wegingsfactor heeft meegewogen.

De erfgoedmonitor waaraan zo-even werd gerefereerd, komt zo snel mogelijk in gebruik. Deze vervangt inderdaad de weging, zoals die nu heeft plaatsgevonden. In de schriftelijke beantwoording van de vragen was te zien dat er binnen die wegingsfactoren een aantal is dat wat zwaarder weegt en een enkele die verplicht is, zoals het beschikbaar stellen van ervaringstageplekken voor jongeren.

De erfgoedmonitor zal meer inzicht geven in de situatie van erfgoed en de weging die wij kunnen gebruiken als wij een keuze maken. Met een achterstand van € 35,5 miljoen op rijksmonumenten valt er nog wel een klus te klaren.

Wat betreft de publieke toegankelijkheid en de informatie over de subsidie op de website van de Haar: ja, het verhaal is dat er iets te enthousiast is gecommuniceerd. Wij hadden het voorbehoud van Provinciale Staten daarin wat duidelijker moeten aangeven. Het was ook mijn enthousiasme, dat wij de lijst hadden en dat wij zo duidelijk in de behoefte voldeden die daar aanleiding voor is geweest. Wij zullen daar scherper op letten. Ik denk dat wij wel kunnen communiceren, maar dat het voorbehoud gemaakt moet worden.

Dan het Baarnse Bos. Mevrouw Broere heeft daarover in de commissie ook vragen gesteld. Dat heeft ons laten besluiten eerst de evaluatie van de Grote Kom de revue te laten passeren, voordat voor de volgende fase geld beschikbaar wordt gesteld. Mevrouw Broere vraagt om een evaluatierapport voor Provinciale Staten. Ik wil echter eerst bekijken of een evaluatierapport nodig is voor deze kwestie of dat wij kunnen kijken of op een andere manier de garanties kunnen worden gegeven aan de commissie of het project naar tevredenheid is afgerond voordat wij met de volgende fase beginnen.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan de gedeputeerde is of zij sinds de opening met het bootje al eens is wezen kijken?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben niet meer daar ter plekke geweest.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dan zou ik dat toch een keertje gaan doen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem het commentaar van mevrouw Broere serieus. Ik heb gezegd dat wij met Staatsbosbeheer in overleg gaan. Het was natuurlijk een heel forse ingreep in het park de Grote Kom. Om dat bassin te plaatsen moest er een aantal bomen om. Dat leidt altijd tot heftige emoties bij degenen die in het recreatiebos komen. Er komen enorm veel mensen. Het is een van de meest bezochte recreatiegebieden in onze provincie. Wij zullen de eerste fase goed evalueren voordat wij doorgaan met de tweede fase. Ik zal de Staten daarover informeren in de commissie.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan woordvoering in tweede termijn? Dat is niet het geval. Wij sluiten de beraadslagingen omtrent dit voorstel.

Statenvoorstel Wijziging Reglement waterschap Vallei en Veluwe.

De VOORZITTER: Het voorstel heeft een ster en houdt een ster.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Wenst u nog een schorsing? Nee.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdD zal tegen de kadernota Bodem-, Water en Milieubeleid stemmen. De provincie zet volgens onze fractie te veel in op slechts de wettelijke minimumeisen. Wij hadden graag gezien dat deze kadernota minder gestuurd zou zijn door bezuinigingen en daarnaast voor bovenwettelijke verbeteringen zou gaan.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet zeker welke moties er nu nog in omloop zijn.

De VOORZITTER: Dat zijn de moties M5 tot en met M7.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Over motie M6 heeft de gedeputeerde gezegd dat hij ernaar zal kijken. Dat lijkt ons prima en voor dit moment voldoende.

Motie M7 snijdt te veel in de financiën, zoals de gedeputeerde ook al zei, om daarover nu als poli-

तिक een uitspraak te doen. Om die reden zullen wij tegen de motie stemmen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij zullen tegen motie M5 stemmen, gezien de toezegging van de gedeputeerde.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ook over motie M5. Voor de fractie van het CDA kan het niet vanzelfsprekend zijn dat, wanneer er financiële problemen ontstaan, zoals nu bij De Utrechtse Spelen, de helpende hand wordt geboden. Wij gaan er dan ook van uit dat het geld niet zonder nadere voorwaarden wordt overgeboekt, maar dat de gedeputeerde ervoor zorgt dat de juiste maatregelen worden genomen. Ontslag van de zakelijk directeur dan wel de Raad van Toezicht kan daarbij aan de orde zijn, maar om dat op dit moment te eisen, is onzes inziens niet aan de orde. De gedeputeerde heeft aangegeven de nodige maatregelen te nemen en wat ons betreft is het dan ook aan haar. Wij zullen haar daaraan houden. Wij willen graag achteraf van haar vernemen welke maatregelen het zijn geweest. Daarmee is wat ons betreft de motie overbodig en zullen wij tegenstemmen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wat betreft motie M5 vind ik de toezegging van de gedeputeerde en hoe zij in die rol zit als een invulling van deze motie. Derhalve acht ik deze motie overbodig. Ik zal niet voor de motie stemmen, omdat eerst de gedeputeerde de kans wil geven.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik ook beginnen met motie M5. Wij stemmen juist voor motie M5. Als de motie overbodig is, dan kunnen wij misschien juist nog een extra zetje geven aan dat signaal.

Wij stemmen voor het Statenvoorstel Kadernota Bodem-, Water- en Milieubeleid, met de kanttekening dat wij het jammer vinden dat het integrale energie- en klimaatbeleid wat naar de achtergrond wordt gesteld.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD wil een stemverklaring afleggen ten aanzien van het Statenvoorstel Provinciale inzet op ruimtelijke kwaliteit. Wij hebben in de commissie een goed debat gevoerd. Als het gaat om de inhoud van de functie van de ruimtelijk adviseur,

dan zijn wij het eens met het college. Als je gaat kijken naar de twee besluiten die voorliggen bij het statenvoorstel, dan kunnen wij het eerste besluit, waarbij verlaging van het budget aan de orde is, ondersteunen. Het zou vreemd zijn als de VVD dat niet zou doen. Bij het tweede onderdeel wordt ervoor gekozen de ruimtelijk adviseur als onafhankelijke externe te positioneren. Mijn fractie is ervan overtuigd dat het beter die in de organisatie op te nemen om een aantal redenen dat in de commissie is genoemd. Daarom wordt de fractie van de VVD geacht tegen het tweede onderdeel van de besluiten gestemd te hebben.

De VOORZITTER: U stemt voor en wordt geacht gestemd te hebben tegen onderdeel 2?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ja. Dat gaat over de onafhankelijkheid.

De VOORZITTER: Ja, dat is duidelijk.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij zullen tegen agendapunt 9 stemmen, het Statenvoorstel Provinciale inzet op ruimtelijke kwaliteit. Wij hadden het college graag geholpen bij het terugdringen van het aantal externen. Klaarblijkelijk staan wij in dit geval niet achter het college. Wij hadden ook gedacht dat die functie binnen de organisatie opgevangen zou kunnen worden.

Wat betreft agendapunt 11, Statenvoorstel verdeling middelen erfgoedparels, kunnen wij voor stemmen met de kanttekeningen die mevrouw Broere zojuist naar voren heeft gebracht.

Stemmingen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M5. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PVV, SP en ChristenUnie.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake Provinciale inzet op ruimtelijke kwaliteit (PS2012RGW11), met de aantekening dat de fractie van de PVV geacht wordt tegengestemd te hebben en dat de VVD geacht wordt tegen beslistpunt 2 gestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake

de Kadernota Bodem-, water- en milieubeleid (PS2012MME12), met de aantekening dat de fracties van PvdA, SP en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M6. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, CDA, SP, ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M7. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, ChristenUnie en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake de verdeling middelen erfgoedparels. (PS2012WMC07).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake wijziging reglement waterschap Vallei en Veluwe (PS2012BEM12).

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik wens u allen wel thuis. Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 20.42 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 12 november 2012.

De voorzitter,

De griffier,